

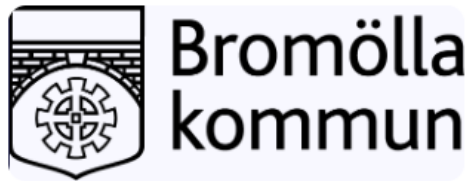

Bromölla kommun

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING Nr 220.1

Antagen/Senast ändrad	Gäller från	Dnr
Kf 2017-06-19 § 72	2017-06-20	2015/764
Kf 2024-09-16 § 125	2024-09-17	2022/700

RIKTLINJER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING I BROMÖLLA KOMMUN

Riktlinjer för bostadsförsörjning 2024

Inledning

Tillgången till en bostad är en mänsklig och social rättighet som är stadgad i FN:s konvention för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och i regeringsformen. I Sverige är myndigheter skyldiga att trygga rätten till bostad. Men även om samhället har ett uttalat ansvar för bostadsförsörjningen så är det ett allmänt mål, som inte ger upphov till någon utkrävbar rättighet för den enskilde. Helt oomtvistligt är dock att bra bostäder och goda boendemiljöer är grundläggande kvaliteter som påverkar såväl tillväxten som välfärden i kommunen. Planeringen för att utveckla boendet är en viktig del i Bromölla kommuns strategiska arbete och syftet med dessa riktlinjer är att skapa förutsättningar för alla kommunens invånare att leva i goda bostäder.

Vad säger lagen?

Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig.

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla följande uppgifter:

- kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet
- kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål
- hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Som grund för de här uppgifterna ska det finnas en analys av:

1. den demografiska utvecklingen,
2. marknadsförutsättningarna, och
3. vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden

Analysen ska genomföras med stöd av ett underlag som Boverket förser kommunen med. Enligt Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunfullmäktige anta riktlinjer för bostadsförsörjningen minst en gång per mandatperiod.

Sammanfattande slutsatser

Riktlinjer för bostadsförsörjning grundar sig på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningar och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Planeringen ska bidra till att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs och riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska vara vägledande i arbetet med översiktsplanen när det gäller att främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Genom dessa riktlinjer visar vi vår viljeinriktning och planering för hela kommunen.

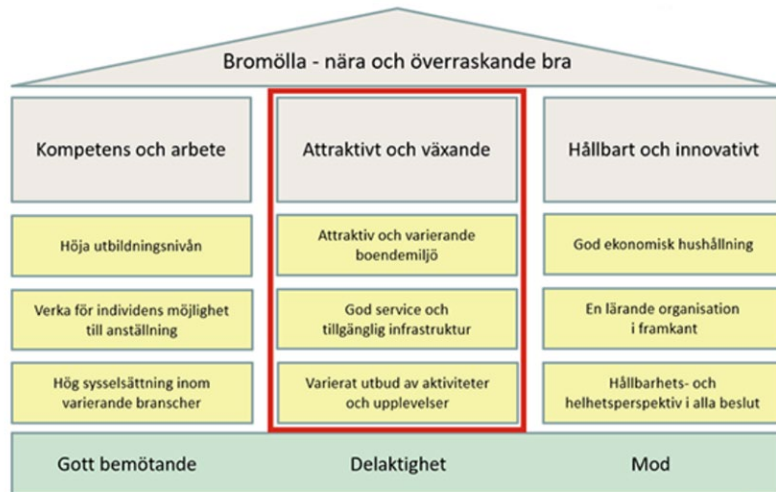
Omvärldsperspektivet:

Dessa riktlinjer tar hänsyn till relevanta nationella och regionala mål samt planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. De lyfter också in viktiga lokala aspekter, såsom jämförelser från angränsande kommuner och mellankommunala samverkansorganisationer.

Intern styrmodell:

Hösten 2021 antog kommunfullmäktige en ny vision med sammanhörande strategiska prioriteringar och specifika kommunfullmäktigemål. Kommunens vision omfattar hela samhället Bromölla kommun och lyder enligt nedan:

Bromölla - nära och överraskande bra Bromölla kommun erbjuder närhet till det människor behöver för en smidig vardag och ett rikt fritidsliv. Det är nära att ta sig hit och nära ut i världen. I Bromölla är det tryggt och nära människor emellan. Med utmanande mål för vad kommunen ska åstadkomma, uppnår och överträffar vi allas förväntningar. Bromölla är nära och överraskande bra

Visionen, prioriteringarna och fullmäktigemålen ses tillsammans med kommunens värdegrund som den interna styrmodellen, det sk **Huset**.

I riktlinjer för bostadsförsörjning är hela den interna styrmodellen vägledande med särskilt inskräpt fokus kring den strategiska prioriteringen attraktivt och växande och de kommunfullmäktigemål som politiken formulerat kring detta.

Attraktivt och växande

Demografiskt har Bromölla kommun en stor utmaning i en åldrande befolkning och unga som flyttar ut. Historiskt har en befolkningsökning inte varit självklart. Utifrån statistiken saknas framförallt kvinnor och män i åldern ca 25-50 år. Bromölla måste jobba för att vara attraktiv för denna målgrupp och totalt öka sin befolkning för högre skattekraft. Inom gruppen finns såväl barnfamiljer som ensamhushåll, vilket gör en variation inom kommunens boende, upplevelser och aktiviteter viktiga. Samtidigt är god service och tillgänglig infrastruktur områden som gör vardagen smidig.

Övergripande mål inom prioriteringen

- Attraktiv och varierande boendemiljö
- God service och tillgänglig infrastruktur
- Varierat utbud av aktiviteter och upplevelser

Förutsättningar och utgångslägen - slutsatser

På nästkommande sidor redovisar vi de förutsättningar och utgångslägen som identifierats kring:

- demografisk utvecklingen
- marknadsförutsättningar
- vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden

I bilaga 1 "Analys- och kunskapsunderlag" återfinns all statistik, alla hänvisningar, källor och referenser.

Efter alla slutsatser följer en åtgärdsplan som ska fungera som kommunens genomförandestrategi för att säkerställa att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

1. Förutsättningar och utgångslägen

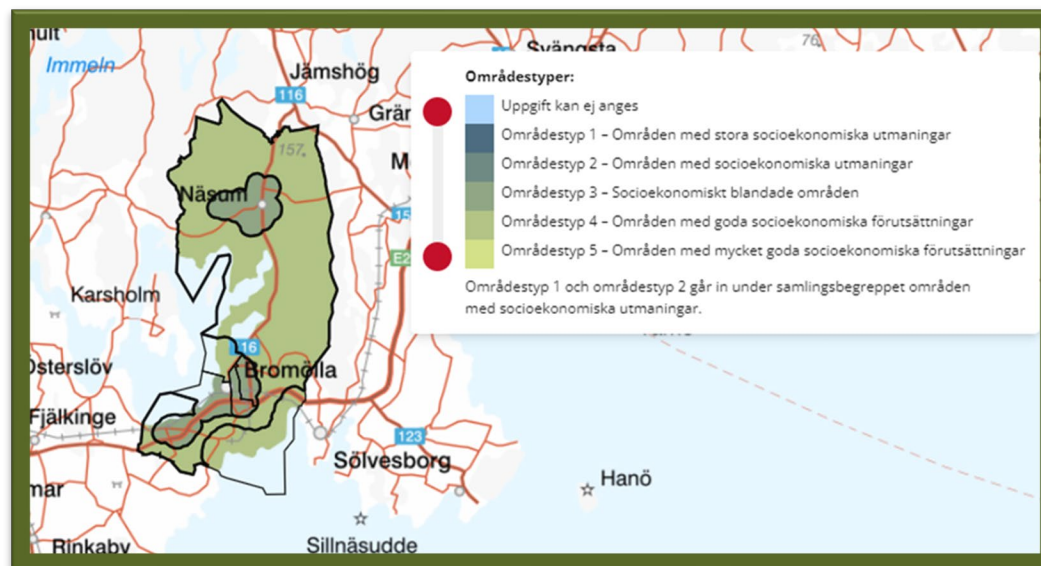
Slutsatser kring den demografiska utvecklingen med befolkningsprognos:

- En befolkningsprognos är en beräkning av folkmängden och dess köns- och åldersmässiga sammansättning i framtiden. En prognos visar ett scenario som är framtaget utifrån vissa givna antaganden och ska inte ses som en exakt förutsägelse.
 - Skånes befolkning förväntas öka till 1 521 299 invånare år 2031. Den snabbaste tillväxten förväntas bland äldre, medan befolkningen i de mest yrkesaktiva åldrarna 25–64 år sannolikt kommer att växa i en långsammare takt. Åldersfördelningen fortsätter att utvecklas olika i regionen där andelen äldre fortsatt förväntas vara störst i sydöstra Skåne medan det också 2031 förväntas vara en ökad koncentration av unga till de stora städerna. De västra delarna av Skåne har störst befolkningsökning i länet.
 - Bromölla kommuns befolkningstrend har fortsatt varit nedåtgående under 2023. Det är framförallt födelseöverskottet som är negativt. Kommunens demografiska profil är en viktig faktor för kommunens ekonomiska utveckling där befolkningen består till en större andel äldre än rikssnittet på bekostnad av invånare i arbetsför ålder. Detta medför att skattekraften i Bromölla är svagare och att kostnaderna är högre än för många andra kommuner. Med detta i beaktande har kommunfullmäktige i målen för Bromölla kommun ett fokus på attraktivitet för målgruppen som är i arbetsför ålder. Men eftersom såväl antalet sysselsatta och befolkningen i förvärvsarbetande ålder i Bromölla har minskat i nästan samma takt, ser vi en i stort sett oförändrad sysselsättningsgrad de senaste åren
 - Vilken typ av bostad som matchar ett hushålls behov beror i stor utsträckning på åldern på den äldsta personen i hushållet
 - Sedan januari 2023 driver Boverket uppföljningssystemet "Segregationsbarometern" som gör det möjligt att mäta och följa indikatorer som har betydelse för den socioekonomiska boendesegregationen och dess utveckling på många olika geografiska nivåer. I Bromölla kommun finns två olika områdestyper enligt Boverkets Segregationsbarometer. Dessa är:
 - Ca 66 % av befolkningen i Bromölla bor i socioekonomiskt blandade områden (områdestyp 3).
 - Ca 34 % av befolkningen i Bromölla bor i områden med goda socioekonomiska förutsättningar (områdestyp 4)
- Noll % av befolkningen i Bromölla bor i områden med socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1 och områdestyp 2)

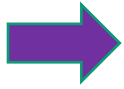
Områdestyp 1 avser områden med stora socioekonomiska utmaningar och områdestyp 5 avser områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar.

Områdestyperna baseras på tre indikatorer:

- Andel personer med låg ekonomisk standard
- Andel personer med förgymnasial utbildning
- Andel personer som haft ekonomiskt bistånd i minst tio månader och/eller varit arbetslösa längre än sex månader.

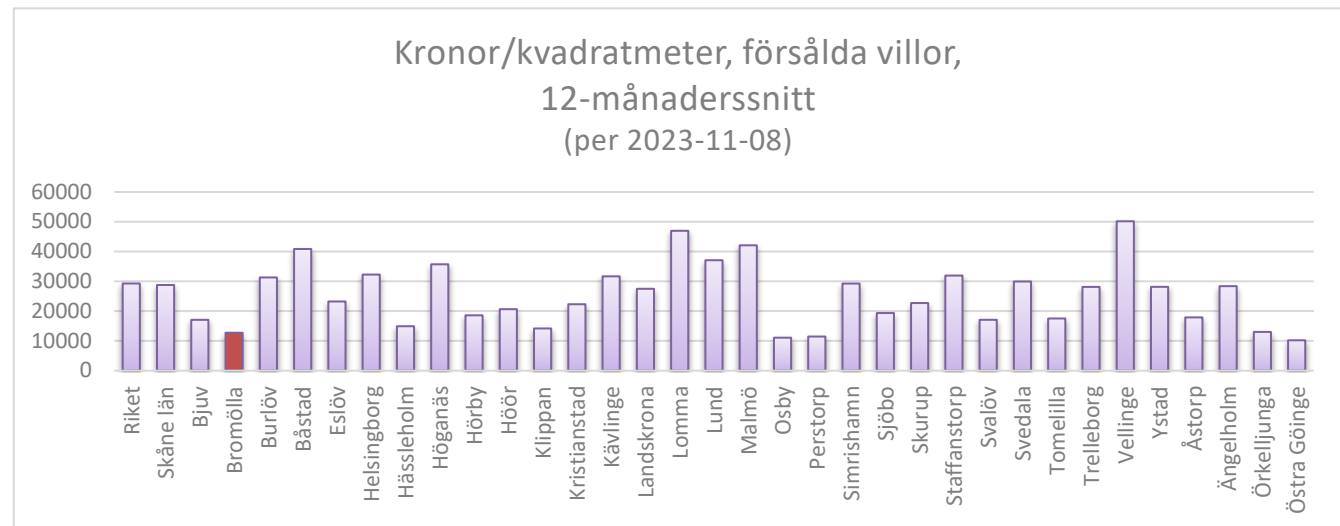

- I Bromölla kommun lever fler människor som sammanboende än som ensamstående, det är tvärtomsiffror gentemot rikssnittet
 - I Bromölla kommun finns färre bostäder totalt sett per 1000 invånare än såväl rikssnittet som snittet i Skåne nordost. Såväl antalet bostadsrätter som antalet hyresrätter per 1000 invånare ligger en bra bit under rikssnittet medan antalet äganderätter per 1000 invånare ligger mycket högre rikssnittet.
-
- Att säkerställa att kommunen kan tillhandahålla goda bostäder för en åldrande befolkning är en diger uppgift. Det innefattar utöver det lagstadda uppdraget inom äldreomsorgen och följsamhet gentemot bostadsanpassningsåtgärder även intoning i övriga välfärdstjänster såsom exempelvis Nära vård i hemmet och kvarboendepincip med hemtjänst och hjälp i hemmet.

Slutsatser kring marknadsförutsättningar:

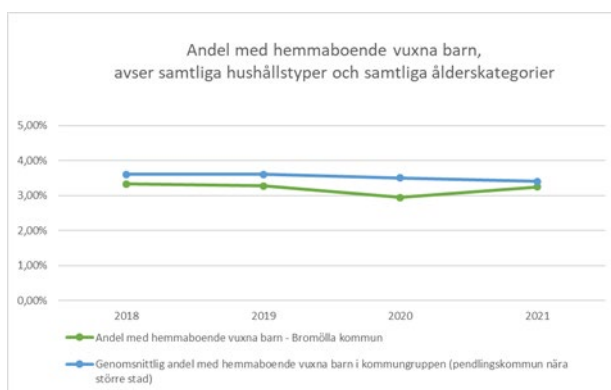
- Sysselsättningen för män i Bromölla ligger högre än rikssnittet (2021 års siffror)
- Sysselsättningen för kvinnor i Bromölla ligger lägre än rikssnittet (2021 års siffror)
- Bromölla är en pendlingskommun, där nattbefolkningen är avsevärt mycket större än dagsbefolkningen.
- De flesta Bromöllabor som pendlar ut beger sig till Kristianstad, följt av Sölvesborg och Olofström.
- De flesta inpendlare kommer till Bromölla från Kristianstad, följt av Sölvesborg och Karlshamn
- Medianinkomsten för män (20 – 64 år) i Bromölla kommun är den högsta i hela Skånenordost och på plats 11 bland de skånska kommunerna
- Medianinkomsten för kvinnor (20 – 64 år) i Bromölla kommun ligger relativt genomsnittligt i Skåne nordost och på plats 17 bland de skånska kommunerna
- Medelinkomsten för män i Bromölla kommun (16 år och äldre) ligger lägre än nivån för samma målgrupp sett till både skånesnittet och rikssnittet
- Oavsett mätmetod förefaller inkomsterna för männen vara betydligt högre än för kvinnorna i Bromölla kommun
- Kronor per kvadratmeter för sålda villor ligger betydligt lägre i Bromölla än i de flesta övriga skånska kommuner (undantaget ett fåtal kommuner i Skåne nordost)

Slutsatser kring bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

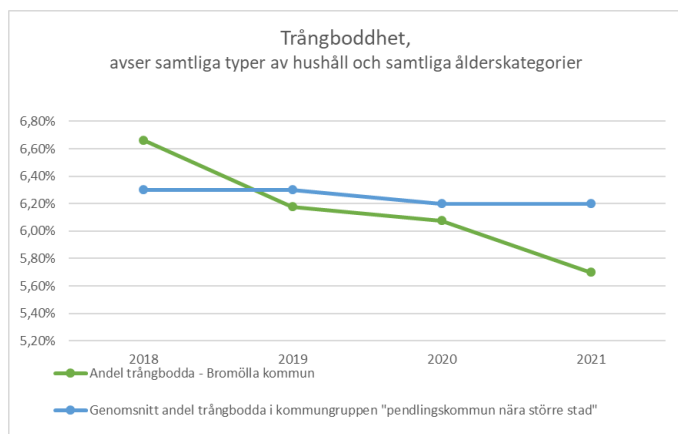
- Boverket har tagit fram ett underlag som ska stödja kommunerna i deras arbete med bostadsförsörjningen. Underlaget består av olika mått över antalet hushåll som saknar en rimlig bostad utifrån en uppsättning kriterier och normer.
- Vad gäller de olika måtten på bostadsbrist så bedöms ca en fjärdedel av hushållen i kommunen ha en ansträngd boendeekonomi enligt mått 2. Detta ligger lite lägre än nationella snittet men lite högre än den genomsnittliga kommunen inom kommungruppen.
- Andelen unga vuxna som är hemmaboende hos sina föräldrar har ökat mellan mätåren 2020 och 2021 i Bromölla kommun. Kriteriet för att ha hemmaboende vuxna barn i hushållet är att det bor barn som är 25 år eller äldre hemma hos någon av sina föräldrar. I många kommuner väljer unga vuxna att bo hemma men måttet kan även indikera problem för unga vuxna att flytta hemifrån till följd av att det inte finns lämpliga bostäder. Även om vi inte med säkerhet kan säga att i vilken omfattning detta är oönskat så visar undersökningar på att en merpart av hemmaboende unga vuxna vill förändra sin boendesituation.

I bostadsmarknadsenkäten finns också uttalat att det inom den närmaste treårsperioden (2023 – 2025) främst behöver tillkomma mindre lägenheter, 1 rum och kök samt 2 rum och kök, i kommunen .

- Den grupp som är mest drabbad av ansträngd boendeekonomi utgörs av ensamstående män med barn (12,1%) följt av ensamstående kvinnor med barn (9,1%).

- Det tredje måttet beskriver hur trångbodda hushållen är. Kriteriet är att ensamstående hushåll utan barn inte ska vara trångbodda. Utöver vardagsrum och kök/kokvrå ska det finnas sovrum. Två barn under 12 år kan dela rum. Vuxna som inte är sammanboende ska inte dela sovrum enligt detta mått. För de hushåll där det saknas uppgifter över antalet rum, primärt småhus, används boendeytan per person. Har hushållet mindre än 20 kvm per person räknas hushållet som trångbott. Hushåll kan välja att bo trångt av flera orsaker men detta mått tar ingen hänsyn till vilken grad hushållet väljer att bo trångbott utan det beskriver helt enkelt hur många hushåll som uppfyller kriteriet.

Övriga observationer

- Det ekonomiska biståndet i Bromölla är per helår 2022 lägre än i samtliga angränsande kommuner, lägre än skånesnittet och lägre än rikssnittet
- Det ekonomiska biståndet per avstämningstillfället september 2023 är det lägsta septembervärdet sedan åtminstone 2014
- Enligt bostadsmarknadsenkäten finns inga planer på att påbörja nybyggnation av bostäder för äldre (inkluderat biståndsbedömt trygghetsboende) under 2024
- Social förtur tillämpas inte i Bromölla kommun. Däremot finns formulering för "personer för vilka Bromölla kommun har ett ansvar att bostadsplacera" (läs mer på nästkommande sidor där vi resonerar kring kommunens allmännytt)

Reflektioner kring slutsatser med ett utvidgat lokalt perspektiv kring regeringens mål för boende och samhällsplanering

Frågor om bostaden och boendet har blivit allt mer påträngande i vår samtid. Bostäder är mer än byggnader och tak över huvudet. Boendet är intimt kopplat till frågor om identitet och välmående, men också individens framtidsmöjligheter – till exempel i fråga om tillgång till arbete och utbildning. Bostadsförsörjningen är därmed avgörande för samhällsutvecklingen i fråga om jämlik tillväxt och välfärd. Regeringens övergripande mål för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Målet är också långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven .

På nästkommande sidor vill vi därför resonera lite kring de angelägenheter som berör oss, direkt eller indirekt, i kommunens bostadsförsörjning.

Det handlar om jämställdhet

- Det övergripande nationella målet för jämställdhetspolitiken innebär att kvinnor och män är lika värda och har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. För att den fysiska planeringen inte ska befästa strukturer för framtiden, måste den vara lyhörd för hur kvinnor och män vill bo både idag och i framtiden. Såväl bostadsort som arbetsmarknadssituation, boendeförhållanden och tillgängliga omsorgsformer för barn och äldre, medför både möjligheter och begränsningar för kvinnors och mäns vardagsliv.
- Det finns olika strategier för att uppnå jämställdhet. I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategin, som innebär att jämställdhet ska genomsyra hela verksamheten på alla nivåer.
- Jämställdhetsintegrering ska vara en självklar aspekt i framtagandet av ny översiktsplan för kommunen
- Jämställdhetsintegrering ska få särskild uppmärksamhet vid medborgardialoger kopplat till fysisk samhällsplanering

Det handlar om integration

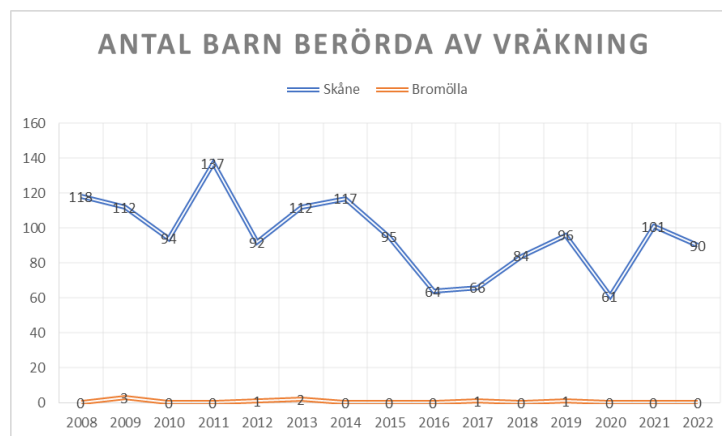
- Det nationella målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Detta tillsammans med bostättningslagen innebär ett ansvar på kommunal nivå för integration och bostättningslag av nyanlända flyktingar. De nyanlända som kommer till en kommun tack vare bostättningslagen ska alltså betraktas som vilken befolkningstillväxt som helst. De är nya kommuninvånare som behöver bostadsförsörjning.
- Med hänsyn tagen till oförutsägbarheten i omvärlden och den svårbedömda framtiden är det emellertid rimligt att anta att förvaltningens samverkan med det kommunalt helägda bostadsbolaget Bromölla hem kan borga för att kommunen kan leva upp till massflyktsdirektivets "tak-huvudet-garanti" för skyddsbehövande framöver. Att samverka med andra aktörer, såsom privata aktörer, civilsamhälle/frivilligorganisationer och angränsande kommuner är sannolika framgångsfaktorer för att snabbt ställa om ifall förutsättningarna ändras akut.
- När detta skrivs har de preliminära fördelningstalen till Skånes kommuner nyligen kommunicerats från Länsstyrelsen. Det preliminära fördelningstal som är aktuellt för Bromölla kommun för 2024 utifrån Migrationsverkets fördelningsmodell är 0 (noll) anvisningar. På grund av föränderliga omvärldsfaktorer är det svårt att framställa en långsiktig prognos kring hur många skyddsbehövande som Bromölla kommun framåt har att ombesörja bostad åt.

Det handlar om funktionsrätt

- I Bromölla kommun finns fem olika gruppboendestäder och en serviceboende. Enligt bostadsmarknadsenkäten 2023 råder balans på bostadsmarknaden i Bromölla kommun för personer med funktionsnedsättning, varvid inga nybyggnationer för målgruppen planeras under 2023 – 2024. Däremot finns påbörjat arbetet för att börja jobba med bostadskarriärsfrågor för personer inom Omsorg och funktionsnedsättning. Att jobba aktivt för att underlätta för enskildas behov eller önskemål av att byta lägenhet över tid i takt med att unika livssituationer förändras är viktigt, t ex att ett singelboende ändras till ett parboende, ett vanligt LSS-boende ändras till ett äldreboende etc.
- Ge människor med funktionsnedsättning likvärdiga förutsättningar att delta i medborgardialoger kopplat till översiktplanering och fysisk planering och låt samtalet ta avstamp i intentionerna kring universell utformning, dvs delaktighet på likvärdiga villkor

Det handlar om barnrätt

- Den 1 januari 2020 trädde lagen (2018:1197) om FN:s konvention om barnets rättigheter i kraft. Kommuner, regioner och myndigheter har en skyldighet att i sina verksamheter säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter utifrån barnkonventionen. Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till en bostad. Barnkonventionen anger också att varje barn har rätt till trygghet, lek och vila. Möjligheterna till att säkra barns trygghet, lek och vila är delvis beroende av bostaden. Att ta med barnrättsperspektivet i all fysisk planering är helt avgörande och bör få särskild uppmärksamhet vid medborgardialoger kopplat till fysisk samhällsplanering.
- Barnombudsmannen och Kronofogden är överens om att barnskyddet vid vräkningar måste förstärkas med målet att förhindra att barn vräks. Hyresskulder är den främsta orsaken till vräkning men det är många aktörer som behöver samverka när en barnfamilj inte klarar sin ekonomiska situation och riskerar att bli vräkt, bl a hyresvärden, socialtjänsten och Kronofogden.
- I Bromölla kommun har inga avhysningar eller vräkningar som berör barn verkställts de senaste åren. Överlag ligger siffran mycket lågt sett över de senaste 15 åren. Att säkerställa dessa siffror framöver och införa nolltolerans mot att barn drabbas av strukturell hemlöshet är ett tillvägagångssätt som förordas av dessa riktlinjer.

Det handlar om människor som är utestängda från bostadsmarknaden

- Vid kartläggningen 2017 kring hemlöshet fanns inga individer rapporterade som hemlösa i Bromölla kommun. Det ska dock beaktas att siffran är 6 år gammal samt att det ekonomiska läget den senaste tiden, med svår bostadsmarknad, en svajig konjunktur och hög inflationstakt har varit påfrestande för människor som riskerar att hamna i hemlöshet. Att arbeta förebyggande blir därmed en mycket viktig parameter.
- Det finns inget enhetligt system för att söka bostad i Sverige. Det betyder att fastighetsägare och bostadsföretag har stor frihet att själva avgöra vilka villkor som ska gälla för hyreskontrakt och förmedling av lediga bostäder. Uthyrningsvillkoren kan skilja sig mycket åt mellan olika bostadsbolag. Det vanligaste sättet att söka bostad är direkt hos bostadsbolagen, oavsett om de är kommun- eller privatägda. Det stora flertalet kommuner, 239 stycken, har en egen kö. I drygt hälften av kommunerna finns det möjlighet att ansöka om förtur till bostad .
- I en nyligen lanserad rapport från Malmö högskola resonerar författarna kring den roll som allmännyttan spelar på den svenska bostadsmarknaden, nämligen vilka krav och regler som påverkar vilka som får tillträde till de kommunala bostadsbolagens bostäder. En slutsats som dras i rapporten är att inkomstkraven överlag har sänkts och/eller ändrat karaktär medan nya krav; "skötsamhetskrav" blivit allt vanligare. Studien visar att trösklarna fortsatt är höga in på den allmännyttiga hyresmarknaden, vilket i sin tur begränsar möjligheterna för vissa grupper av hushåll på den svenska bostadsmarknaden i allmänhet.
- För en socialt hållbar bostadsförsörjning kan det alltså behövas särskilda åtgärder riktade mot de mest utsatta i samhället. Lokalpolitik och ägardirektiv till kommunala bostadsbolag är viktiga verktyg för en kommun att påverka och ta socialt ansvar i bostadsförsörjningen .
- I Bromölla hem finns uthyrningspolicy inkluderat sk uthyrningsprinciper som anger ett flertal grundkrav som den sökande ska uppfylla

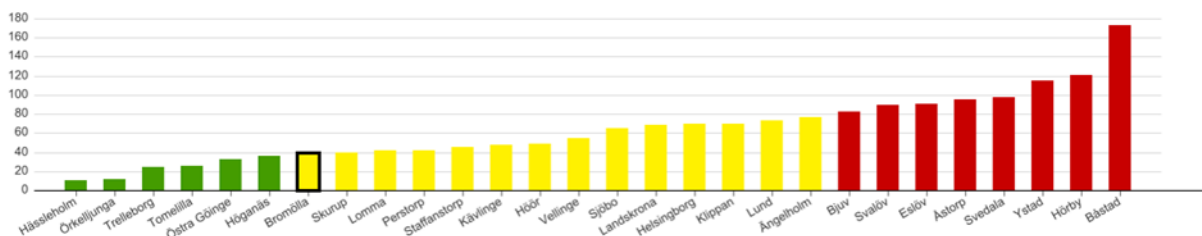
Det handlar om vissa unga

- I Bromölla kommun ökade andelen unga med låg inkomststandard mellan åren 2020 och 2021. Kommuner med en hög andel unga med låg inkomststandard är i stor utsträckning kommuner som har en låg andel unga som förvärvsarbetar eller en hög andel unga som studerar. Det finns även ett samband mellan andelen unga med låg inkomststandard och andelen unga som är utrikes födda.
- Mellan mätåren 2020 och 2021 identifieras i kommunen en liten ökning av antalet hemmaboende unga vuxna som frivilligt eller ofrivilligt bor kvar i föräldrahem.

Det handlar om vissa äldre

- Under 2020-talet kommer de stora barnkullarna från 1940-talet att vara eller bli över 80 år gamla. Det innebär att de kommer in i en ålder då större behov av vård och omsorg ofta inträder. Det ställer i sin tur särskilda krav på bostadsbeståndet och efterfrågan på nya bostäder med särskild inriktning på äldre kan komma att öka på många håll.
- Idag finns fyra äldreboenden i kommunen varav två av boendena har avdelningar för personer med demenssjukdom. Dessa boenden är till för personer där behovet av tillsyn och omsorg eller kraven på trygghet och säkerhet bedöms vara så stora att det inte längre är möjligt att bo kvar hemma med hjälp av hemtjänst. Antal dagar från ansökningsdag till första erbjudandet om ett särskilt boende uppgår (2023) till 39 dagar i Bromölla. Riksnittet uppgår till 64 dagar.

∴: Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde - Bromölla

I dagsläget har kommunen överkapacitet av vakanta lägenheter i vård- och omsorgsboende vilket också möjliggör att byta inriktning i befintliga boende med hänsyn tagen till den demografiska utvecklingen i kommunen.

Det handlar om Agenda 2030

- I september 2015 antog FN:s medlemsstater Agenda 2030 för hållbar utveckling. Regeringens ambition är att svenska städer och samhällen ska utvecklas till att bli både gröna, hälsosamma, inkluderande och klimatsmarta. Nyckeln till detta, står det i strategin, är att stärka och stötta kommunerna i deras arbete. Rådet för hållbara städer är ett forum bestående av tolv statliga myndigheter samt SKR och länsstyrelsen. Rådet har i uppgift att stötta kommunerna i arbetet med mål 11 i Agenda 2030 som behandlar långsiktigt hållbar stads- och samhällsutveckling.
- Bromölla kommun har inget antaget styrdokument som uteslutande behandlar frågan om de globala målen. Hållbarhetsperspektiv och helhetssyn ska däremot ses som fundamentala grundbultar i alla beslutande sammanhang och återges i den interna styrmodellen. I det framtida arbetet med budgetförutsättningar och verksamhetsplanering kommer Agenda 2030 att bli naturligt kopplade till de strategiska prioriteringarna och de politiskt antagna kommunfullmäktigemålen

Det handlar om folkhälsa

- Det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Relevant för bostadsförsörjning är det femte målet, Boende och närmiljö som reglerar ”tillgång till fullgod och ekonomiskt överkombar bostad”, ”bostadsområden som är socialt hållbara” och ”sunda boendemiljöer på jämlika villkor”
- Bromölla kommun har nyligen fastställt ny folkhälsostrategi som betonar kommunens ansvar för att medverka till att sluta de påverkbara hälsoklyftorna utifrån de förutsättningar som ställs på lokal basis. Verksamheterna ska beakta de folkhälsopolitiska målen, folkhälsostrategins prioriterade insatsområden och delta i arbetet utifrån fastställd handlingsplan.
- Agera på nyligen antagen folkhälsostrategi (januari 2024) med följsamhet gentemot aktivitetsplaner och planerade insatser för att skapa förutsättningar för att skapa socialt hållbara bostadsområden, med sunda boendemiljöer på jämlika villkor.

Genomförandeplan

Övergripande hållning:

Kommunen bygger i allmänhet inte bostäder själv utan **skapar förutsättningar** för bostadsbyggande och förmedling av bostäder. Fysisk planering och ägardirektiv till kommunalt bostadsbolag utgör istället viktiga verktyg som Bromölla kommun kan använda för att påverka bostadsmarknaden. Kommunens förmåga att tillgodose behovet av attraktiva bostäder och goda boendemiljöer för alla, oavsett behov och önskemål, är av central betydelse och bostadsförsörjning är därför en hjärtefråga med tydlig koppling till marknadsförutsättningar, medveten och hållbar planläggning och beslut om markanvändning.

Aktiviteter för att uppnå kommunens politiska vilja inom den strategiska prioriteringen kring "en attraktiv och varierande boendemiljö"	ANSVARIG	TIDSPERIOD	ANTECKNINGAR
Inom ramen för översiktplanarbetet ta fram strategier för förtätning och planlägga ny mark. Bromölla kommuns nuvarande och framtida invånare ska kunna finna ett bra boende som motsvarar behov och önskemål.	Samhällsbyggnadsutskottet	2014 - framåt	
Säkerställa goda bostäder för en åldrande befolkning	KS	2024 - 2028	
Vid medborgardialog relaterat till fysisk samhällsplanering beakta Segregationsbarometerens utfall och särskild anpassa metoder och tillvägagångssätt för en givande dialog relaterat till förutsättningarna för befolkningsammansättningen	Förvaltningen	2024	
Inleda kontakt med Bromöllahem för att resonera kring möjlighet att revidera uthyrningspolicy i syfte att ex sänka gränsvärden för att stå i bostadskö	KS	2024	
Inleda kontakt med Bromöllahem för att resonera kring möjlighet att utveckla arbetet med aspekter kopplat till social hållbarhet, ex genom utbildningsinsatser till hyresgäster kring vräkningsförebyggande arbete	KS	2024	
Inleda kontakt med Bromöllahem för att resonera kring möjlighet att revidera tillträdeskrav för hyresgäster i syfte att sänka trösklarna till bostadsmarknaden	KS	2024	

Aktiviteter för att uppnå kommunens politiska vilja inom den strategiska prioriteringen kring "en attraktiv och varierande boendemiljö"	ANSVARIG	TIDSPERIOD	ANTECKNINGAR
Agera på nyligen antagen folkhälsost strategi (januari 2024) med följsamhet gentemot aktivitetsplaner och planerade insatser för att skapa förutsättningar för att skapa socialt hållbara bostadsområden med sunda boendemiljöer på jämlika villkor.	KS	Kontinuerligt	
Kartlägga vilka åtgärder som leder till att flyttkedjor skapas, vilket är den mest ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbara bostadsförsörjningen (omfatta alla ålderskategorier)	Förvaltningen	2024-2028	
Påbörja arbetet med att säkerställa möjligheter för bostadskarriär för personer inom omsorg och funktionsnedsättning	Förvaltningen	2024 - kontinuerligt	
Intensifiera arbetet med den strategiska kommunikationen i syfte att facilitera för inflyttning till kommunen	Förvaltningen	2024	
Utveckla indikatorerna för fullmäktigemålen kring "attraktiv och varierande boendemiljö" och tydligt inskräpa prioriterade demografiska utmaningar.	KF	2024 - 2025	
Beträffande införsel av ny socialtjänstlag: Bevaka förändringar och vidta erforderliga åtgärder för träffsäkra insatser inom ramen för bostadsförsörjning. Härunder insorteras insatser kring arbete med äldreomsorg, social barn- och ungdomsvård, stöd till personer med funktionsnedsättningar, missbruks- och beroendevård, ekonomiskt bistånd och/eller hedersrelaterat våld och förtryck.	KS	2024-2025	
Dialog kring universell utformning - hur kan kunskapsnivån höjas inom kommunens olika verksamheter för att öka graden av inkludering i frågor som berör bostadsutveckling	Förvaltningen	2024 - kontinuerligt	
Kommunen ska genom ägardirektiv och styrdokument samt aktiv och kontinuerlig dialog och uppföljning säkerställa att personer med funktionsnedsättning åtnjuter tillgång till offentliga bostadsprogram	Förvaltningen	2024 - 2025	

Aktiviteter för att uppnå kommunens politiska vilja inom den strategiska prioriteringen kring "en attraktiv och varierande boendemiljö"	ANSVARIG	TIDSPERIOD	ANTECKNINGAR
För att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska kommunen vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning på lika villkor kan delta i den fysiska samhällsplaneringen, ex vid medborgardialoger eller vid samråd	KF	2024 - alltid	
Kartlägga möjligheter att inför konceptet Bostad först	Förvaltningen	2024 -2025	
Jämställdhetsintegrering ska vara en självklar aspekt i framtagandet av ny översiktsplan för kommunen	KF	Kontinuerligt	
Införa nolltolerans mot att barn drabbas av strukturell hemlöshet	KF	Kontinuerligt	
Jämställdhetsintegrering ska få särskild uppmärksamhet vid medborgardialoger kopplat till fysisk samhällsplanering	Förvaltningen	Kontinuerligt	
Arbeta systematiskt med mål 11 i Agenda 2030 som behandlar långsiktigt hållbar stads- och samhällsutveckling	Förvaltningen	Kontinuerligt	
Barnrättsperspektivet ska få särskild uppmärksamhet vid medborgardialoger kopplat till fysisk samhällsplanering	Förvaltningen	Kontinuerligt	
Barnrättsperspektivet ska vara en självklar aspekt i framtagandet av ny översiktsplan för kommunen	KF	Kontinuerligt	
Vid medborgardialog relaterat till fysisk samhällsplanering använda verktyg som aktivt bjuder in till samtal kring boendeformer metoder och som idag inte förekommer i någon vid utsträckning i kommunen, ex kooperativ, system för självförvaltning, bo- och byggemenskap och självbyggeri	Förvaltningen	2024	

Aktiviteter för att uppnå kommunens politiska vilja inom den strategiska prioriteringen kring "en attraktiv och varierande boendemiljö"	ANSVARIG	TIDSPERIOD	ANTECKNINGAR
Bevaka utvecklingen för hemmaboende unga vuxna och undersöka möjligheter för incitament till flyttkedjor som öppnar upp för ungdomsbostäder	Förvaltningen	2024 - framåt	
Att via överenskommelser med Bromölla och andra aktörer säkerställa massflyktsdirektivets "tak-huvudet-garanti" för skyddsbehövande och uppfylla bosättningslagens intention om en jämnare fördelning mellan kommuner och bättre förutsättningar för nyanländas etablering och integration.	KF	Kontinuerligt	

Planberedskap

Det kommunala planmonopolet medför stor makt men även ansvar för att säkerställa möjlighet att uppföra bostäder. En planberedskap innebär att redan planlagd mark finns tillgänglig för exploatering.

Antagna men ej genomförda planer:	(status sommaren 2024)
Ort	Boendetyper
Bromölla tätort	86 lgh + 39 villor
Gualöv	90 lgh/par-/rad/kedjehus eller 15 villor
Nymölla	
Edenryd	
Valje	1 villa
Näsum	16 rad-/parhus
Övrigt	Notiser: * Sedan 2011 finns lagakraftvunnen detaljplan som tillåter bebyggelse (flerbostadshus, max 3 vån) på ca 2 000 kvm inom Bromölla tätort. * Ett flertal detaljplaner är under pågående handläggning. * En del fastigheter (villatomter) är reserverade.

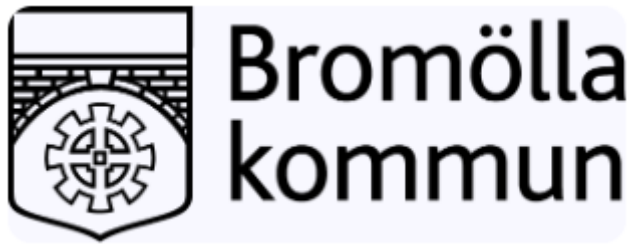
Slutord:

Bostadsförsörjningslagen (BFL) innehåller en bestämmelse om att riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige. Avsikten med det är att markera att bostadsfrågorna bör ges en förankring i den lokala politiska debatten.

För att riktlinjerna alltid ska vara aktuella och relevanta och för att säkerställa att de åtgärder som tagits upp i riktlinjerna har omsatts i konkret handling behöver de följas upp regelbundet.

Enligt bostadsförsörjningslagen ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige om förutsättningarna förändras. Det kravet förutsätter att en uppföljning görs med jämna mellanrum.

Det åligger förvaltningen att tillse att uppföljning av riktlinjerna sker i den omfattning som anges i genomförandeplanen.

Bilaga:

Analys- och kunskapsunderlag till Riktlinjer för bostadsförsörjning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	3
SYFTE	4
VAD SÄGER LAGEN?	4
OMVÄRLDSPERSPEKTIVET I RIKTLINJERNA.....	5
INTERN STYRMODELL: BROMÖLLA KOMMUNS VISION, STRATEGISKA PRIORITERINGAR OCH MÅL	7
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH UTGÅNGSLÄGEN	11
DEN DEMOGRAFISKA UTVECKLINGEN	11
SLUTSATSER GÄLLANDE DEMOGRAFISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	21
MARKNADSFÖRUTSÄTTNINGARNA	23
ÖVRIGA MARKNADSFÖRUTSÄTTNINGAR.....	33
SLUTSATSER GÄLLANDE MARKNADSFÖRUTSÄTTNINGAR:	35
BOSTADSBEHOV SOM INTE TILLGODOSES PÅ DEN LOKALA BOSTADSMARKNADEN	36
SLUTSATSER GÄLLANDE BOSTADSBEHOV SOM INTE TILLGODOSES PÅ DEN LOKALA BOSTADSMARKNADEN	58
ETT UTVIDGAT LOKALT PERSPEKTIV KRING REGERINGENS MÅL FÖR BOENDE OCH SAMHÄLLSPLANERING	59
REFLEKTIONER KRING ETT UTVIDGAT LOKALT PERSPEKTIV KRING REGERINGENS MÅL FÖR BOENDE OCH SAMHÄLLSPLANERING	74
REFERENSLISTA/INSPIRATION TILL VIDARE FÖRDJUPNING.....	75

Inledning

Tillgången till en bostad är en mänsklig och social rättighet som är stadgad i FN:s konvention för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och i regeringsformen. I Sverige är myndigheter skyldiga att trygga rätten till bostad. Men även om samhället har ett uttalat ansvar för bostadsförsörjningen så är det ett allmänt mål, som inte ger upphov till någon utkrävbar rättighet för den enskilde. Att det finns ett lagstiftat ansvar för bostadsförsörjningen och att detta ansvar omfattar alla som har sin hemvist i kommunen, är nämligen inte detsamma som att det finns en juridiskt utkrävbar rätt till bostad för den enskilde. Frågan om rätten till bostad är komplicerad. Så här står det i regeringsformen:

”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Särskilt ska det allmänna trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa”¹.

3

Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen utgår från bostadsförsörjningslagen. Bostadsförsörjningslagen slår fast att kommunernas bostadsförsörjningsansvar omfattar alla invånare. Kommunerna har dessutom ett särskilt ansvar för vissa grupper enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Dessa rättighetslagar slår fast att kommunerna ska tillhandahålla boende med service till personer med funktionsnedsättning. Kommunerna har också ansvar för att det finns boende för nyanlända med uppehållstillstånd som anvisats plats i en kommun. Bostaden har en stor betydelse för en individs hälsa och välbefinnande. En persons boendeförhållande påverkar hur väl utbildning och arbete kan utföras och i förlängningen påverkas även hälsan.

Tonvikten i lagstiftningen ligger i att planera för att skapa förutsättningar för att alla i kommunen ska kunna leva i goda bostäder. Det kan ske genom åtgärder som möjliggör bostadsbyggande eller genom att främja en utveckling av det befintliga bostadsbeståndet. Kommunen behöver också få tillgång till bostäder för att lösa särskilda bostadsbehov. En viktig parameter är också att synliggöra hinder och barriärer som exkluderar vissa människor från bostadsmarknaden. Att verka för inkludering och innanförskap blir en mycket viktig kommunal angelägenhet².

Bra bostäder och goda boendemiljöer är grundläggande kvaliteter som påverkar såväl tillväxten som välfärden i vår kommun. Planeringen för att utveckla bostadsförsörjningen är därmed avgörande för kommunens utveckling i fråga om jämlik tillväxt och välfärd och en viktig del i Bromölla kommuns strategiska arbete.

¹ Regeringsformen 1 kap. 1 § 2 st

² Med goda boenden avses hållbara, rymliga och ändamålsenliga

Syfte

Riktlinjer för bostadsförsörjning grundar sig på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningar och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Syftet med den kommunala planeringen för bostadsförsörjningen är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Planeringen ska bidra till att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs³.

På så vis ska riktlinjer för bostadsförsörjningen således vara vägledande i arbetet med översiktsplanen när det gäller att främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Genom riktlinjer visar vi vår viljeinriktning och planering för hela kommunens bostadsförsörjning.

Vad säger lagen?

Regeringen föreslog under våren 2022 ändringar i reglerna som styr kommunernas ansvar för att tillhandahålla bostäder. Ändringarna innebär att den analys som ska ligga till grund för kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning ska ha en tydligare inriktning mot bostadsbristen i den egna kommunen. Kommunerna ska bland annat analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Riksdagen sa ja till regeringens förslag och lagändringarna började gälla den 1 oktober 2022. Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna för de antagna riktlinjerna ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige.

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla följande uppgifter:

- kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet
- kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål
- hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Som grund för de här uppgifterna ska det finnas en analys av:

1. den demografiska utvecklingen,
2. marknadsförutsättningarna, och
3. vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Analysen ska genomföras med stöd av ett underlag som Boverket förser kommunen med. Enligt Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska

³ Bostadsförsörjningslagen, SFS 2000:1383

kommunfullmäktige anta riktlinjer för bostadsförsörjningen minst en gång per mandatperiod.

Detta dokument; *Bilaga: Analys- och kunskapsunderlag till Riktlinjer för bostadsförsörjning*, innehåller bakgrundsinformation till styrdokumentet "Riktlinjer för bostadsförsörjning".

Omvärldsperspektivet i riktlinjerna

5

I arbetet med framtagande av riktlinjer har hänsyn tagits till relevanta nationella och regionala mål samt planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Även viktiga lokala aspekter, såsom jämförelser från angränsande kommuner och mellankommunala samverkansorganisationer, berörs.

Nationella mål, planer och program som dessa riktlinjer tar hänsyn till, problematiserar kring samt beaktar, omfattar i stort enligt nedan:

- Regeringens mål för boende och samhällsplanering
- Integrationspolitiken inklusive massflyktsdirektivet
- Jämställdhetsmål i samhällsplaneringen
- Agenda 2030 och de globala målen
- Folkhälsomål
- Funktionshinderpolitik
- Barnrätt i samhällsplaneringen
- Diskrimineringsombudsmannen (DO)
- Nationell hemlöshetsstrategi

Regionala mål, planer och program som dessa riktlinjer tar hänsyn till, problematiserar kring samt beaktar, omfattar i stort enligt nedan:

- Länsstyrelsen Skåne, främst "Ett jämställt Skåne" och "Regional bostadsmarknadsanalys Skåne 2024"
- Länsstyrelsen Blekinge, främst "Regional bostadsmarknadsanalys Blekinge 2023"
- Region Skånes publikationer, främst "Näringsliv och arbetsmarknad" - digital kommunrapport via enheten för samhällsanalys och "Modell för bostadsefterfrågan"
- Region Blekinges publikationer

Vad gäller lokala mål, planer och program har perspektiv inhämtats från:

- Angränsande kommuner, främst Sölvesborg, Olofström, Kristianstad och Ö. Göinge
- Skåne Nordost

Övriga källor från civilsamhälle, idéburen sektor och andra aktörer som dessa riktlinjer tar hänsyn till, problematiserar kring samt beaktar, omfattar i stort enligt nedan:

- Sveriges stadsmissioner, särskilt kring rapport om "Hemlös 2023"

- Sveriges allmännytt
- Hyresgästföreningen

Vidare har följande fakta utgjort underlag:

- Kronofogden, särskilt kring förebyggande arbete för att undvika vräkning
- Boverket, strategisk planering och öppen data, Bostadsmarknadsenkäten
- Socialstyrelsen, främst kring samordningsansvaret kring den nationella hemlöshetsstrategin

Avslutningsvis, all faktainsamling och analysering har utgått från relevanta och tangerande styrdokument som är framtagna av kommunens olika verksamhetsområden och/eller kommunens bostadsbolag Bromölla. På så vis utgör exempelvis ägardirektiven en viktig parameter i arbetet med upprättande av mål och kopplade aktiviteter. Även de svar som redovisats av kommunens företrädare i frågor som rör bostadsmarknadsenkäten har använts som underlag.

Hänvisningar till rapporter, forskningsresultat eller undersökningar sker löpande och redovisas i slutet av riktlinjerna såsom referenslista.

Allra sist i "Riktlinjer för bostadsförsörjning 2024" återfinns tidsbestämd genomförandeplan med aktivitets- och ansvarslista.

Intern styrmodell: Bromölla kommuns vision, strategiska prioriteringar och mål

Hösten 2021 antog kommunfullmäktige en ny vision med sammanhörande strategiska prioriteringar. Kommunens vision omfattar hela samhället Bromölla kommun och lyder enligt nedan:

Bromölla - nära och överraskande bra

Bromölla kommun erbjuder närhet till det människor behöver för en smidig vardag och ett rikt fritidsliv. Det är nära att ta sig hit och nära ut i världen. I Bromölla är det tryggt och nära människor emellan. Med utmanande mål för vad kommunen ska åstadkomma, uppnår och överträffar vi allas förväntningar. Bromölla är nära och överraskande bra.

7

Strategiska prioriteringar och övergripande mål

Kommunfullmäktige har valt ut tre områden som ska prioriteras för att nå visionen. Inom varje prioriterat område finns övergripande mål. I riktlinjer för bostadsförsörjning är hela den interna styrmodellen vägledande med särskilt inskräppt fokus kring den strategiska prioriteringen attraktivt och växande och de kommunfullmäktigemål som politiken formulerat kring detta.

1) Kompetens och arbete

Förutsättningarna för att få ett starkt Bromölla nu och i framtiden är nära kopplat till de ungas förmåga och färdigheter. **Övergripande mål inom prioriteringen:**

- Höja utbildningsnivån
- Verka för individens möjlighet till anställning
- Hög sysselsättning inom varierande branscher

2) Attraktivt och växande

Demografiskt har Bromölla kommun en stor utmaning i en åldrande befolkning och unga som flyttar ut. Historiskt har en befolkningsökning inte varit självklart. Utifrån statistiken saknas framförallt kvinnor och män i åldern ca 25-50 år. Bromölla måste jobba för att vara attraktiv för denna målgrupp och totalt öka sin befolkning för högre skattekraft. Inom gruppen finns såväl barnfamiljer som ensamhushåll, vilket gör en variation inom kommunens boende, upplevelser och aktiviteter viktiga. Samtidigt är god service och tillgänglig infrastruktur områden som gör vardagen smidig.

Övergripande mål inom prioriteringen

- Attraktiv och varierande boendemiljö
- God service och tillgänglig infrastruktur
- Varierat utbud av aktiviteter och upplevelser

3) Hållbart och innovativt

För att ligga i framkant måste man våga testa nya saker och vara en lärande organisation. Omvärldskunskap och tillvaratagande av nya idéer kommer att vara viktigt. För att klara av att vara en livskraftig kommun krävs förmåga att vara hållbar över tid. Långsiktighet, helhetssyn och säkerställande av hållbarhetsperspektiv i alla beslut blir avgörande. **Övergripande mål inom prioriteringen**

- God ekonomisk hushållning
- En lärande organisation i framkant
- Hållbarhets- och helhetsperspektiv i alla beslut

Kommunens gemensamma värdegrund tar avstamp i visionen, i de övergripande målen och i systemtänkande som är vårt arbetssätt⁴.

Gott bemötande

- I Bromölla kommun har vi en välkomnande attityd. I alla möten är vi professionella, vänliga och respektfulla.

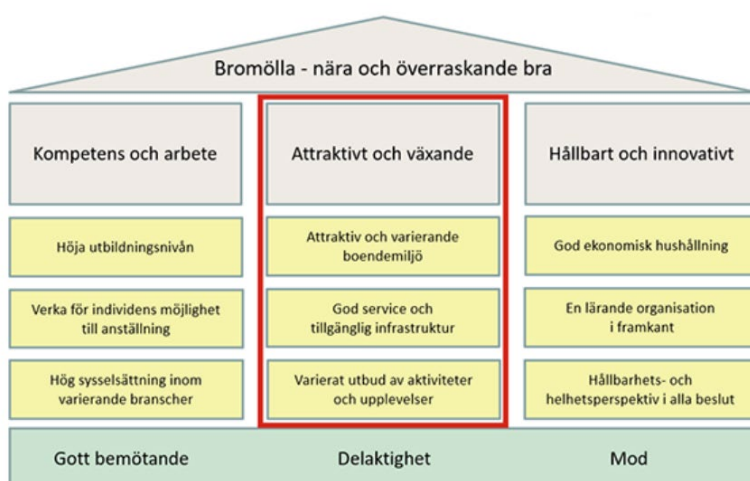
Delaktighet

- Vi är alla en del av helheten och vi bidrar med kunskap, erfarenhet och engagemang för kommunens fortsatta utveckling.

Mod

- Utifrån medborgarnas behov vågar vi välja nya arbetssätt och alternativa lösningar för att genomföra vårt uppdrag.

Visionen, prioriteringarna och fullmäktigemålen ses tillsammans med kommunens värdegrund som den interna styrmodellen, det sk Huset:

⁴ [Vision, prioriteringar och mål - Bromölla Kommun \(bromolla.se\)](https://www.bromolla.se)

Intern styrmodell och bostadsbestånd

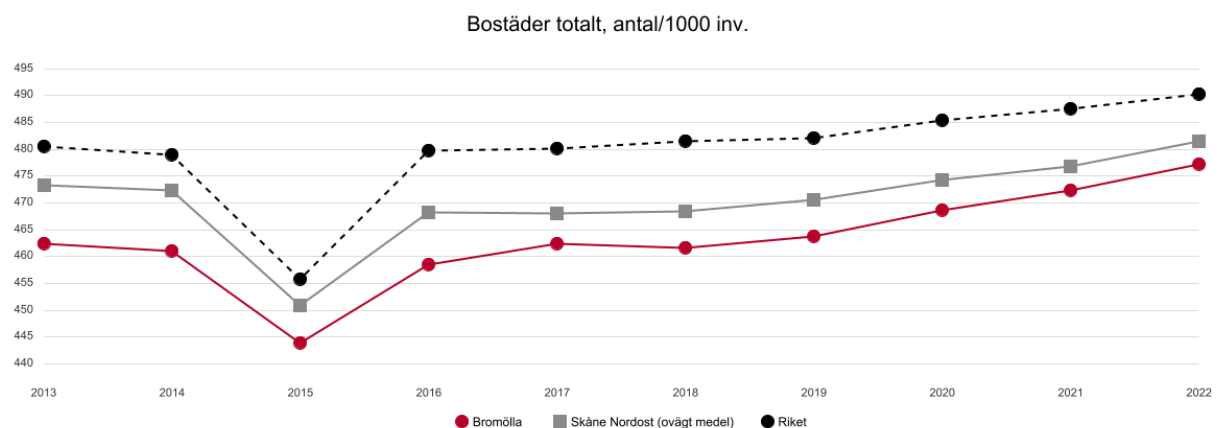
Kommunfullmäktigemålet strävar efter en attraktiv och varierad boendemiljö och som mätmetod har indikatorn "andel och antal hus efter hustyp" valts.

Ingen uttalad målsättning finns politiskt beslutad, utan frågan är ett bevakningsområde. Vad som ändå går att utläsa från den politiska viljan är att kommunen ska erbjuda en variation av boendemöjligheter. Att skapa förutsättningar för ett varierat utbud av bostäder för människor med olika förutsättningar och ekonomiska möjligheter blir således väldigt angeläget för kommunens framtida utveckling.

Nedan statistik är hämtad från Kolada⁵, som är en öppen databas med information och statistisk för kommuner och regioner. Diagrammen visar hur antalet bostäder i förhållande till 1000 invånare har utvecklats i kommunen under de senaste åren samt hur många bostäder som finns i respektive upplåtelseform, per 1000 invånare (2022 års siffror) i jmf med kommunerna i Skåne nordost. Statistiken avser permanentboenden.

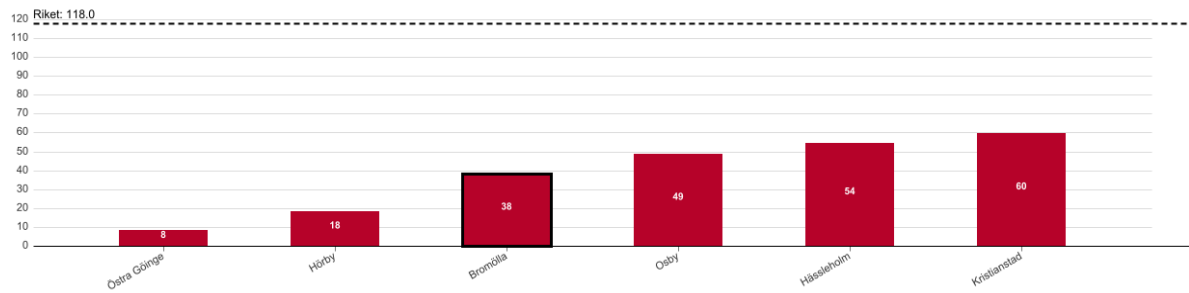
9

Strategiska prioriteringar	Kommunfullmäktigemål	Indikator
Attraktivt och växande	Attraktiv och varierad boendemiljö	Andel nöjda medborgare
Attraktivt och växande	Attraktiv och varierad boendemiljö	Demografisk fördelning, ålder
Attraktivt och växande	Attraktiv och varierad boendemiljö	Andel och antal hus efter hustyp (bevakningsområde)

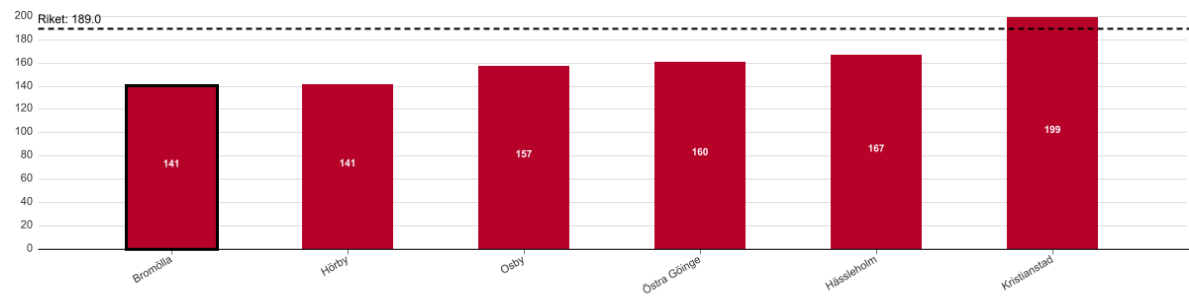

⁵ Jämföraren - Kolada

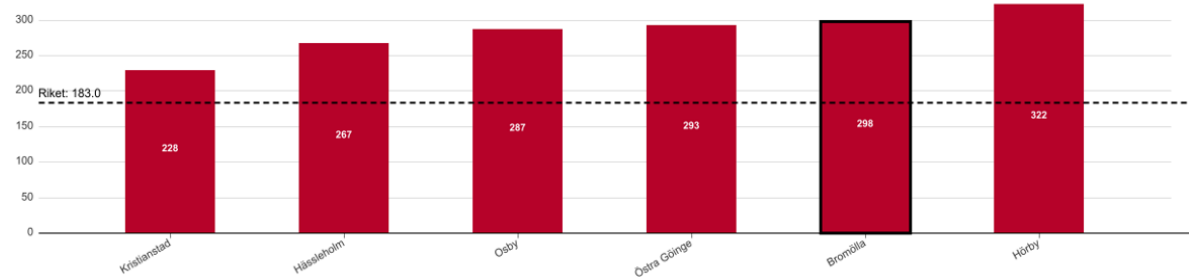
Bostäder med bostadsrätter, antal/1000 inv - Bromölla (År: 2022)

Bostäder med hyresrätter, antal/1000 inv - Bromölla (År: 2022)

Bostäder med äganderätter, antal/1000 inv - Bromölla (År: 2022)

Förutsättningar och utgångslägen

Nästkommande underkapitel behandlar:

- den demografiska utvecklingen inkluderat en analys kring lokala premisser
- marknadsförutsättningar inkluderat en analys kring lokala premisser
- en kartläggning kring vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden inkluderat en analys kring dess slutsatser

Den demografiska utvecklingen

11

En befolkningsprognos är en beräkning av folkmängden och dess köns- och åldersmässiga sammansättning i framtiden. Prognosen bygger på uppskattningar av hur många personer som kommer att födas i, dö i, och flytta in och ut från ett givet område. Befolkningsprognoser har många specifika användningsområden, men brukar generellt användas som planeringsunderlag för verksamheter där det är viktigt att veta hur många människor, i olika åldrar, som kommer att bo i ett visst område framöver. Det gör befolkningsprognoser till ett centralt stöd för de flesta kommunala verksamheter och bolag och ett nödvändigt underlag för utformande av riktlinjer för bostadsförsörjning.

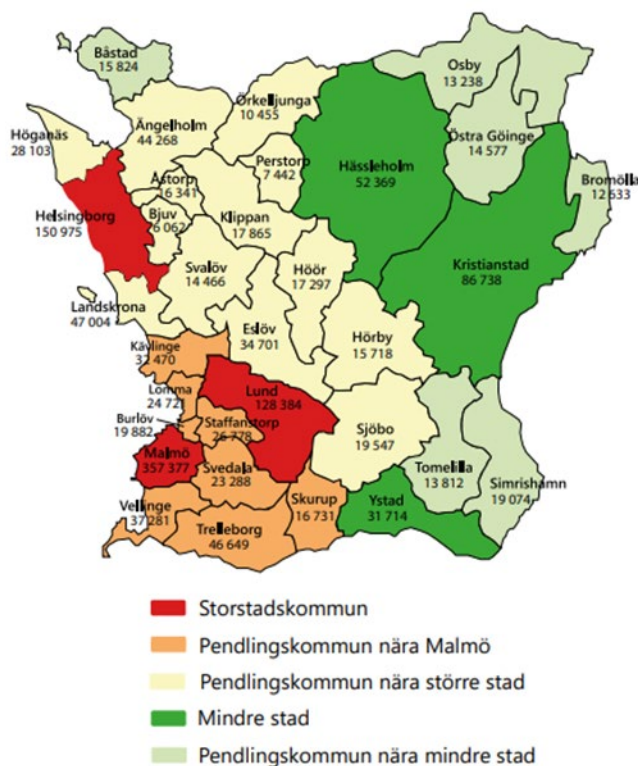
Det är dock viktigt att poängtera att en befolkningsprognos alltid är förknippad med en viss osäkerhet. En prognos ska betraktas som ett scenario som tagits fram under vissa givna antaganden snarare än en förutsägelse om exakt hur det kommer att bli i framtiden. En befolkningsprognos träffsäkerhet beror på flera faktorer där vissa är svåra, eller till och med omöjliga, att förutsäga. Exempelvis kan konjunktursvängningar, flyktingströmmar eller pandemier inträffa plötsligt och få konsekvenser för befolkningsutvecklingen på kort och lång sikt. Även förhållandevis små förändringar kan leda till större konsekvenser över tid och därför ökar osäkerheten i befolkningsprognoser ju längre de sträcker sig. Dessa brasklappar till trots så utgör befolkningsprognoser ett av de mest tillförlitliga och grundläggande sätten att försöka förstå den framtida samhällsutvecklingen. Befolkningen utgör grunden till ett samhälle. Om befolkningens sammansättning eller storlek förändras så förändras per automatik även samhället.

Vid halvårsskiftet 2023 var 10 545 300 personer folkbokförda i Sverige, vilket är 23 800 personer fler än vid slutet av 2022. Folkökningen under första halvåret var 11 800 personer lägre i jämförelse med samma period 2022 och det är den lägsta ökningen sedan 2005. Orsaken till den lägre befolkningsökningen beror framförallt på att fler utvandrade. Under första halvåret 2023 ökade folkmängden i 128 av Sveriges 290 kommuner. I 161 kommuner minskade folkmängden och i en kommun, Alvesta, var folkmängden oförändrad.

Regionalt och lokalt perspektiv

Skånes befolkning uppgick i slutet av 2022 till drygt 1,41 miljoner invånare. Under flyktingkrisen 2015 och följande år upplevde Skåne en rekordhög befolkningstillväxt driven av ett positivt utrikes flyttnetto. Denna trend avmattades under Corona pandemin, och de senaste årens befolkningsökning har varit mer måttlig. Den naturliga folkökningen var 2022 den lägsta på 15 år. Sydvästra Skåne har sedan slutet av 1980-talet haft den kraftigaste folkökningen av de fyra regiondelarna. Antalet födda i Skåne har legat på en stabil nivå om nästan 16 000 barn om året de senaste tio åren. Under 2022 föddes 14 381 barn i Skåne, vilket är en minskning med 7,8 procent jämfört med föregående år och det lägsta antalet sedan 2007.

12

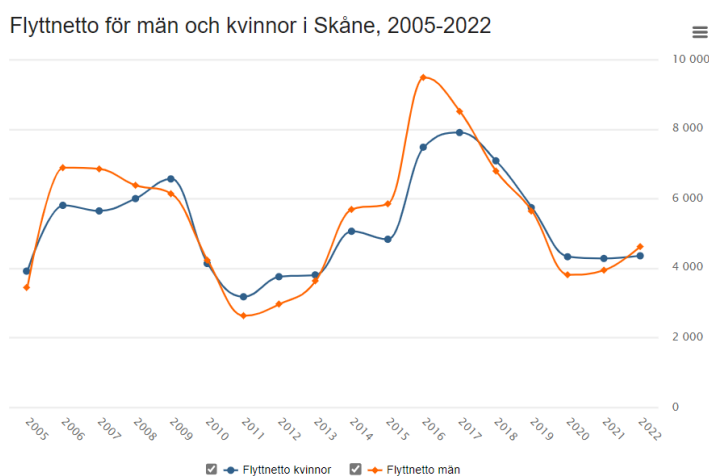
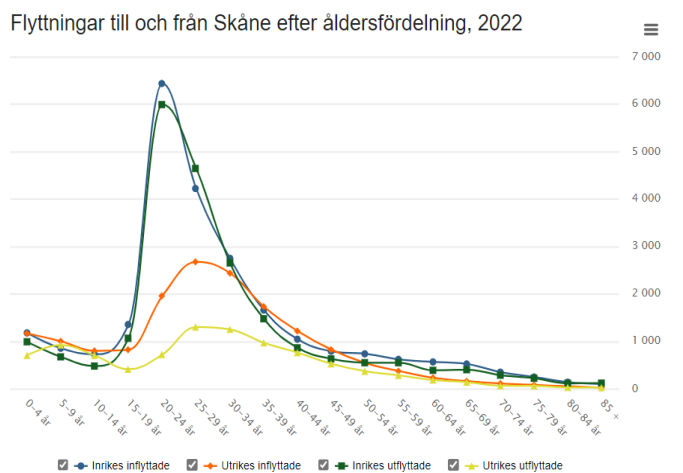
SKR:s kommungrupper med Länsstyrelsens justeringar och kommunernas folkmängd 2022. Källa: SKR och SCB

Skånes befolkning förväntas öka till 1 521 299 invånare år 2031. Den snabbaste tillväxten förväntas bland äldre, medan befolkningen i de mest yrkesaktiva åldrarna 25–64 år sannolikt kommer att växa i en långsammare takt. Åldersfördelningen fortsätter att utvecklas olika i regionen där andelen äldre fortsatt förväntas vara störst i sydöstra Skåne medan det också 2031 förväntas vara en ökad koncentration av unga till de stora städerna. De västra delarna av Skåne har störst befolkningsökning i länet⁶.

⁶ <https://utveckling.skane.se/digitala-rapporter/huga/befolkning/>

Flyttmönster

För alla åldersgrupper, förutom 15–24-åringar, flyttar män något oftare än kvinnor. Inflyttningen från utlandet har under de senaste åren ökat och det är männen som står för den största delen av ökningen. Mellan 2018 och 2019 minskade dock inflyttningarna från utlandet till Skåne, vilket förstärktes ytterligare under 2020. Detta beror till största del på en minskad invandring från utlandet. Även här är ålderskategorin 15–24-år ett undantag med högre migration för kvinnor.

Figur 1: Folkökning i Skåne och riket (%)

Lokalt perspektiv, befolkningstrender och framskrivningar framåt

Befolkningstillväxten för Bromölla kommun avstannade under 2020 och har fortsatt att minska varje år sedan dess. Under perioden november 2022 till november 2023 minskade folkmängden med 92 invånare. Trenden för målgruppen i arbetsför ålder visar på samma utveckling som för den totala befolkningen där det minskat med 72 invånare mellan 2022 och 2023. Bilden nedan är hämtad från Bromölla kommuns årsredovisning för 2023⁷.

FOLKMÄNGDEN DEN 1 NOVEMBER	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt	12 879	12 762	12 656	12 628	12 536

	2019	2020	2021	2022	2023
20–24 år	543	577	561	551	550
25–29 år	662	620	563	556	535
30–34 år	723	735	751	736	707
35–39 år	712	709	720	767	751
40–44 år	753	732	739	726	721
45–49 år	839	809	766	753	745
50–54 år	935	903	897	863	838
55–59 år	794	811	862	886	915
60–64 år	713	710	726	749	753
Totalt	6 674	6 606	6 585	6 587	6 515

I samband med justeringen av det här analys- och kunskapsmaterialet (sommaren 2024, efter genomförd remissrunda), lanserade Sveriges kommuner och regioner (SKR) sitt nya visualiseringsverktyg som visar hur Sveriges befolkning utvecklar sig fram till år 2033. All data är framtaget från den grunddata som SCB presenterade våren 2024⁸.

Den befolkningsframskrivning som SCB presenterade i våras har skakat om många bedömningar om framtiden rejält. Befolkningen växer betydligt långsammare än i den föregående prognosen. Barnafödandet fortsätter att minska och enligt prognosen kommer alla kommuner att tappa 1-5 åringar. Det handlar om allt mellan 5 och 30 procent färre förskolebarn. När det gäller den äldsta befolkningsgruppen är läget det omvända. I alla kommuner ökar antalet personer över 80 år med 7 till nästan 60 procent bara de närmaste fem åren. De kommuner som har den lägsta ökningen av äldre är de som redan har en stor andel äldre i sin befolkning.

Hälften av kommunerna beräknas minska befolkningen totalt sett.

⁷ [Årsredovisning 2023 \(bromolla.se\)](#)

⁸ [Nytt verktyg visar demografiförändringar i 290 kommuner | SKR](#)

På nationell nivå ser SCB:s befolkningsframskrivning fram till 2033 ut så här:

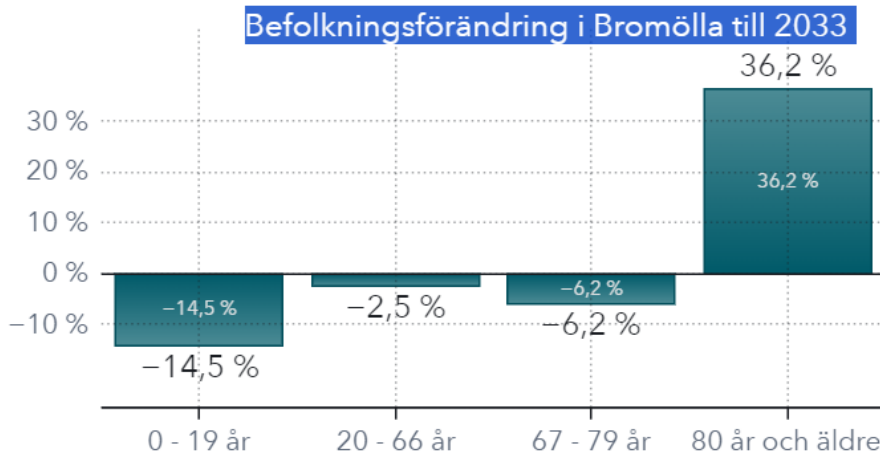
Barn och unga (0-19 år): - 8,3 procent
Personer i arbetsför ålder (20-66 år): + 2,7 procent
Äldre (67-79 år): + 3,7 procent
Äldre över 80 år: + 38 procent

För Bromölla kommun visar framskrivningen från våren 2024 på en avtagande befolkningsutveckling för totalbefolkningen. Skillnaderna mellan den framskrivning som presenterades under 2022 är stor. Bilderna är hämtade från visualiseringsverktyget som SKR tillhandahåller på SCBs grunddata⁹.

Fördelat på ålderskategorier ser statistiken ut enligt nedan:

Källa: SCB

Befolkningsförändringen i framskrivningen för Bromölla kommun avseende 80 år och äldre ser således ut ungefär som för riket i stort (jmf gröna tabellen ovan) medan kommunens tapp i samtliga andra kategorier är mycket större än i riksnittet. Beräkningarna bygger på att den observerade utvecklingen fortsätter, ingen hänsyn tas till planerat bostadsbyggande, företagsetableringar eller andra framtida mål och förutsättningar.

⁹ [Befolkningsframskrivning - SAS® Visual Analytics](#)

Befolkningsframskrivningarna kan därmed ses som en bild av hur befolkningen kommer att utvecklas om inga sådana satsningar görs¹⁰.

Segregation

Segregation innebär att människor lever och verkar separerade från varandra. Segregation uppstår alltså i relationen mellan minst två olika grupper och två olika platser. Samhällsdebatten fokuserar dock ofta på de bostadsområden där befolkningssammansättningen avviker eller skiljer sig från samhället i stort och där segregationen får negativa konsekvenser. Det talas också ofta om segregation på socioekonomisk, etnisk och demografisk grund. Socioekonomisk segregation avser rumslig åtskillnad mellan individer beroende på till exempel ekonomiska resurser och utbildningsnivå eller vilken socialklass de tillhör. Etnisk segregation syftar på åtskillnad mellan individer baserat på deras ursprung eller kultur. Till detta kommer demografisk segregation, som handlar om åtskillnad mellan individer baserat på till exempel ålder eller kön¹¹.

Boendesegregation kan uppstå av olika skäl. I forskningen har ekonomisk ojämlikhet varit en central faktor ända sedan segregationsforskningens födelse. Det är inte överraskande att attraktiva bostadsområden med småhus eller bostadsrätter ofta bebos av resursstarka hushåll. Det beror helt enkelt på att höga bostadspriser gör det svårt för dem som saknar tillräckliga ekonomiska resurser att ha råd med sådana boenden. På hyresmarknaden kan en bostads "värde" i stället märkas genom fler sökande och mycket längre kötider till bostäder i attraktiva lägen jämfört med oattraktiva områden. Det finns också skillnader i ekonomiska förutsättningar mellan bostadsområden med olika status på bostadsmarknaden liksom mellan fastigheter förvaltade av allmännyttiga respektive privata fastighetsägare. Bostadsbolag och hyresvärdar kan ha olika tillträdeskrav, vilket göra det svårt för personer med låga eller oregelbundna inkomster att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden och få ett förstahandskontrakt på en hyreslägenhet. En annan viktig orsak bakom boendesegregation handlar om de medvetna eller omedvetna val som individer gör och vilka preferenser vi har för olika bostadsområden.

Från och med 1 januari 2023 ansvarar Boverket för att driva Segregationsbarometern (ansvaret är ärvt från den numera nedlagda myndigheten Delegationen mot segregation, Demos).

Segregationsbarometern är ett webbaserat uppföljningssystem som visar statistik med hjälp av indikatorer. Systemet gör det möjligt att mäta och följa indikatorer som har betydelse för den socioekonomiska boendesegregationen och dess utveckling på många olika geografiska nivåer: nationell nivå, länsnivå, kommunnivå, regionala statistikområden (RegSO) och demografiska statistikområden (DeSO). Områdestyperna är en rikstäckande indelning efter

¹⁰ [Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2024–2040 \(scb.se\)](https://www.scb.se/pressmeddelanden/2023/08/20230814-den-framtida-befolkningen-i-sveriges-lan-och-kommuner-2024-2040/)

¹¹ [Boendesegregationens utveckling och mekanismer \(boverket.se\)](https://www.boverket.se/om-boverket/boendesegregationens-utveckling-och-mekanismer/)

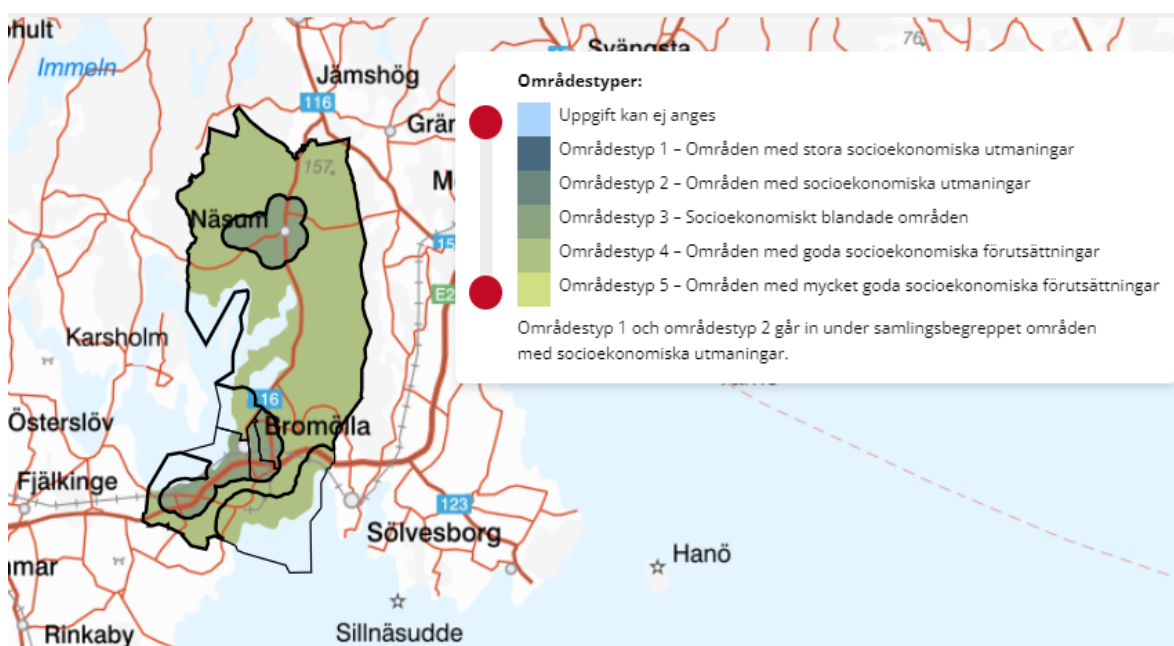
socioekonomiska förutsättningar som myndigheten har tagit fram tillsammans med Statistiska Centralbyrån (SCB).

Områdestyp 1 avser områden med stora socioekonomiska utmaningar och områdestyp 5 avser områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar. Områdestyperna baseras på tre indikatorer:

- Andel personer med låg ekonomisk standard
- Andel personer med förgymnasial utbildning
- Andel personer som haft ekonomiskt bistånd i minst tio månader och/eller varit arbetslösa längre än sex månader.

17

I Bromölla ser kartbilden ut som nedan:

Områdestyp	Antal RegSO:n, per områdestyp	Antal i befolkningen, per områdestyp	Fördelning av befolkningen, per områdestyp (%)
Områdestyp 1 - Områden med stora socioekonomiska utmaningar	0	0	0.0%
Områdestyp 2 - Områden med socioekonomiska utmaningar	0	0	0.0%
Områdestyp 3 - Socioekonomiskt blandade områden	4	8 300	65.6%
Områdestyp 4 - Områden med goda socioekonomiska förutsättningar	3	4 350	34.4%
Områdestyp 5 - Områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar	0	0	0.0%
Total	7	12 650	100%

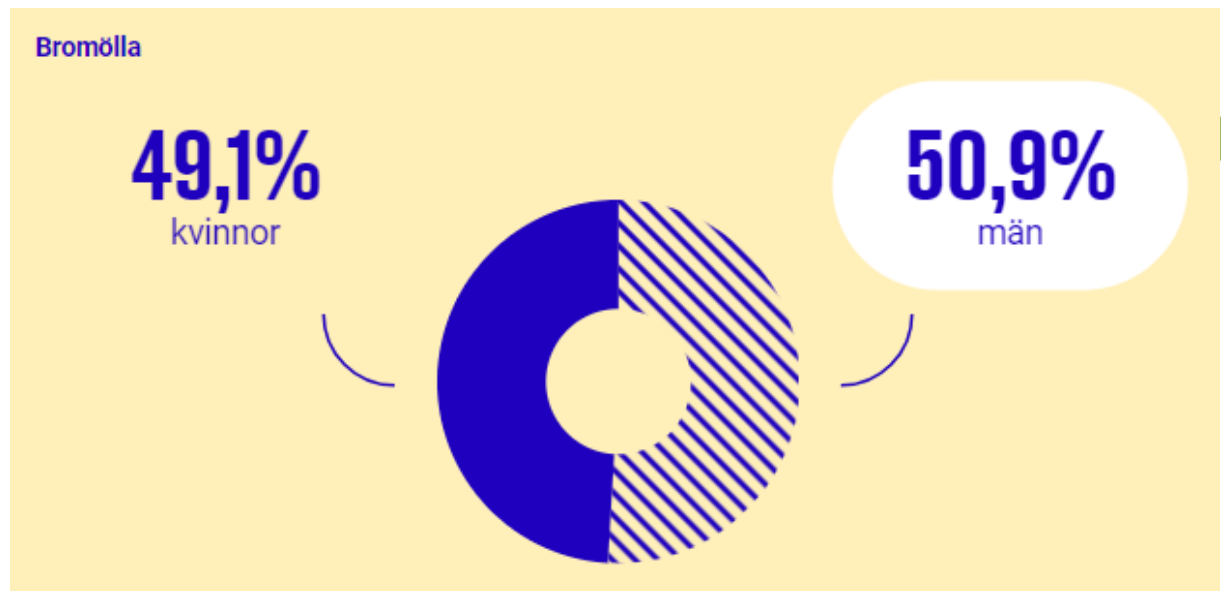
I tabellen ovan går det att utläsa följande¹²:

- 0 procent av befolkningen i Bromölla bor i områden med socioekonomiska utmaningar
- Ca 66 % av befolkningen i Bromölla bor i socioekonomiskt blandade områden
- Ca 34 % av befolkningen i Bromölla bor i områden med goda socioekonomiska förutsättningar

¹² Delmos och SCB, registret över totalbefolkningen (RTB).

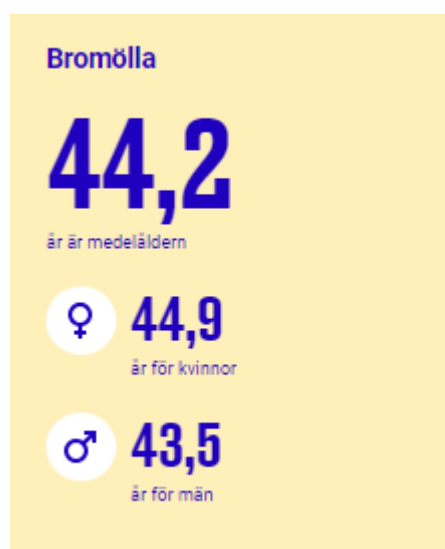
- 0 % av befolkningen i Bromölla bor i områden med mycket goda socioekonomiska förhållanden

I Sverige är 49,6 procent kvinnor och 50,4 procent män (2022).

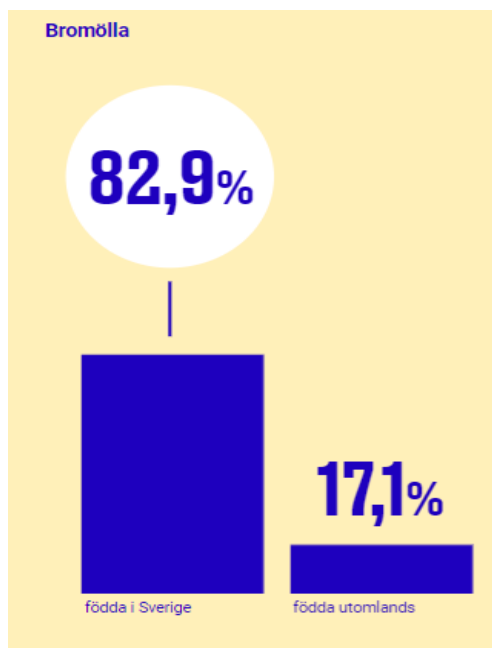

18

I Sverige är medelåldern 41,7 år. Medelåldern är 42,6 år för kvinnor och 40,9 år för män (2022).

Av hela Sveriges befolkning är 79,6 procent födda i Sverige och 20,4 procent födda utomlands (2022).

I Sverige bor 87,6 procent i tätort och 12,4 procent utanför tätort (2020).

I Sverige är 45,6 % sammanboende (med eller utan barn).
48,1 % är ensamstående (med eller utan barn).
6,3 % tillhör någon annan typ av hushåll (2022).

Bromölla

87,7%

tätort

12,3%

landsbygd

Bromölla

43,9%

ensamstående

52,4%

sammanboende

3,8%

övriga hushåll

Slutsatser gällande demografiska förutsättningar

- En befolkningsprognos är en beräkning av folkmängden och dess köns- och åldersmässiga sammansättning i framtiden. En prognos visar ett scenario som är framtaget utifrån vissa givna antaganden och ska inte ses som en exakt förutsägelse.
- Skånes befolkning förväntas öka till 1 521 299 invånare år 2031. Den snabbaste tillväxten förväntas bland äldre, medan befolkningen i de mest yrkesaktiva åldrarna 25–64 år sannolikt kommer att växa i en långsammare takt. Åldersfördelningen fortsätter att utvecklas olika i regionen där andelen äldre fortsatt förväntas vara störst i sydöstra Skåne medan det också 2031 förväntas vara en ökad koncentration av unga till de stora städerna. De västra delarna av Skåne har störst befolkningsökning i länet.
- Befolkningstillväxten för Bromölla kommun avstannade under 2020 och har fortsatt att minska varje år sedan dess. Under perioden november 2022 till november 2023 minskade folkmängden med 92 invånare. Trenden för målgruppen i arbetsför ålder visar på samma utveckling som för den totala befolkningen där det minskat med 72 invånare mellan 2022 och 2023.
 - Kommunens demografiska profil är en viktig faktor för kommunens ekonomiska utveckling där befolkningen består till en större andel äldre än rikssnittet på bekostnad av invånare i arbetsför ålder. Detta medför att skattekraften i Bromölla är svagare och att kostnaderna är högre än för många andra kommuner. Med detta i beaktande har kommunfullmäktige i målen för Bromölla kommun ett fokus på attraktivitet för målgruppen som är i arbetsför ålder.
 - Eftersom såväl antalet sysselsatta som befolkningen i förvärvsarbetande ålder i Bromölla har minskat i nästan samma takt, ser vi en i stort sett oförändrad sysselsättningsgrad de senaste åren

forts. nästa sida

forts. Slutsatser kring demografiska förutsättningar

I Bromölla kommun finns två olika områdestyper enligt Boverkets Segregationsbarometer. Dessa är:

”socioekonomiskt blandade områden”:

- Näsrum Västanå
- Gualöv,
- Bromölla Skogen,
- Västra centrum,
- Dalafuret,
- Åbylyckorna,
- Bromölla Öster
- Bromölla östra centrum

”områden med goda socioekonomiska förutsättningar”

- Resterande områden, kallas även ”Bromölla omland” av Boverket
 - I Bromölla kommun lever fler människor som sammanboende än som ensamstående, det är tvärtomsiffror gentemot rikssnittet
- En viktig utmaning relaterat till de demografiska förutsättningarna är att planera för att kunna ta hand om en alltmer åldrande befolkning. De nyaste siffrorna från SCB visar på betydligt färre barn, unga och i förvärvsarbetande ålder än tidigare framskrivningar – samtidigt som andelen äldre ökar mycket kraftigt. Detta får betydelse på många olika sätt, t ex ekonomiska (kompetensförsörjning och skattekraft) och sociala (planering för bostäder och skolor). Denna demografiska utmaning är en mycket viktig fråga för Bromölla kommun.
 - Vilken typ av bostad som matchar ett hushålls behov beror i stor utsträckning på åldern på den äldsta personen i hushållet
- Att säkerställa att kommunen kan tillhandahålla goda bostäder för en åldrande befolkning är en diger uppgift. Det innefattar utöver det lagstadda uppdraget inom äldreomsorgen och följsamhet gentemot bostadsanpassningsåtgärder även intoning i övriga välfärdstjänster såsom exempelvis Nära vård i hemmet och kvarboendepincip med hemtjänst och hjälp i hemmet.
 - I Bromölla kommun finns färre bostäder totalt sett per 1000 invånare än såväl rikssnittet som snittet i Skåne nordost. Såväl antalet bostadsrätter som antalet hyresrätter per 1000 invånare ligger en bra bit under rikssnittet medan antalet äganderätter per 1000 invånare ligger mycket högre rikssnittet.

Marknadsförutsättningarna

Sysselsättning:

En av de absolut viktigaste faktorerna för utveckling av välfärden är att befolkningen är i arbete. Ett vanligt mått på detta är sysselsättningsgraden, vilken här definieras som antalet sysselsatta i åldern 20-64 år dividerat med befolkningen i samma ålder. Som framgår av diagrammen nedan föll sysselsättningsgraden mycket kraftigt i början av 1990-talet som en följd av den djupa krisen som Sverige gick in i mellan 1990-93 för att därefter stiga, men återigen falla under Finanskrisen 2009.

Det kan finnas flera skäl till att sysselsättningsgraden är låg eller sjunker. Om befolkningen växer snabbare än sysselsättningen kan det resultera i en sjunkande sysselsättningsgrad. Om sysselsättningen minskar, men befolkningen minskar ännu snabbare resulterar det tvärtom i en ökande sysselsättningsgrad, vilket är fallet för vissa län i norra Sverige¹³.

23

I Sverige har 79,6 procent av dem som är 20-64 år jobb. 78,6 procent av kvinnorna har jobb och 80,5 av männen (2021).

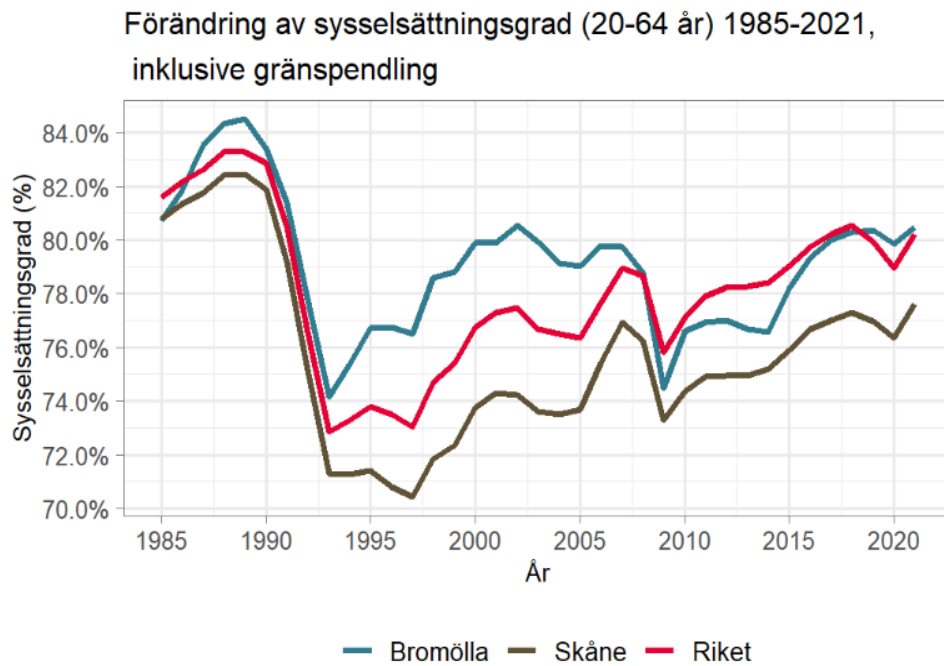

Sysselsättningens betydelse för välfärden, men också för enskilda individers möjligheter att förändra sin livssituation, diskuteras mer under kapitlet "marknadsförutsättningar". Här

¹³ https://filer.skane.se/kommunrapporter/Kommunrapport_Bromolla.html (ur rapporten Näringsliv och arbetsmarknad i Bromölla, Region Skåne, Enheten för samhällsanalys, 2023-02-09)

diskuteras – utöver sysselsättningsfrågan – även andra förutsättningar för personer som står utanför majoritetsnormen.

Regionalt och lokalt perspektiv samt viss jämförelse med riksddata

Både antalet sysselsatta och befolkningen i förvärsarbetande ålder i Bromölla har minskat i nästan samma takt, vilket resulterat i en i stort sett oförändrad sysselsättningsgrad.

Inpendling till Bromölla

Det största antalet inpendlare till Bromölla år 2021 pendlade in från Sölvesborg där antalet pendlare uppgick till 817 (+26,3 % sedan år 2000) följt av Kristianstad med 721 (+16,9 %), Karlshamn med 157 (+44,0 %) och Olofström där antalet pendlare uppgick till 146 (+114,7 %).

Bostadskommun	Pendlare 2021	Förändring 2000 till 2021	Tillväxt (%)
Sölvesborg	817	170	26,3
Kristianstad	721	104	16,9
Karlshamn	157	48	44
Olofström	146	78	114,7
Östra Göinge	48	11	29,7
Hässleholm	42	-2	-4,5
Ronneby	24	10	71,4
Övriga	123	-15	-10,9
Totalt	2 078	404	24,1
<i>Källa: SCB (RAMS).</i>			

Utpendling från Bromölla

Det största antalet utpendlare från Bromölla år 2021 pendlade ut till Kristianstad där antalet pendlare uppgick till 1 152 (+18,0 % sedan år 2000) följt av Sölvesborg med 713 (+29,9 %), Olofström med 470 (-5,6 %) och Karlshamn där antalet pendlare uppgick till 221 (+99,1 %).

Arbetsställe kommun	Pendlare 2021	Förändring 2000 till 2021	Tillväxt (%)
Kristianstad	1 152	176	18
Sölvesborg	713	164	29,9
Olofström	470	-28	-5,6
Karlshamn	221	110	99,1
Hässleholm	76	44	137,5
Malmö	65	9	16,1
Karlskrona	39	14	56
Lund	39	24	160
Östra Göinge	36	9	33,3
Stockholm	30	8	36,4
Ronneby	24	10	71,4
Övriga	221	96	76,8
Totalt	3 086	636	26
<i>Källa: SCB (RAMS).</i>			

Från och med 2023 benämner SKR Bromölla som en pendlingskommun nära större stad¹⁴. Detta är en förflyttning från 2017, där Bromölla kategoriserades som pendlingskommun nära mindre tätort. Kriteriet för kategoriseringen "pendlingskommun nära större stad" lyder: Minst 40 % utpendling till större stad

¹⁴ <https://skr.se/download/18.72b6d529184b917b263ba00/1669978244854/Kommungruppsindelning-2023-SKR.xlsx>

Inkomster och ekonomiska premisser

För att mäta inkomster för personer använder vi här begreppet sammanräknad förvärvsinkomst. Den sammanräknade förvärvsinkomsten innefattar alla skattepliktiga inkomster före skatt, till exempel sjukpenning, föräldrapenning, a-kassa och pension. Kapitalinkomster (från bland annat räntor och värdepapper) ingår däremot inte. Detta är samma begrepp som SCB använder, informationen är hämtad därifrån.

År 2021 var medianbeloppet för den sammanräknade förvärvsinkomsten i åldersgruppen 20–64 år 325 500 kronor för kvinnor och 390 400 kronor för män.

28

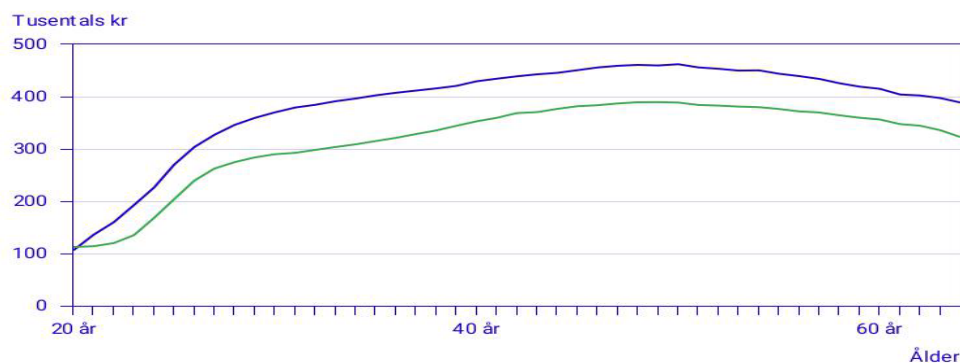
För alla personer i åldrarna 20–64 år var medianinkomsten 356 900 kronor.

Tittar man på hur skillnaderna ser ut mellan könen i olika åldrar så är skillnaderna minst för 20-åringar, där kvinnor har 6 procent högre inkomst än män. Mellan 20–29 år ökar medianinkomsten snabbt, men mer för män än för kvinnor, vilket leder till ökade inkomstskillnader.

Medianinkomsten för personer födda utomlands låg 2021 på 280 300 kronor. Det är 74 procent av beloppet för personer födda i Sverige, 378 800 kronor. Lägst medianinkomst har personer från Afrika och Asien, som låg på 59 respektive 63 procent av svenskföddas inkomst. Personer födda i andra nordiska länder hade däremot en medianinkomst på nästan samma nivå som de födda i Sverige. De utlandsfödda som har varit en längre tid i landet har högre inkomster. De som bost i Sverige i minst 20 år har en medianinkomst på 92 procent av svenskföddas inkomst. För kvinnor är den siffran 96 procent, och för män 89 procent.

I dessa riktlinjer kommer vi inte att sortera ut och sammanställa inkomster på lokal nivå på fler grupperingar än just kvinnor och män i åldersspannet 20 – 64 år.

Sammanräknad förvärvsinkomst efter ålder och kön 2021

Diagramförklaring

— Män
— Kvinnor

Källa: SCB

I tabellerna nedan¹⁵ återfinns statistik från 2021, avser – när inget annat anges – den totala siffran, dvs kvinnor och män, samtliga yrkeskategorier och alla sektorer ur det regionala perspektivet.

I tabellen nedan visas de tio kommuner i Sverige med högst medianlön,

Kommun	Medianinkomst (2021)
Danderyd	502 500
Lomma	486 000
Täby	465 800
Vaxholm	451 100
Lidingö	448 100
Vellinge	441 400
Nacka	440 500
Ekerö	439 200
Gällivare	427 100
Nykvarn	425 400

I nedanstående tabell visas de kommuner i Sverige som har de lägsta medianlönerna, avser 2021 år siffror. Siffrorna behöver inte betyda att lönelägena är sämre i dessa kommuner än på andra ställen i landet, utan det kan finnas färre chefspositioner och färre högkvalificerade jobb och kanske billigare levnadskostnader eller en demografi som gör att inkomsterna är lägre än på andra platser i landet.

Kommun	Medianinkomst (2021)
Perstorp	296 400
Ljusnarsberg	307 200
Högsby	307 600
Hällefors	313 300
Flen	313 600
Botkyrka	315 400
Filipstad	315 800
Vilhelmina	316 200
Lessebo	318 700
Ragunda	319 200

Nedan tabell anger medianinkomst (förvärvsinkomst) för kvinnor och män, 20-64 år för samtliga kommuner i Skåne. Skillnaderna i inkomst är stora mellan de skånska kommunerna. Lomma och Vellinge toppar inkomstligan medan Perstorp, Malmö och Östra Göinge ligger i andra änden.

Skillnaderna mellan könen är också stora. Kvinnors medianinkomst 2021 var i genomsnitt 83 procent av männens. Även detta mått skiljer sig mellan kommunerna. I Malmö är kvinnors

¹⁵ <https://www.borskollen.se/medellon-medianlon-sverige>

förvärvsinkomst 87 procent av männens, vilket är den högsta andelen i regionen. I Perstorp och Klippan är andelen 73 respektive 75 procent, vilket är regionens lägsta. För Skåne som helhet har tillväxten i medianinkomsten procentuellt varit större bland kvinnor än män åren 2015 - 2021.

Medianinkomst förvärvsinkomst 20-64 år i Skånes kommuner fördelat på kön, 2021

Sammanräknad förvärvsinkomst (Tkr):

*Kvinnors andel av mäns medianinkomst.

Kommun	Kvinnor	Män	Total	Skillnad*
Bjuv	287,1	368,1	326,1	78
Bromölla	305,6	394,1	347,5	77,5
Burlöv	295,5	361,9	329	81,7
Båstad	312,6	404,8	356	77,2
Eslöv	317,7	378,2	346,8	84
Helsingborg	310,9	379,5	343,7	81,9
Hässleholm	293,3	372,4	331,4	78,8
Höganäs	341	420,9	377	81
Hörby	305,4	380	340,9	80,4
Höör	318,7	398,8	357,4	79,9
Klippan	279,2	373,1	323,6	74,8
Kristianstad	310,7	366,5	337,1	84,8
Kävlinge	358,2	453,7	402,2	79
Landskrona	290,5	368,9	329	78,7
Lomma	432,3	551,9	486	78,3
Lund	300,6	360,3	328,3	83,4
Malmö	298,4	342,8	319,5	87
Osby	302,2	370,7	336	81,5
Perstorp	251,6	346,5	296,4	72,6
Simrishamn	294,9	357	324,8	82,6
Sjöbo	300	389,3	342,3	77,1
Skurup	311,7	391,2	348,9	79,7
Staffanstorps	363,2	449,1	403,1	80,9
Svalöv	302,5	382,2	339,7	79,1
Svedala	349,9	435,4	389,6	80,4
Tomelilla	283,1	368,5	323	76,8
Trelleborg	316,4	386,4	350,5	81,9
Vellinge	395,4	506,4	441,4	78,1
Ystad	328,4	396,4	360,5	82,8
Åstorp	290,3	373,2	332,6	77,8
Ängelholm	328,1	410,7	368,1	79,9
Örkelljunga	279,1	368,5	326,1	75,7
Östra Göinge	284,4	356,4	319,5	79,8
Skåne län	310,9	376,7	342,4	82,5

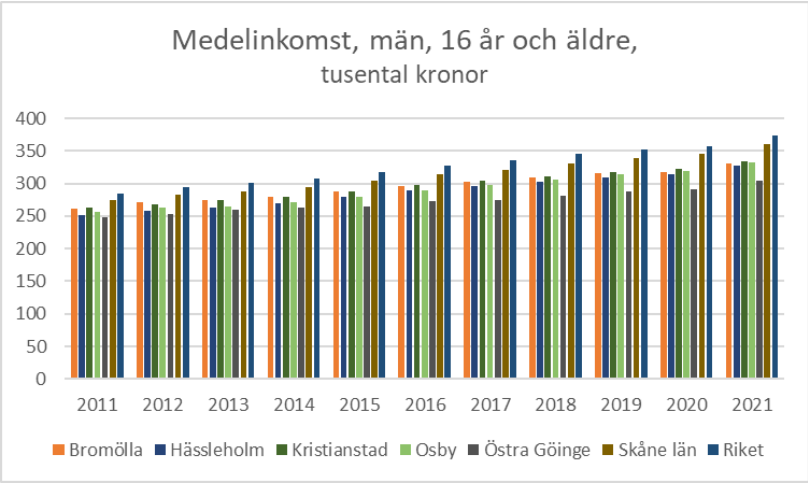
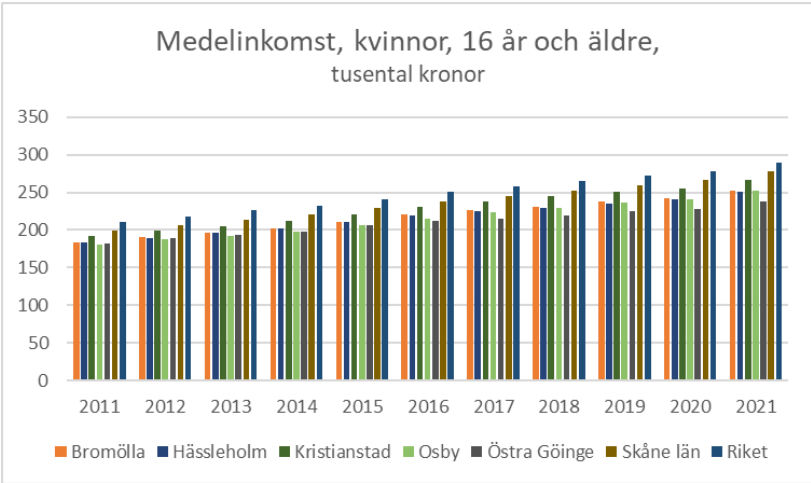
I Bromölla är medianinkomsten för män den 11:e högsta i hela Skåne. Endast dessa kommuner har en högre medianinkomst för män;

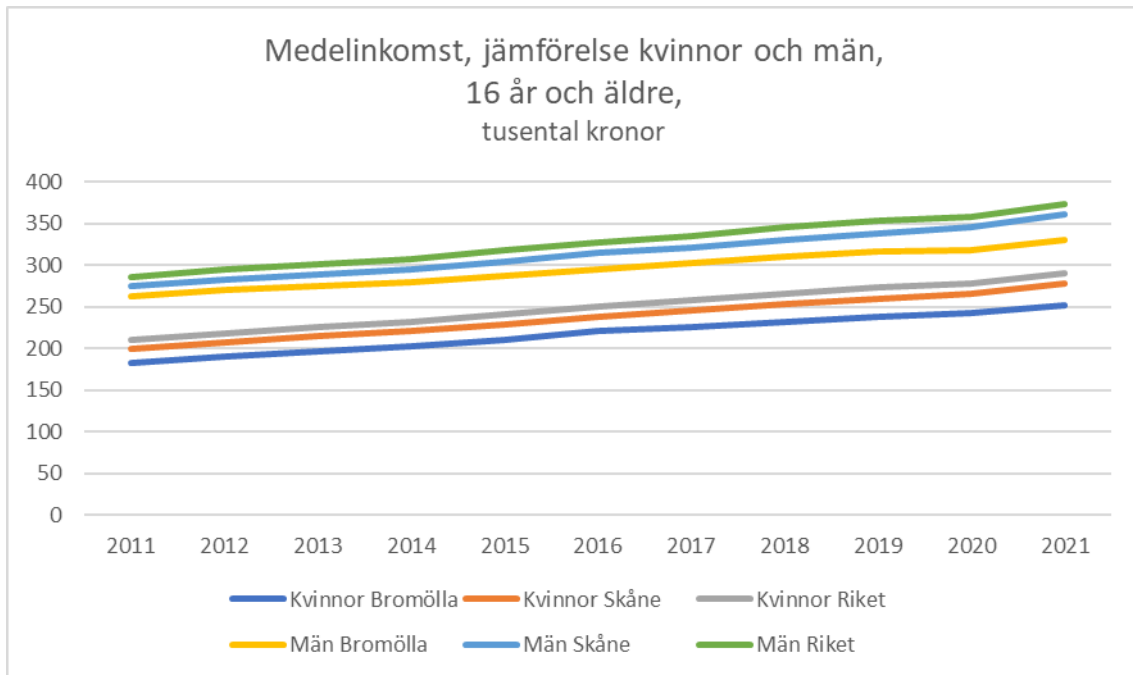
Lomma, Vellinge, Kävlinge, Staffanstorps, Svedala. Höganäs, Ängelholm. Båstad, Höör och Ystad.

Medianinkomsten för män i Bromölla överstiger motsvarande siffra för alla andra kommuner i Skåne nordost och i princip alla andra mitskånska kommuner (Höör undantaget).

I Bromölla är medianinkomsten för kvinnor ligger på plats 17 i Skåne. I närområdet ligger Kristianstad högre, även det skånska snittet för medianinkomsten för kvinnor ligger högre än i Bromölla.

Ett annat mått att titta på för att bilda sig en uppfattning kring inkomsläget och ekonomiska förutsättningar är att titta på medelinkomsten för kommunens alla invånare över 16 år sett över tid. Statistiken baseras på uppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Statens pensionsverk, Pliktverket och Socialstyrelsen. Undersökningen omfattar den befolkning som någon gång under inkomståret varit folkbokförd i Sverige. Detta innebär att personer som avlidit eller utvandrat under inkomståret ingår i statistiken.

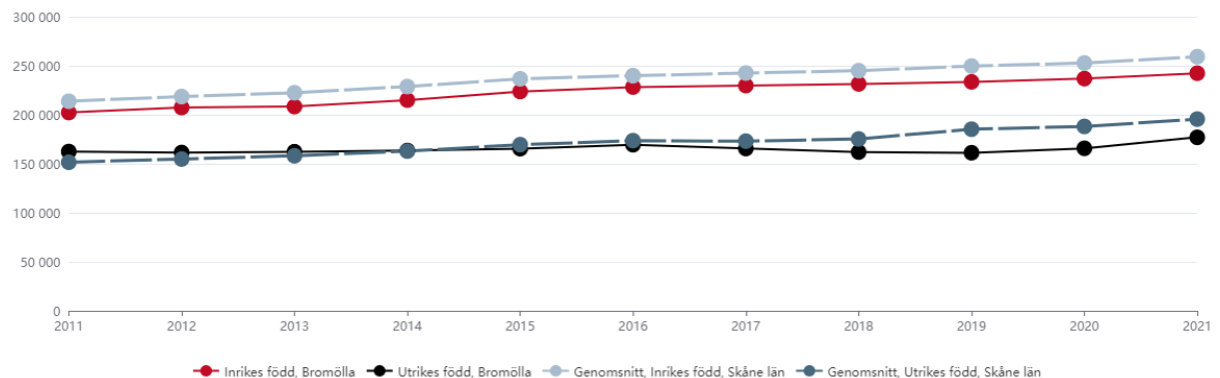

Inkomstskillnaderna har ökat sedan 1990-talet och beskrivs som en av de bakomliggande orsakerna till segregationens utveckling i Sverige¹⁶. Den disponibla inkomsten har stor betydelse för individers möjlighet till konsumtion och sparande. Den disponibla inkomsten har betydelse för var individer kan bosätta sig, dels rent geografiskt, dels i vilken upplåtelseform. Inkomsten påverkar också individens möjligheter att kunna hyra lägenheter och beviljas bostadslån. Från Boverkets interaktiva tjänst "Segregationsbarometern" har nedanstående bild hämtats. Bilden visar den disponibla inkomsten per konsumtionsenhet (ekonomisk standard), uppdelat för inrikes född och utrikes född, Bromölla och genomsnitt Skåne. Diagrammet illustrerar tydligt hur skillnaderna mellan utrikes född och övriga grupper ökat de senaste åren, jämfört med 2014 – 2016. Fluktuationerna mellan inkomstgrupperna är större i Bromölla än för det genomsnittliga värdet i Skåne, vilket ligger mer konstant.

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet (median)

Källa: Boverket, SCB, Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), <https://segregationsbarometern.boverket.se>

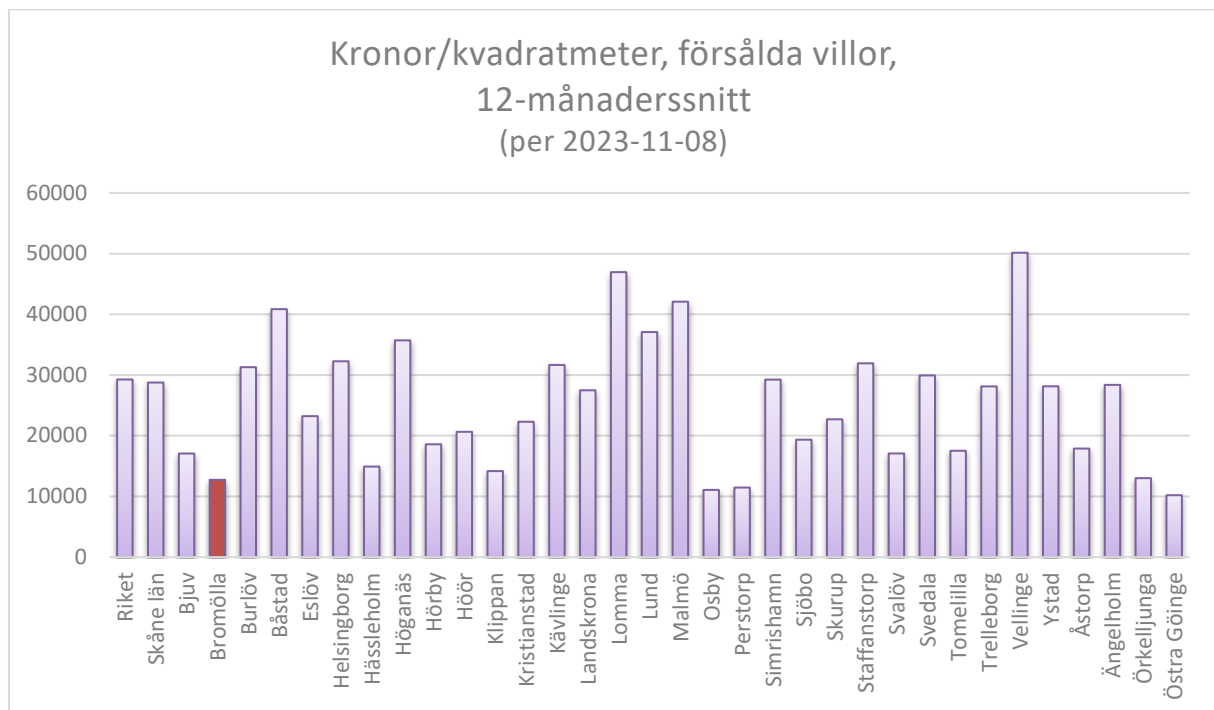
¹⁶ [Labbet - Segregationsbarometern \(boverket.se\)](https://segregationsbarometern.boverket.se)

Övriga marknadsförutsättningar

I ovanstående resonemang har vi mestadels varit inne på intäktssidan, där vi tittat på medianinkomster och medelinkomster. För de allra flesta människor behöver dock inkomster och intäkter sättas i en kontext och jämföras med utgifter och kostnader.

Bostadspriser

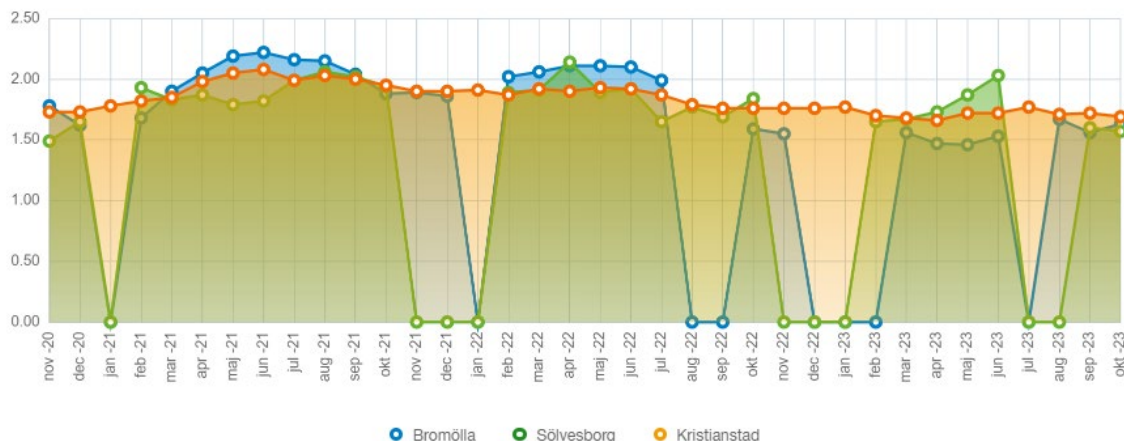
Diagrammet nedan visar kronor/kvadratmeter för sålda villor i de skånska kommunerna, 12-månaderssnitt per 2023-11-08.

Diagrammet nedan visar försålda villor i perioden november 2020 – oktober 2023 i Bromölla kommun jämfört med Kristianstads kommun och Sölvesborgs kommun, baserat på den sk köpeskillingskoefficienten (K/T)¹⁷. Liksom SCB använder sig Mäklarstatistik av K/T-talet vid beräkning av prisutvecklingen för småhus. K/T-talet anger förhållandet mellan erlagd köpeskilling och fastighetens taxeringsvärde vid en viss tidpunkt. Genom att ta hänsyn till fastighetens läge, storlek, ålder och standard blir beräkningarna mer tillförlitliga.

Observera att myndigheterna ändrar taxeringsvärdena vart tredje år. Då detta sker räknas all historiska data om efter de nya nivåerna. Databas och kurvor är sedan 2021-11-05 anpassade efter 2021-års taxeringsvärdesnivåer.

¹⁷ [Bostadspriser i Bromölla » Svensk Mäklarstatistik \(maklarstatistik.se\)](#), hämtad 2023-11-21

Köpeskillingskoefficient (K/T)

Uppdaterad: 06 november 2023

Region Skåne är en viktig samverkanspart för de skånska kommunerna när det gäller det övergripande regionala perspektivet. I Skåne finns många kommuner på en liten yta och många människor pendlar mellan olika kommuner till arbete, studier eller fritidsaktiviteter. I dessa riktlinjer skriver vi lite om pendlingsströmmar under rubrik Pendlingsmönster.

Av samma anledning har angränsande kommuner en viktig roll i samråd före antaganden av riktlinjer för bostadsförsörjningen. När det gäller analys av underlag tillhandahåller region Skåne viktiga kartläggningar och prognoser för såväl den regionala strukturen som lokala kommunala förutsättningar.

Bostadsefterfrågan, även kallat marknadsdjupet, är det antal bostäder som hushållen kan och vill efterfråga till gällande marknadspriser och hyresnivåer i nyproduktionen. Marknadsdjupet fångar upp hushållens preferenser och ekonomiska förutsättningar och är därmed något annat än bostadsbehovet. Med hjälp av en modell skattas den årliga bostadsefterfrågan för hela Skånes bostadsmarknad samt för varje kommuns bostadsmarknad¹⁸. Detaljer om hur modellen för beräkning av bostadsefterfrågan tas fram, finns att fördjupa sig i rapporten "Modell för bostadsefterfrågan". Enligt modellen för bostadsefterfrågan uppgick marknadsdjupet till cirka 4 000 bostäder i Skåne vid årsskiftet 2023/2024, en nedgång med 26 procent jämfört med föregående år. Minskningen i köpkraftig efterfrågan beror främst på den relativt höga räntenivån och ökade avgifter till bostadsrättsföreningar, vilket gör att färre hushåll har råd att klara de boendekostnader som är förknippade med att köpa nyproducerade bostäder. Läs mer om ansträngd boendekonomi och förmåga att klara av bankerna KALP (kvar-att-leva-på)- kalkyler under avsnittet kring "mått på bostadsbrist".

Marknadsdjupet fångar den del av efterfrågan som är kommersiellt gångbar, alltså där hushållens betalningsvilja överstiger den prisnivå som byggherrarna behöver sätta för att projekten ska vara lönsamma (lönsamhetskrav). Att efterfrågan har minskat är tydligt och flera faktorer kan identifieras för det, främst makroekonomiska. På det lokala planet finns enligt Region Skånes rapport en bostadsefterfrågan om 14 (fjorton) bostäder i Bromölla kommun, under 2023. Som en jämförelse kan nämnas att samma prognos ger Osby en siffra om 0 bostäder (noll), Östra Göinge en prognos om 0 (noll) bostäder och Kristianstad en prognos om 140 (hundrafyrtio) bostäder.

¹⁸ [Modell för bostadsefterfrågan 2023 \(skane.se\)](https://www.skane.se/Modell-för-bostadsefterfrågan-2023)

Slutsatser gällande marknadsförutsättningar:

- Sysselsättningen för män i Bromölla ligger högre än riksnittet (2021 års siffror)
- Sysselsättningen för kvinnor i Bromölla ligger lägre än riksnittet (2021 års siffror)
- Bromölla är en pendlingskommun, där nattbefolkningen är avsevärt mycket större än dagsbefolkningen.
- De flesta Bromöllabor som pendlar ut beger sig till Kristianstad, följt av Sölvesborg och Olofström.
- De flesta inpendlare kommer till Bromölla från Kristianstad, följt av Sölvesborg och Karlshamn
- Medianinkomsten för män (20 – 64 år) i Bromölla kommun är den högsta i hela Skånenordost och på plats 11 bland de skånska kommunerna
- Medianinkomsten för kvinnor (20 – 64 år) i Bromölla kommun ligger relativt genomsnittligt i Skåne nordost och på plats 17 bland de skånska kommunerna
- Medelinkomsten för män i Bromölla kommun (16 år och äldre) ligger lägre än nivån för samma målgrupp sett till både skånesnittet och riksnittet, däremot högre än medelinkomsten för kvinnor i samma åldersgrupp.
- Oavsett mätmetod förefaller inkomsterna för männen vara högre än för kvinnorna i Bromölla kommun

Bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden

I samband med ändringar av bostadsförsörjningslagen hösten 2022 har Boverket tagit fram ett underlag som ska stödja kommunerna i deras arbete med bostadsförsörjningen. Detta underlag består av olika mått över antalet hushåll som saknar en rimlig bostad utifrån en uppsättning kriterier och normer. Måtten visar hur många hushåll som har en boendesituation som inte uppfyller de olika kriterierna. Via Boverket finns den öppna data¹⁹ som ligger till grund för nedanstående diagram och statistik. De mått som används som underlag är framtagna av Boverket och också uppdaterade per 2023. Sammantaget finns åtta olika mått framtagna:

- ansträngd boendeekonomi
- ansträngd boendeekonomi baserat på KALP
- trångboddhet
- trångbodda och ansträngd boendeekonomi, 2 mått
- flyttar ofta
- hemmaboende vuxna barn
- återkommande problem.

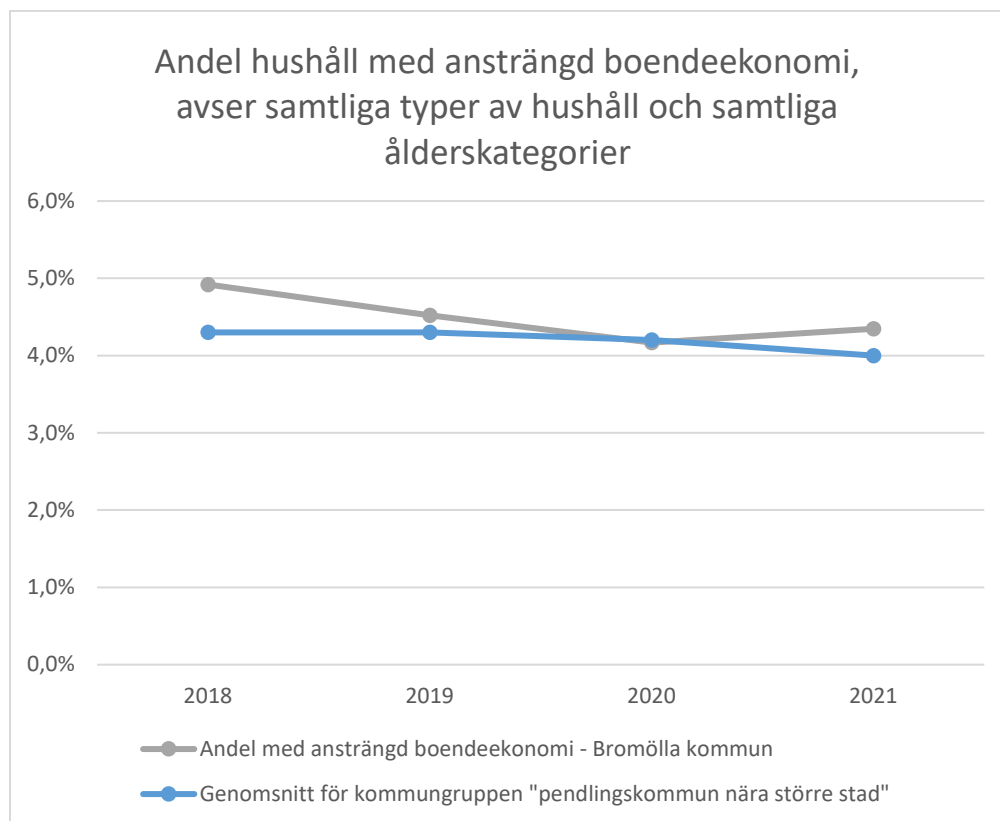
Boverket påtalar dock flera observandum som bör beaktas, bl a saknas heltäckande information på hushålls- och individnivå om antalet hemlösa, om hushållens faktiska boendeutgifter och om avtals- och kontraktsformer för boendet. En ytterligare begränsande faktor är osäkerheten kring hur korrekta uppgifterna är i de register som ligger till grund för beräkningarna. Detta påverkar framför allt bedömningarna för mindre kommuner och för små hushållsgrupper. För Bromölla kommun innebär den nya kommungruppsindelningen som SKR tillämpar att kommunen från och med 2023 bytt jämförelsegrupp. Kommungruppsindelningen 2023 har samma kommungrupper som 2017 men den statistik som ligger till grund för indelningen, till exempel befolkning och pendling, har uppdaterats. I och med detta har 33 av kommunerna bytt kommungrupp.

Samtlig jämförelsestatistik i de 8 måtten nedan jämför Bromölla kommun med kommungruppen ”pendlingskommun nära större stad”. Detta specificeras även i respektive diagram för tydlighetens skull.

¹⁹ Boverket (2023). Öppna data – Bedömning av bostadsbrist. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/oppna-data/bedomning-av-bostadsbrist/> Hämtad 2023-11-16

Mått 1: Ansträngd boendeekonomi

Kriteriet för att anses ha en ansträngd boendeekonomi enligt första måttet är att hushållet har en inkomst som inte räcker till att täcka en baskonsumtion beräknad utifrån genomsnittshyror på orten, riksnormen samt ytterligare utgifter som exempelvis hushållsel och hemförsäkring.

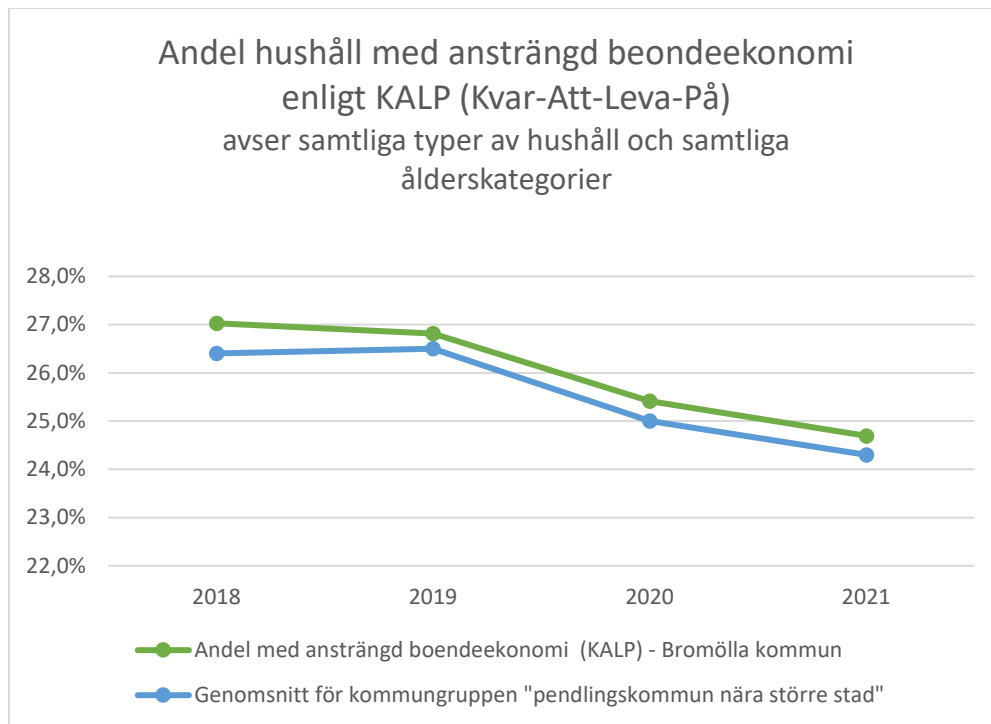

Bromölla kommun knäcker sin kurva vid 2021 år siffror och har vid det senaste mätillfället gått förbi genomsnittet för kommungruppen.

En mer djuplodande analys av datan visar att gruppen som är mest drabbad av ansträngd boendeekonomi utgörs av ensamstående män med barn 12,1% samt ensamstående kvinnor med barn 9,1%.

Mått 2: Ansträngd boendeekonomi baserad på KALP

Det andra måttet utgår från samma boendeutgifter men med en annan nivå på övrig konsumtion. Denna konsumtion baseras på bankerna KALP-kalkyler och är högre än konsumtionen i det första måttet. Kriteriet för att ha ansträngd boendeekonomi är att hushållet har en inkomst som inte räcker till att täcka en baskonsumtion beräknad utifrån genomsnittshyror på orten och ett genomsnitt av bankernas KALP-kalkyl.

Att bedöma betalningsförmåga eller återbetalningsförmåga vid kreditgivning är en viktig bedömningsparameter för kreditgivare. Även för fastighetsägare eller hyresvärdar är förmåga att betala för sig ett av flera mått som noteras på listan för tillträdeskrav för presumtiva hyresgäster. De flesta hyresvärdar gör någon slags prövning av blivande hyresgäster innan hyresavtal tecknas, det gäller framför allt större bostadsbolag. Vilken typ av prövning och hur omfattande den är varierar en del. Nästan alla bostadsbolag tar som regel kreditupplysning, många har också krav på arbetsgivarintyg och referenser från tidigare hyresvärdar. Knappt hälften av bostadsbolagen i undersökningen har ett varaktighetskrav, att den sökande ska kunna styrka att anställningen eller inkomsten varar i minst sex månader framåt i tiden, från tecknandet av hyreskontraktet. 56 procent av de kommunala och 44 procent av de privata bostadsbolagen ställer alltid eller ofta detta krav.

Med en KALP-kalkyl går det att, utifrån schabloner, bedöma stabiliteten i en persons ekonomi. "KALPEN" kan se lite olika ut mellan olika banker men vissa grundläggande kostnader finns alltid med, bostadens värde, bolånets storlek, hushållets totala bruttoinkomst samt hur familjen är sammansatt med antal vuxna och barn, levnadskostnader och vilka driftkostnader bostaden beräknas ha. Samtidigt är det viktigt att inkomstkraven som ställs är rimliga, då alltför höga krav kan utestänga människor i onödan från bostadsmarknaden. Forskning tyder

dessutom på att det inte verkar finnas några orsakssamband mellan höga krav på inkomst och uteblivna hyresinbetalningar och vräkningar²⁰.

I Boverkets underlag över behovsbaserad bostadsbrist 2021 är det 25,2 procent av hushållen som beräknas ha en ansträngd boendekonomi utifrån kriterierna. Såväl Bromölla kommun som kommungruppen som helhet vari Bromölla ingår, ligger strax under detta värde. Genom en mer djuplodande granskning av siffrorna i den öppna datan går det dock att hitta grupperingar som ligger högre än genomsnittsvärdena. Den högst nivån noteras hos äldre som bor i specialbostäder, hos ålderskategorin 80+ samt hos ensamstående.

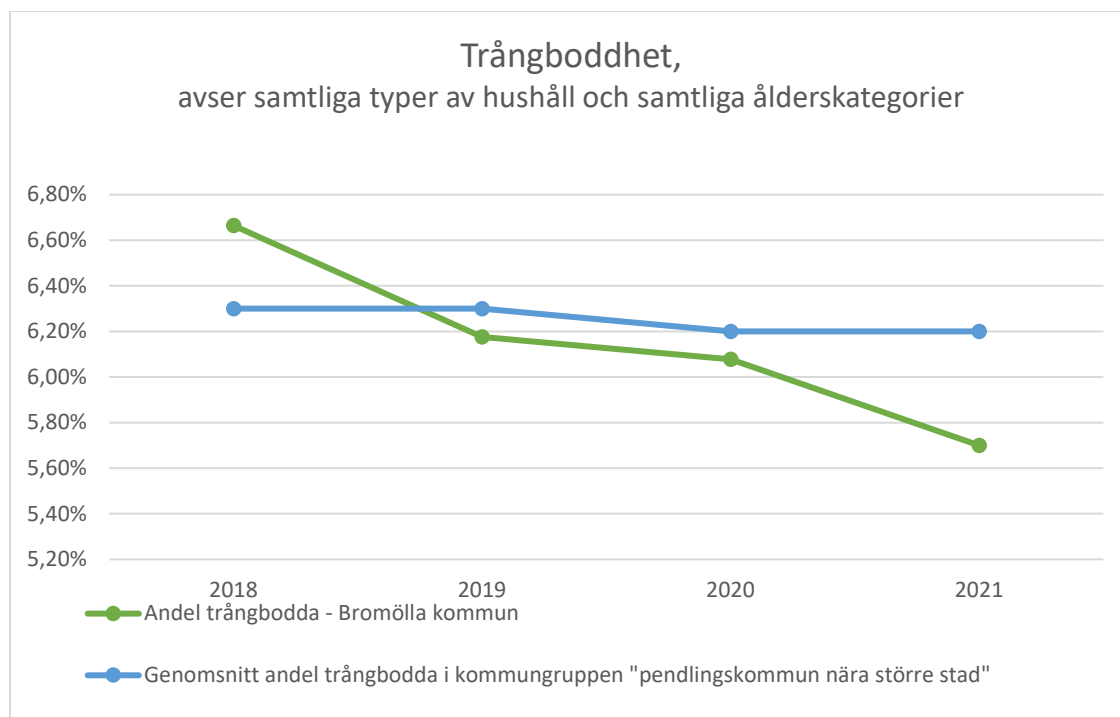
Att väldigt många fler hushåll faller ut i den här statistiken än i det första måttet kan vara en effekt av att konsumtionsmåttet är mer omfattande än i mått 1, som endast omsluter sk baskonsumtion.

Vidare resonemang i denna fråga finns under rubrik "marknadsdjup".

²⁰ "Sänk tröskeln till en god bostad" Betänkande av utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning, SOU 2022:14

Mått 3: Trångboddhet

Det tredje måttet beskriver hur trångbodda hushållen är. Kriteriet är att ensamstående hushåll utan barn inte ska vara trångbodda. Utöver vardagsrum och kök/kokvrå ska det finnas sovrum. Två barn under 12 år kan dela rum. Vuxna som inte är sammanboende ska inte dela sovrum enligt detta mått. För de hushåll där det saknas uppgifter över antalet rum, primärt småhus, används boendeytan per person. Har hushållet mindre än 20 kvm per person räknas hushållet som trångbott. Hushåll kan välja att bo trångt av flera orsaker men detta mått tar ingen hänsyn till vilken grad hushållet väljer att bo trångbott utan det beskriver helt enkelt hur många hushåll som uppfyller kriteriet.

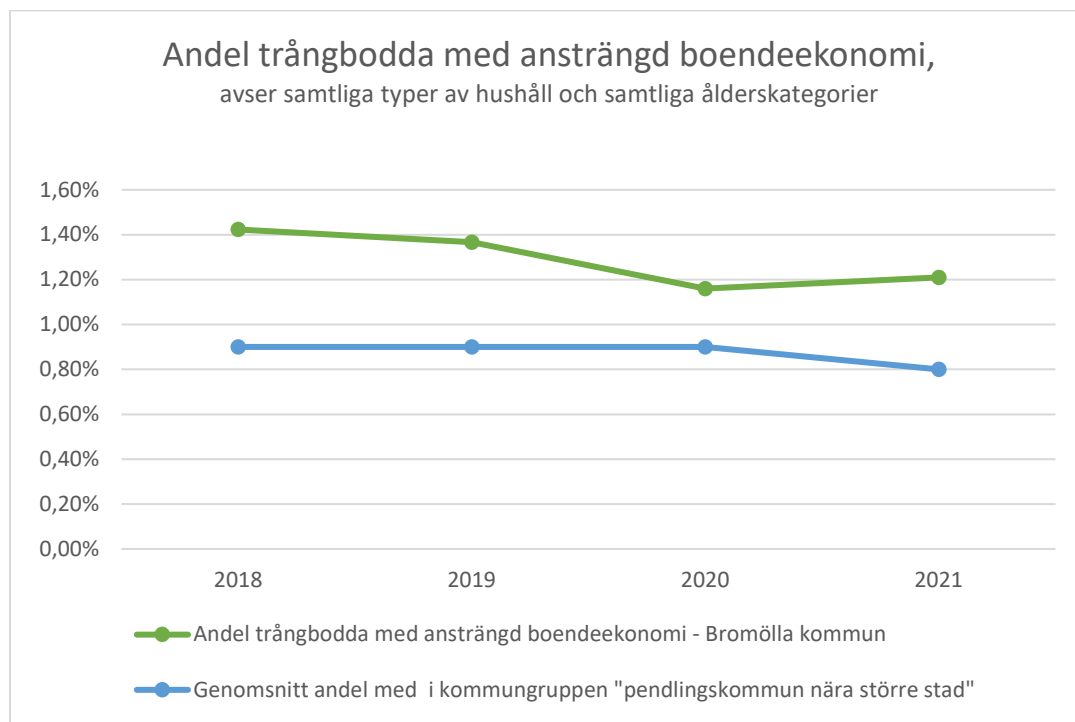

I Boverkets underlag över behovsbaserad bostadsbrist 2021 beräknas 9,6 procent av hushållen vara trångbodda enligt denna definition.

Andelen trångbodda i Bromölla kommun, baserat på ovanstående definition, har sjunkit med ca en procentenhet sedan 2018 och ligger vid 2021 års mättillfälle en bra bit under snittvärdet för kommungruppen. De grupper som drar upp snittet för Bromölla kommun är inte oväntat barnfamiljer och sammanboende, med låga inkomster.

Mått 4: Trångbodda med ansträngd boendeekonomi

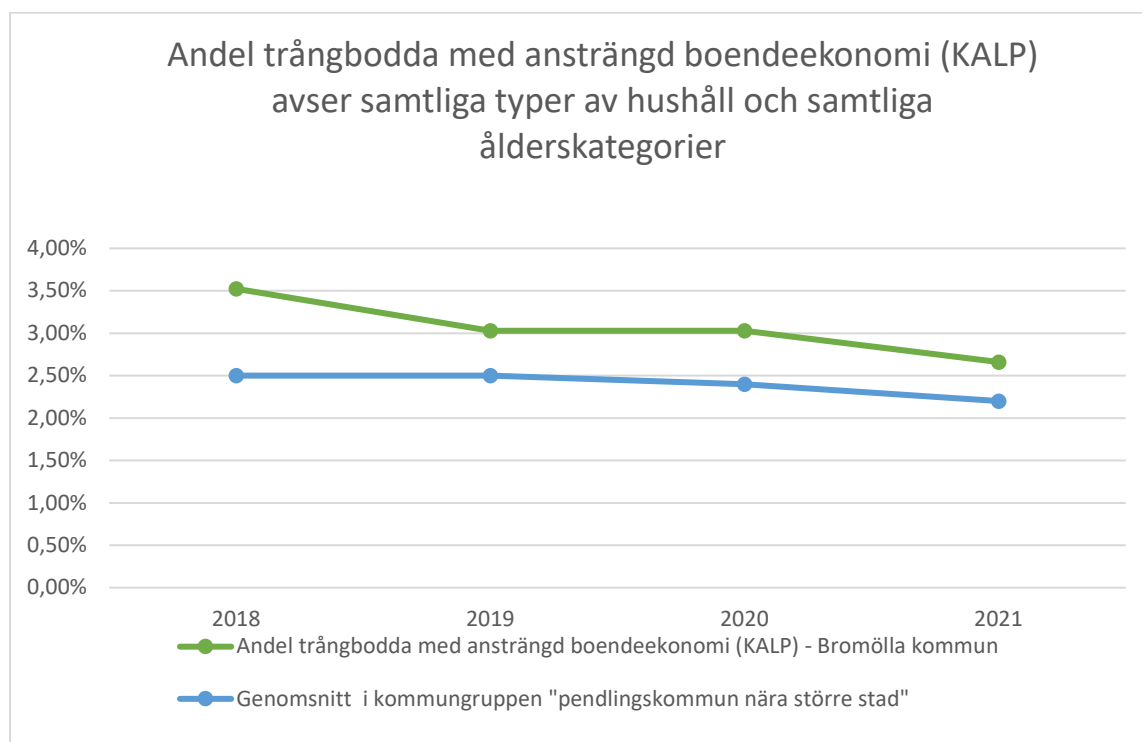
Mått på om hushållet både är trångbott enligt det tredje måttet och har en ansträngd boendeekonomi enligt det första måttet.

I det här diagrammet utläses att Bromölla kommun, i motsats till kommungruppen som helhet, har en ökande andel trångbodda personer med ansträngd boendeekonomi 2021 än 2020. Detta kan tyda på att kommunen har personer som oönskat befinner sig i en boendesituation som inte motsvarar en godtagbar standard och att dessa personer har mycket begränsade möjligheter att förändra sin situation. Dock är det viktigt att notera hur måttet är framräknat, dvs när hushållens boendeekonomi utvärderas ställs hushållens inkomst mot en genomsnittshyra i kommunen. Det betyder att betalningsförmågan inte ställs mot kostnaderna för boendet hushållet bor i, utan mot en schablon. Det innebär att ett hushåll med lägre inkomster alltid kommer klassificeras som ansträngd boendeekonomi, oavsett om de bor i den billigare delen av beståndet.

Mått 5: Trångbodda med ansträngd boendeekonomi enligt KALP

Mått på om hushållet både är trångbott enligt det tredje måttet och har en ansträngd boendeekonomi enligt det andra måttet.

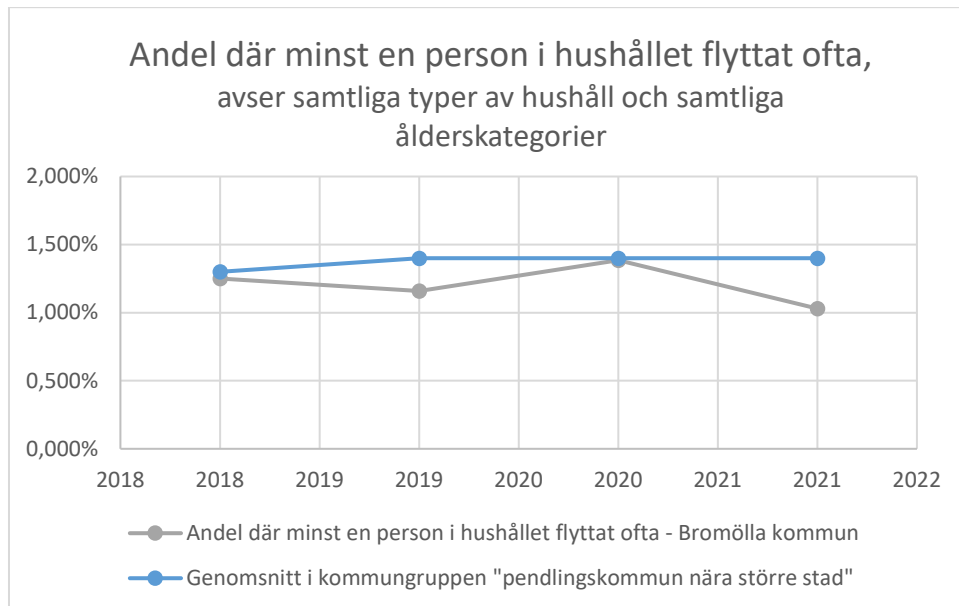
Allra högst värde återfinns i gruppen hushåll med låga inkomster, utan hemmavarande barn. De grupper som drar upp snittet är även barnfamiljer, unga vuxna samt överlag hushåll med låga inkomster. Under 2021 sänkte flera storbanker sina kalkylräntor²¹, dvs den högsta ränta som låntagare ska klara av att betala för bostaden när banken gör en beräkning på hushållets ekonomi, då de ansåg sig ligga lite onödigt högt vilket stängde ute många presumtiva bostadsköpare från marknaden. Andra åtgärder som vidtagits sedan ovanstående statistik presenterades är individuellt anpassade amorteringslättnader, den sk amorteringsventilen. Ventilen innebär att banken i varje enskilt fall "stresstestar" sin kunds ekonomiska läge och beslutar om ett tillfälligt undantag ska beviljas eller inte. En förutsättning för att en bank ska kunna bevilja undantag från amorteringskraven är att de omständigheter som motiverar undantaget inträffar efter att kunden har fått ett bolån och alltså inte fanns när lånet beviljades. Det krävs också att undantaget ligger inom ramen för god kreditgivningssed och att banken gör en individuell bedömning av låntagarens förutsättningar. En sådan bedömning behöver vara grundad på tillräcklig information om låntagarens situation, till exempel aktuella uppgifter om inkomst, utgifter och sparande²². Information saknas kring vilken omfattning detta förekommer för hushåll i kommunen.

²¹ [Banker sänker viktiga räntan för bolån | SvD](#)

²² [Rapport: Bankernas hantering av undantag från amorteringskraven \(fi.se\)](#)

Mått 6: Flyttar ofta

Det sjätte måttet är en indikation på om hushållet har en osäker boendesituation. Det mäts genom att följa hushållens flyttningar över åren. Kriteriet för att hushållet ska räknas som att det flyttar ofta är att någon i hushållet flyttat minst en gång om året de senaste tre åren. Det nationella måttet baserat på den här definitionen är 1,8.

I Bromölla kommun är detta mått lägre än såväl kommunsnittet för gruppen och det nationella måttet. Måttet är svårt att tolka definitivt, eftersom det finns många förklaringsfaktorer till att människor flyttar. Studier på annan ort, ett nytt jobb, att familjen växer eller krymper, skilsmässor eller samboskap, att flytta kan böttna i många orsaker och behöver inte vara oönskat. Den senaste rapporten "Unga vuxnas boende, Sverige 2023"²³ som tas fram av Hyresgästföreningen, visar att nästan 200 000 unga bor kvar hemma fast de inte vill. Mer om detta under mått 7.

På uppdrag av Svensk Adressändring har Novus gjort en undersökning som visar på flyttbeteenden. Genomsnittligt flyttar svenskarna nio gånger under en livstid, anledningen är oftast praktiska skäl, så som förändrade förhållanden kring familj och arbete²⁴. Samma undersökning visar att totalt en tredjedel av alla som ska flytta de närmaste fem åren att de funderar på att byta boende för att få en mer aktiv livsstil. Detta gäller särskilt personer i åldrarna 30–49, som också i högre grad än andra svarat att de vill flytta för att få leva mer naturnära. En annan undersökning²⁵ visar att de allra flesta gångerna vi flyttar sker innan vi fyller 30 år. Ju äldre vi blir desto mer sällan flyttar vi och de allra flesta svenskar bor som längst i villa. Endast ca 1/3 av flyttningarna sker över en kommungräns. Vid längre flyttar handlar det för yngre ofta om att söka arbete eller att studera. Ju äldre man blir desto viktigare bli anknytning som drivkraft för en flytt.

²³ [Unga vuxnas boende - Hyresgästföreningen - Hyresgästföreningen \(hyresgastforeningen.se\)](#)

²⁴ [flyttrapporten_svensk_adressandring.pdf](#)

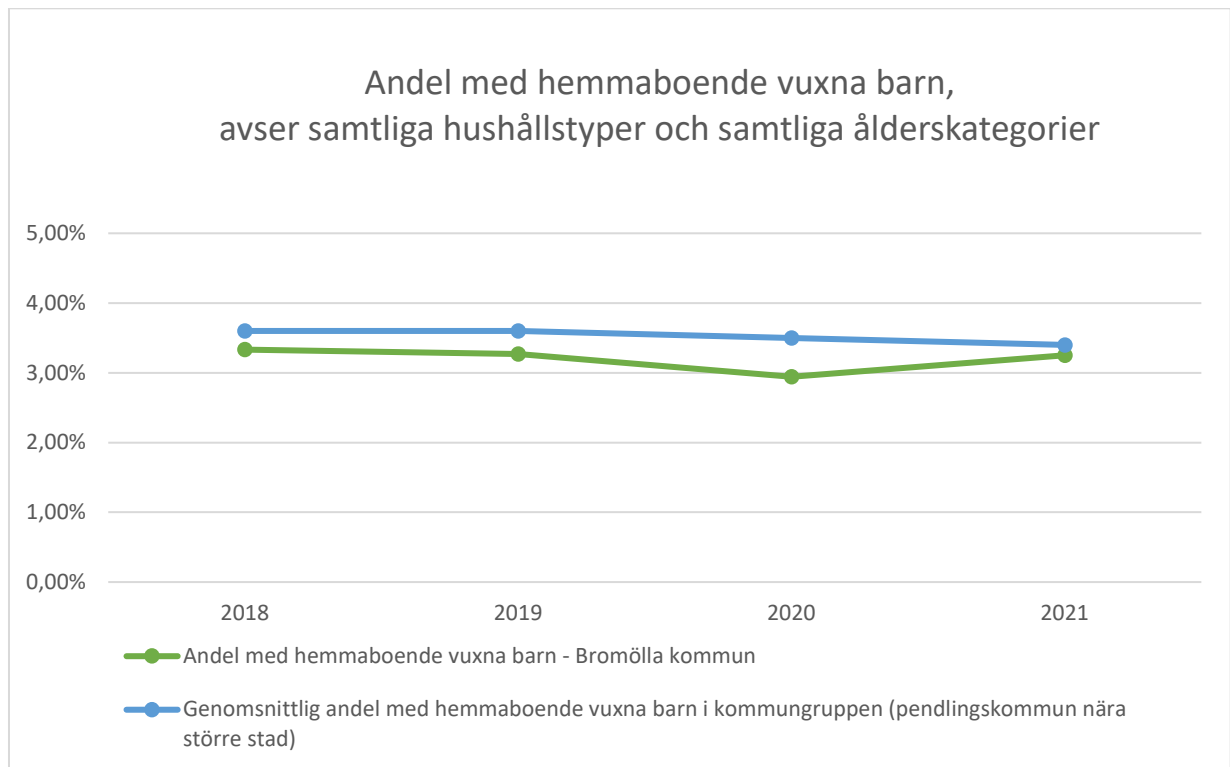
²⁵ [Juni Strategi \(regionblekinge.se\)](#)

Tidigare flyttade vi för att kunna göra arbetskarriär, vi flyttade dit jobben fanns. Här har det skett en förskjutning; genom att vi numera flyttar till vad vi uppfattar som en attraktiv plats. Någon som kan komma att öka ytterligare då coronapandemin visar vägen för ett mer digitaliserat och geografiskt flexibelt arbetsliv.

Detta kan jämföras med den interna styrmodellen för Bromölla kommun som i sin strategiska prioritering "Hållbart och växande" önskar en större inflyttning för målgruppen 25 – 50 år och som också betonar relevansen av ett varierat och rikligt utbud av fritidsaktiviteter och upplevelser för alla åldrar. (läs mer under avsnitt 1.3)

Mått 7: Hemmaboende vuxna barn

Det sjunde måttet är hemmaboende vuxna barn. Kriteriet för att ha hemmaboende vuxna barn i hushållet är att det bor barn som är 25 år eller äldre hemma hos någon av sina föräldrar. I många kommuner väljer unga vuxna att bo hemma men måttet kan även indikera problem för unga vuxna att flytta hemifrån till följd av att det inte finns lämpliga bostäder.

I Bromölla kommun har andelen hemmavarande vuxna barn ökat mellan de senaste mätperioderna och närmar sig nu det genomsnittliga värdet för kommungruppen. En utmaning är att bostadsförsörjningslagen reglerar hur lediga lägenheter i det allmänna ska fördelas och där trumfar antal köpoäng ut behov. Eftersom hyresrätterna i kommunen till mycket stor andel härleds till det kommunala bostadsbolaget, som saknar social förtur i sin uthyrningspolicy, så missgynnas unga som inte tillgodogjort sig så många poäng. En öppning kan vara att redigera uthyrningspolicy att även omfatta social förtur. För detta finns lagstöd i bostadsförsörjningslagen²⁶; *kravet på förmedling efter kötid ska inte hindra att ett begränsat antal lägenheter som är tillgängliga för kön fördelas enligt ett förturssystem.*

I bostadsmarknadsenkäten finns också uttalat att det inom den närmaste treårsperioden (2023 – 2025) främst behöver tillkomma mindre lägenheter, 1 rum och kök samt 2 rum och kök, i kommunen²⁷.

²⁶ Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar | Sveriges riksdag (riksdagen.se)

²⁷ Boverket (2023). Om Boverkets bostadsmarknadsenkät.

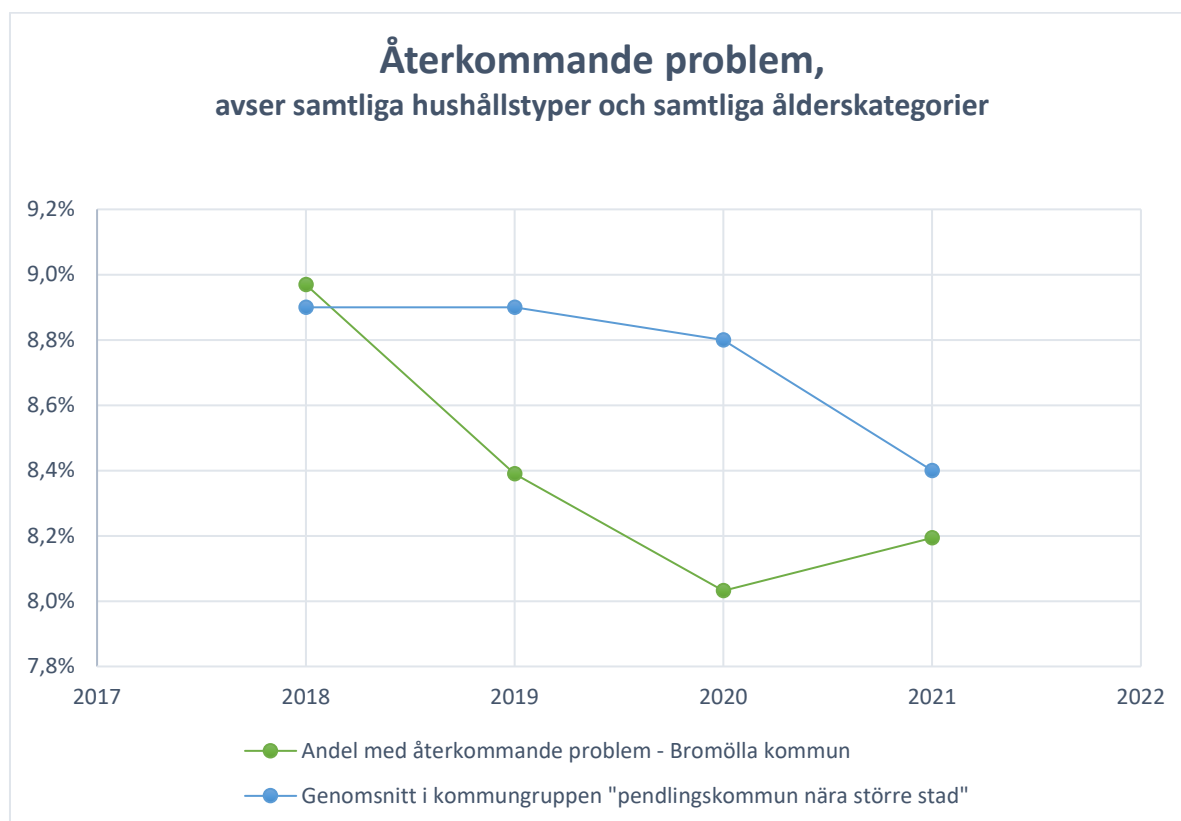
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsmarknaden/bostadsmarknadsenkaten/om-bostadsmarknadsenkaten/>

Mått 8: Återkommande problem

Det åttonde måttet använder utfall från de andra måtten och sätter dem i en kontext, för att kunna identifiera om hushållet har återkommande problem.

Kriteriet för om hushållet har återkommande problem är om hushållet uppfyller kriteriet för minst ett av följande mått två år i rad; det första måttet för ansträngd boendeekonomi, trångboddhet, flyttar ofta eller om hushållet har hemmaboende vuxna barn. Ett hushåll har exempelvis återkommande problem om det ett år har ansträngd boendeekonomi och följande år är trångbott. För många hushåll kan en boendesituation som inte motsvarar hushållets behov vara tillfällig. Men för andra hushåll är inte boendesituationen tillfällig utan hushållet har återkommande en boendesituation som inte uppfyller hushållets behov. Måttet syftar till att ge en bild av hur många hushåll som kan ha långvariga problem med att hitta en lämplig bostad som uppfyller dess behov.

46

I Boverkets underlag över behovsbaserad bostadsbrist 2021 är det 9,6 procent av hushållen på nationell basis som uppfyller kriteriet i mått 8. Även om Bromölla kommuns siffror är lägre än såväl genomsnittsvärdet för kommungruppen som rikssnittet så vänds kurvan uppåt vid det senaste mättillfället, varpå nogsam vaksamhet måste iakttas för att snabbt kunna hantera ett eventuellt eskalerande mått. Mått 8 ger en viss samlad information kring bostadsbristfrågan, men ska ses i en kontext där Bromölla under pandemiåret 2021 haft fler hemmaboende unga vuxna samt en mer ansträngd boendeekonomi totalt sett. (se även avsnitt under funktionsrätt)

Unga och ek utsatthet

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) tar varje år fram en tematisk rapport med fokus på ungas levnadsvillkor. Rapporten är en del av det ungdomspolitiska uppföljningssystemet som följer ungas levnadsvillkor på en rad olika områden. I rapporten från 2022 fokuserar MUCF på unga vuxnas ekonomiska situation²⁸. Den övergripande målsättningen för den svenska ungdomspolitiken är att "alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen". Goda levnadsvillkor kan brytas ner i en rad aspekter – det handlar bland annat om att alla unga ska ha tillgång till arbete, bostad, hälsa och trygghet. Ungas förutsättningar till goda levnadsvillkor är i hög utsträckning sammankopplade med ungas ekonomiska villkor. Alltifrån ungas möjligheter att tillgodose basala behov, inklusive boende, till ungas förutsättningar till fritidsaktiviteter är beroende av deras ekonomiska situation.

I den ungdomspolitiska skrivelsen konstaterar regeringen att "egna inkomster och kunna försörja sig själv är en central del av att kunna få makt att forma sitt eget liv". I den kortrapport som MUCF låtit göra med koppling till fokusrapporten finns statistik på kommunnivå kring unga och ekonomisk utsatthet²⁹. I fokusrapporten framgår det att andelen unga på riksnivå i åldern 20–25 år med låg inkomststandard gradvis minskade mellan 2011 och 2018 för att sedan öka under 2019 och 2020. Nya data från Statistiska centralbyrån visar att andelen unga (rikssnitt) med låg inkomststandard åter minskade under 2021 och uppgick till 7,6 procent jämfört med 8,5 procent under 2020. Mellan 2020 och 2021 minskade andelen unga med låg inkomststandard i 200 av landets 290 kommuner medan andelen ökade i 88 kommuner. I Bromölla kommun ökade andelen unga med låg inkomststandard mellan åren 2020 och 2021. Se även avsnitt XX som visar på löneskillnader mellan könen.

Som viktiga förklaringsfaktorer till ekonomisk utsatthet bland unga vuxna listas ett tydligt samband mellan andelen unga med låg inkomststandard och andelen unga som förvärvsarbetar. Kommuner med en hög andel unga med låg inkomststandard är också i stor utsträckning kommuner som har en låg andel unga som förvärvsarbetar eller en hög andel unga som studerar. Det finns även ett samband mellan andelen unga med låg inkomststandard och andelen unga som är utrikes födda.

Bostadsmarknaden och människor som står utanför

Hemlöshet definierar inte en person, utan är en situation som en person kan befinna sig i under en kortare eller en längre tidsperiod. Anledningarna och mekanismerna bakom hemlöshet ser olika ut för olika personer och grupper av personer, varpå också vägarna ut ur hemlöshet bör se olika ut. Hemlöshet kan ses som ett resultat av en kombination av många olika risk- eller sårbarhetsfaktorer. De olika faktorerna i sig behöver inte orsaka hemlöshet utan det är frågan om ett mångdimensionellt problem. Faktorer som läget på bostads- och arbetsmarknaden och ekonomisk konjunktur tillhör den strukturella dimensionen, medan en persons familj och sociala nätverk är faktorer inom en mer relationell dimension. I den individuella dimensionen återfinns faktorer som missbruk/beroende, kriminalitet, psykisk och/eller fysisk ohälsa. En del forskare belyser även en institutionell dimension. Härunder sorteras exempelvis tillgång till välfärdstjänster och kommunala boendialternativ³⁰.

²⁸ Fokus 22 – Ett liv som andras | MUCF

²⁹ Ekonomisk utsatthet på komunnivå (mucf.se)

³⁰ <https://socialmedicinsktidskrift.se/index.php/smt/article/view/1200/993>

Definition av hemlöshet

Socialstyrelsens definition av hemlöshet omfattar fyra olika situationer³¹:

1. Akut hemlöshet
2. Institutionsvistelse och stödboende
3. Långsiktiga boendelösningar (genom socialtjänsten) och
4. Eget ordnat kortsiktigt boende

Situationerna omfattar allt från när personer som inte vet var de ska sova nästa natt till barnfamiljer som bor i lägenhet med sociala kontrakt, utanför den ordinarie bostadsmarknaden. Det som dessa personer har gemensamt är att de lever under mer eller mindre osäkra boendeförhållanden och saknar en egen bostad, d.v.s. ägd eller hyrd av den enskilde eller familjemedlem.

Reglerna i socialtjänstlagen innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. I detta ingår också ansvar för att ordna bostad, vilket innebär att den bostadslöse själv får söka bostad via bostadsförmedling, bostadsföretag, andrahandsförmedlingar eller på annat sätt försöka ordna sin bostadssituation. Föräldrar har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för sina barn och ansvarar för att barnens behov och rättigheter blir tillgodosedda. Det finns inga bestämmelser i Socialtjänstlagen som ger bostadslösa en allmän rätt till att få en bostad av socialtjänsten. För att få rätt till bistånd krävs enligt Socialtjänstlagen att den sökande inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå och socialtjänstens bistånd ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Socialtjänstens ansvar kan exempelvis handla om att bistå med olika former av akuta och mer långsiktiga boendelösningar utifrån individuella behov och efter biståndsbedömning.

När personer utsatts för våld i nära relationer ska socialtjänsten erbjuda stöd och hjälp i form av lämpligt, tillfälligt boende till den som behöver det. Det framgår av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:39) om våld i nära relationer. Boendet ska enligt föreskriften motsvara det behov av skydd som den våldsutsatta personen har utifrån vad som framkommer i socialtjänstens utredning och riskbedömning. För att kunna erbjuda individuellt anpassade och utformade insatser krävs att socialtjänsten har kännedom om lämpliga tillfälliga boenden för olika personers behov. Socialtjänsten bör också kunna erbjuda våldsutsatta personer stöd och hjälp att ordna stadigvarande boende. Boendet kan antingen vara i hemkommunen eller i en annan kommun, beroende på hur den individuella situationen ser ut.

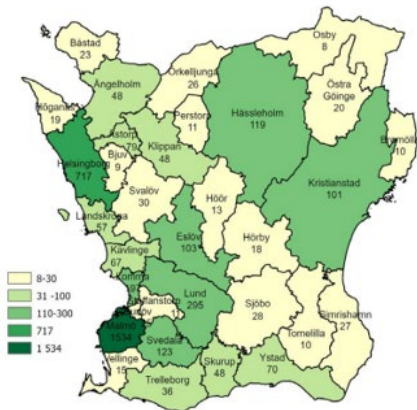
Enligt Socialstyrelsens hemlöshetskartläggning från 2024 lever drygt 27 000 människor i hemlöshet i Sverige³². I kartläggningen av hemlöshetens omfattning har uppgifter inhämtats från kommunernas socialtjänster, från civilsamhällets verksamheter som möter personer i hemlöshet och från personer i hemlöshet. Av de personer som befann sig i akut eller tillfällig hemlöshet var 68 procent män och 32 procent kvinnor. En av tre personer i akut eller tillfällig hemlöshet hade barn under 18 år. 66 procent av personerna var födda i Sverige, en ökning med 11 procent jämfört med den förra kartläggningen 2017.

³¹ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-9-7582.pdf>

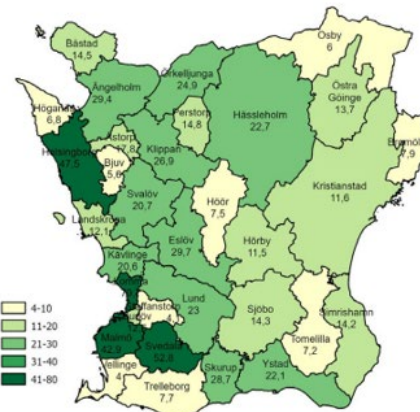
³² [Hemlösheten fortsatt kvar på hög nivå - Socialstyrelsen](#)

Vidare visar kartläggningen att en av fyra har saknat egen bostad i minst fyra år och 500 personer har varit hemlösa i mer än tio år. Psykisk ohälsa, beroende och låg eller ingen inkomst är de främsta faktorerna som bidrar till akut eller tillfällig hemlöshet.

Bilderna nedan är hämtade från bostadsmarknadsanalysen som Länsstyrelsen Skåne upprättat 2024³³. Samma rapport noterar att Socialstyrelsens senaste nationella kartläggning visar att 3 945 vuxna personer i Skåne befann sig i en situation av hemlöshet 2023. Drygt hälften av dessa personer vistades i Malmö eller Helsingborg. I förhållande till folkmängden är hemlösheten dock högst i Lomma följt av Svedala, först därefter kommer Helsingborg och Malmö. I hemlöshetsräkningen identifierades 10 personer i Bromölla kommun. Uppgiften visar antalet personer i akuta och tillfälliga hemlöshetsituationer (hemlöshetsituation 1, 2 och 4) som kartlades i Socialstyrelsens nationella hemlöshetskartläggning under mätvecka 16, 2023. För att kunna arbeta med att förebygga och motverka hemlöshet behövs kunskap om hemlöshetens omfattning och karaktär.

Antal personer i hemlöshet, situation 1–4, per kommun, 2023. Källa: Socialstyrelsen

Antal personer i hemlöshet i förhållande till 10 000 invånare, situation 1–4, per kommun, 2023. Källa: Socialstyrelsen

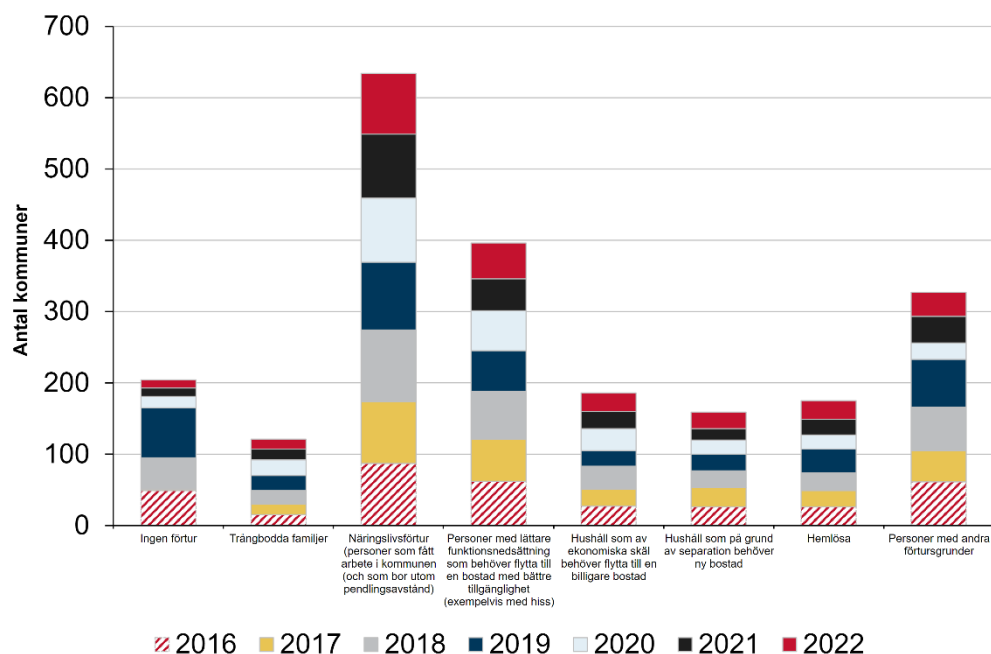
För en socialt hållbar bostadsförsörjning kan det alltså behövas särskilda åtgärder riktade mot de mest utsatta i samhället. Lokalpolitik och ägardirektiv till kommunala bostadsbolag är viktiga verktyg för en kommun att påverka och ta socialt ansvar i bostadsförsörjningen³⁴. I landets 290 kommuner ser det emellertid väldigt olika ut, beroende på lokala förutsättningar och utmaningar. Alla länsstyrelser gör varje år en regional bostadsmarknadsanalys från sitt respektive ansvarsområde. I rapporten presenteras läget på länets bostadsmarknad och hur kommunerna arbetar med bostadsförsörjningsfrågor. Länsstyrelsen stöttar också kommunerna i arbetet att minska hemlöshet och vräkningar. För oss i Bromölla kommun, som tillhör Skåne men angränsar till Blekinge, finns därmed dubbla möjligheter till att få exempel och inspel hur andra kommuner/verksamheter möter och löser samma utmaningar och frågor som vi står inför.

Det finns inget enhetligt system för att söka bostad i Sverige. Det betyder att fastighetsägare och bostadsföretag har stor frihet att själva avgöra vilka villkor som ska gälla för hyreskontrakt och

³³ [Bostadsmarknadsanalys för Skåne 2024 \(boverket.se\)](https://boverket.se/om-boverket/rapporter-och-statistik/boverket-och-lansstyrelsen-skane-2024)

³⁴ Billiga Bostäder? Bostadspolitikens konsekvenser för kommuners handlingsutrymme i den fysiska planeringen, Julia Frisk, Blekinge tekniska högskola: Institutionen för fysisk planering
Program: Masterprogram i strategisk fysisk planering

förmedling av lediga bostäder. Uthyrningsvillkoren kan skilja sig mycket åt mellan olika bostadsbolag. Det vanligaste sättet att söka bostad är direkt hos bostadsbolagen, oavsett om de är kommun- eller privatägda. Det stora flertalet kommuner, 239 stycken, har en egen kö. I drygt hälften av kommunerna finns det möjlighet att ansöka om förtur till bostad³⁵. Från Boverket är följande figur hämtad:

Följande gäller beträffande bostadskö i Bromölla hem:

Bostadskö

När du registrerat dig i vår bostadskö har du möjlighet att söka lägenheter som är lediga via Boplats Syd. Registreringen är personlig och intjänade köddagar kan inte överlätas. Kötid räknas från när registrering har skett och betalning mottagits hos Boplats Syd. Du erbjuds lägenhet utifrån din kötid.

Bromöllahems bostadskö bygger på registrering och bokning via Mina sidor på vår hemsida.

- Från den dag du fyllt 17 år är det möjligt att registrera sig i Boplats Syds kösystem.
- Personnummer eller födelsedata krävs för att kunna registrera sig och för att teckna hyreskontrakt.

Kötid nollställs när nytt hyreskontrakt tecknas i Bromöllahems fastighetsbestånd.

Från och med den **23 januari 2024** kommer Boplats Syd förmedla Bromöllahems lediga lägenheter. Det innebär att alla lediga lägenheter söks via Boplats Syds hemsida. Boplats Syd är en kommunal bostadsförmedling med ett regionalt uppdrag. Bolaget är helägt av Malmö Stad och har som syfte att skapa en effektiv hyresmarknad, att främja bostadsförsörjningen och underlätta för inträde på bostadsmarknaden.

³⁵ Bostadsförmedling, förtur och service - Boverket

Boplats Syd arbetar för att underlätta rörligheten mellan kommunerna och förmedlar hyresrätter från över 60 privata och kommunala hyresvärdar i stora delar av Skåne. Boplats Syd anger vidare på sin webbplats att ”förmedling av hyresrätter sker i ett enkelt och transparent system fritt från diskriminering. Lägenheter tilldelas den sökande med längst kötid som uppfyller de krav hyresvärderna satt”.

Bromölla hem har under januari 2024 fattat beslut om ny uthyrningspolicy. Bland de uthyrningsprinciper som finns nedtecknat i policydokumentet finns ett antal grundkrav som den sökande ska uppfylla.

- Det är du, som ska bo i den aktuella lägenheten, som tecknar hyreskontraktet.
- Du ska också vara mantalsskriven på adressen.
- För att hyra en lägenhet i Bromölla hem måste du registrera dig i vår bostadskö.
- Bromölla hem tar kreditupplysning på första sökande i kön som erbjuder lägenhet.
- Du ska ha fyllt 18 år för att teckna ett hyreskontrakt.
- Du får inte ha någon hyresskuld eller negativa boenderefereferenser.
- Bromölla hem ska ha möjlighet att kunna göra en bedömning av din ekonomiska situation.
- Hyresgästen får max ha två registrerade betalningsanmärkningar de senaste 12 månaderna och skuld till kronofogden får inte överstiga 5000 kr.
- Du som sökande måste själv styrka en regelbunden inkomst i form av anställning, pension, a-kassa, sjukersättning, inkomst av kapital eller studiemedel.
- Du som är egen företagare måste kunna uppvisa F-skattsedel och registreringsbevis samt annat bevis på tillräcklig betalningsförmåga.

För att säkerställa en sund boendemiljö är det viktigt med ett rimligt antal boenden i förhållande till lägenhetens storlek.

- I ett rum med kokvrå bor högst två personer.
- I två rum och kök bor högst fyra personer.
- I tre rum och kök bor högst fem personer.
- I fyra rum och kök bor högst sju personer.

Social förtur tillämpas inte i Bromölla kommun. Däremot finns formulering för ”personer för vilka Bromölla kommun har ett ansvar att bostadsplacera”. Som jämförelse kan nämnas att Sölvesborgshem, som är Sölvesborgs kommun bostadsbolag, har en ”social strategi” som anger konkreta åtgärder som ska genomföras. Därtill finns en särskild uthyrningspolicy, som syftar till ”att minska ekonomiska risker för den enskilda hyresgästen och för Sölvesborgshem, och att etablera en rimlig balans mellan rättvisa inom sökandekollektivet, den enskildes behov av hjälp och kommunens behov av hjälp till enskilda samt för inflyttning till kommunen”³⁶.

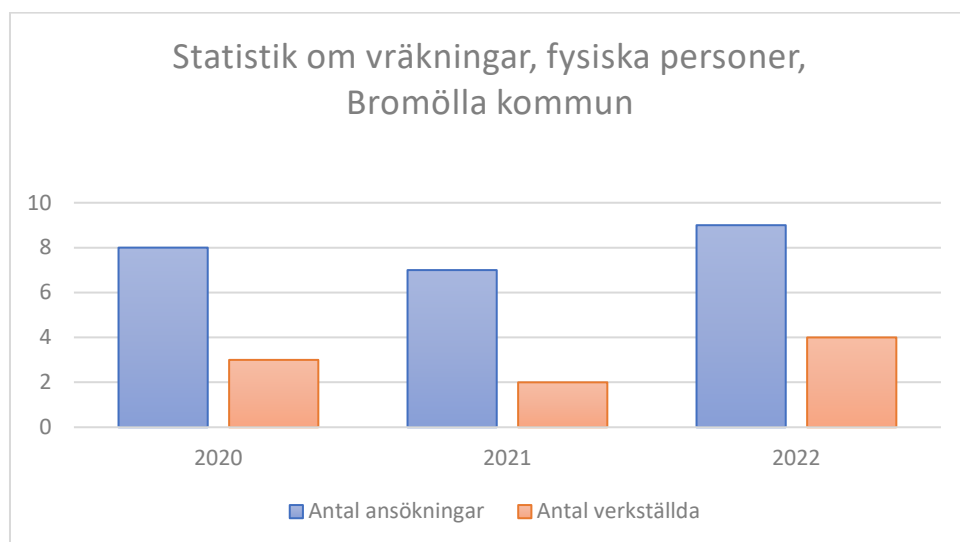
I en nyligen lanserad rapport från Malmö högskola³⁷ resonerar författarna kring den roll som allmännyttan spelar på den svenska bostadsmarknaden, nämligen vilka krav och regler som påverkar vilka som får tillträde till de kommunala bostadsbolagens bostäder. Allmännyttans särställning som en garant för en generell tillgång till bra bostäder för alla avgörs i praktiken av lokala regler hos de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen. En slutsats som dras i rapporten är att inkomstkraven överlag har sänkts och/eller ändrat karaktär medan nya krav; ”skötsamhetskrav” blivit allt vanligare.

³⁶ [Social strategi - Sölvesborgshem \(solvesborgshem.se\)](#)

³⁷ [FULLTEXT02.pdf \(diva-portal.org\)](#) WORKING PAPER Tillträdeskrav i allmännyttan 2013-2022 Grander, Martin* Sjöland Kozlovic, Martina 2023-07-12

Studien visar att trösklarna fortsatt är höga in på den allmännyttiga hyresmarknaden, vilket i sin tur begränsar möjligheterna för vissa grupper av hushåll på den svenska bostadsmarknaden i allmänhet. Det finns fortfarande en ”omvänd selektivitet” i svensk allmännytta, det vill säga att allmännyttan i många kommuner vänder sig främst till de hushåll som har goda ekonomiska och sociala resurser, snarare än de som har det sämst ställt.

Om en hyresgäst inte betalar hyran eller på något annat sätt bryter mot hyreskontraktet kan hyresvärden ansöka om vräkning. Vräkning innebär att en person tvingas flytta från sin bostad eller sin lokal. Vräkning leder ofta till hemlöshet, ohälsa, och social och ekonomisk utsatthet. Det kan innebära mycket lidande för den drabbade och hans familj. Vräkning medför också stora kostnader för individen och för samhället. Att hjälpa personer som står inför hot om vräkning är oerhört viktigt. Här kan du göra skillnad. Det är Kronofogden som har det övergripande ansvaret när någon som inte flyttar frivilligt ska vräkas. Kronofogden är den enda instansen i samhället som har rätt att vräka – hyresvärden får alltså inte själv genomföra en vräkning. Kronofogden har en opartisk roll och har alltid kontakt med socialtjänsten och hyresvärden under processens gång.

Statistik kring vräkningar relaterat till barnrätt, se under avsnittet kring barnrätt.

Riskgrupp för vräkning

Generellt är ensamstående män utan barn överrepresenterade bland personer som blir vräkta. Denna grupp utgör cirka 53 procent av alla verkställda vräkningar. Detta beror delvis på att arbetslösheten är högre bland ensamstående män (både med och utan barn) samt att sysselsättningsgraden är lägre för ensamstående. Obetalda hyror är den vanligaste orsaken till vräkningar och ofta handlar vräkningar om små skulder. Ensamstående hushåll har oftast mindre inkomster och därmed sämre ekonomi, vilket kan göra det svårt för dem att betala hyra.

Kommunerna är skyldiga att erbjuda gratis budget- och skuldrådgivning till personer under ett skuldsaneringsförfarande och tills dess att skuldsanereringen är avslutad. Detta finns reglerat i socialtjänstlagen. Bromölla kommun erbjuder detta via IFO. Andra

framgångsrika åtgärder i arbetet för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden³⁸ är:

- Uppsökande verksamhet för akut hemlösa och för dem som riskerar att förlora sitt boende
- Överenskommelser om samverkan med aktörer på bostadsmarknaden i enskilda ärenden
- Erbjudande Bostad först, vilket innebär att en person först erbjuds ett förstahandskontrakt med fullt besittningsskydd, därefter stöd på egna villkor.
- Upprätta en rutin för att säkerställa att avhysning av barnfamiljer med hyresskuld verkställs

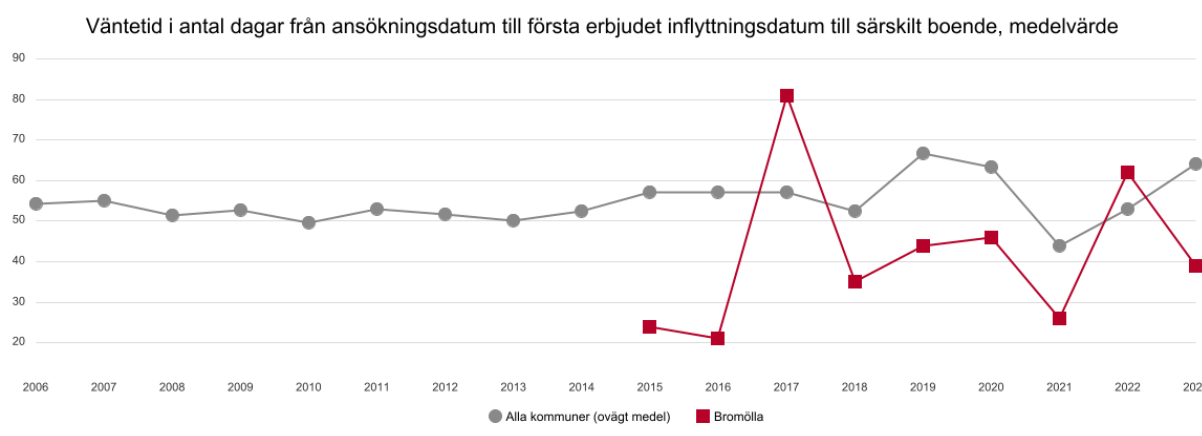
³⁸ Öppna jämförelser av att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden - Socialstyrelsen

Vissa äldre

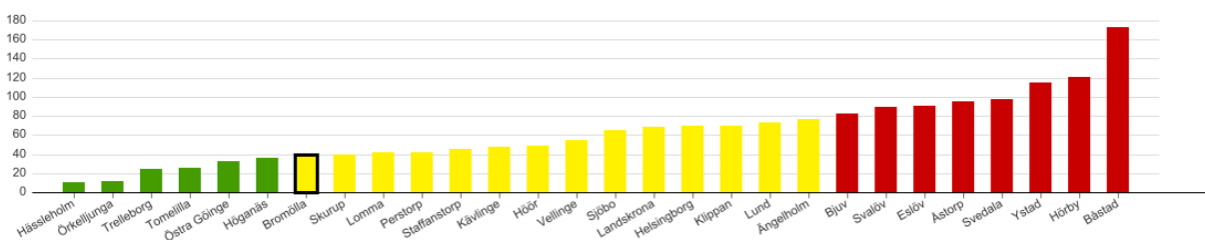
Under 2020-talet kommer de stora barnkullarna från 1940-talet att vara eller bli över 80 år gamla. Det innebär att de kommer in i en ålder då större behov av vård och omsorg ofta inträder. Det ställer i sin tur särskilda krav på bostadsbeståndet och efterfrågan på nya bostäder med särskild inriktning på äldre kan komma att öka på många håll. Att säkerställa att kommunen kan tillhandahålla goda bostäder för en åldrande befolkning är en diger uppgift. Det innefattar utöver det lagstadda uppdraget inom äldreomsorgen och följsamhet gentemot bostadsanpassningsåtgärder även intoning i övriga välfärdstjänster såsom exempelvis Nära vård i hemmet och kvarboendepincip med hemtjänst och hjälp i hemmet.

Idag finns fyra äldreboenden i kommunen varav två av boendena har avdelningar för personer med demenssjukdom. Dessa boenden är till för personer där behovet av tillsyn och omsorg eller kraven på trygghet och säkerhet bedöms vara så stora att det inte längre är möjligt att bo kvar hemma med hjälp av hemtjänst.

Nedan diagram visar väntetid från ansökningsdatum till första erbjudandet om särskilt boende i Bromölla kommun (39 dagar) jämfört med alla kommuner (64 dagar, ovägt medel) och i det understa diagrammet mellan de skånska kommunerna (avser 2023).

: Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudandet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde - Bromölla

Informationen är hämtad från Kolada³⁹.

Enligt bostadsmarknadsenkäten finns inga planer på att påbörja nybyggnation av bostäder för äldre (inkluderat biståndsbedömt trygghetsboende) under 2024 med hänsyn till planläge, projektering och

³⁹ Kolada

marknadsförutsättningar. Under 2023 färdigställdes och invigdes ett modernt nybyggt äldreboende i tätorten Bromölla, med 40 lägenheter och allmänna ytor om ca 3 000 kvadratmeter.

I samband med invigningen och inflyttningen påbörjades konverteringen av det gamla omsorgsboendet, som genom ombyggnation gett plats åt 23 trygghetslägenheter och gemensamhetsutrymme. Dessa färdigställdes under våren 2024 (extern aktör). Inflyttningskravet för dessa trygghetslägenheter är att minst en person i hushållet har fyllt 65 år. (sommaren 2024 finns 15 lediga lägenheter⁴⁰)

Vid tidpunkt för justering av detta analys- och kunskapsmaterial (sommaren 2024) har förnyad dialog förts med ledningen för verksamhetsområdet stöd och omsorg. Behovet av vård- och omsorgsboende med inriktning demens-kognitiv svikt ser ut att öka medan vård- och omsorgsboende för somatiska behov minskar. Det långsiktiga behovet av platser av vård- och omsorgsboende är svårt att beräkna då det finns ett flertal faktorer som påverkar behovet. Äldres hälsa är en stor faktor som påverkar behovet av boende där livslängd och förekomst av demensdiagnoser är viktig. Därför bör majoriteten av boende ha inriktning mot personer med demenssjukdom. I dagsläget har kommunen överkapacitet av vakanta lägenheter i vård- och omsorgsboende vilket också möjliggör att byta inriktning i befintliga boende med hänsyn tagen till den demografiska utvecklingen i kommunen. Verksamheten vidhåller att Bromölla kommun bedöms ha tillräckligt med samtliga varianter av boendeformer inom de närmaste fem åren.

Ekonomisk utsatthet

Rätt till ekonomiskt bistånd

En person som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till försörjningsstöd och till bistånd för sin livsföring i övrigt. Genom biståndet ska personen tillförsäkras en skälig levnadsnivå och försörjningsstödet ska täcka bland annat skäliga kostnader för boende. Enligt socialtjänstlagen ska socialnämndens arbete främja den enskildes rätt till bostad. Denna formulering är dock inget som ska tolkas som en generell rätt för den enskilde att erhålla bostad genom socialtjänstens försorg. I särskilda fall kan däremot socialtjänsten vara skyldig att tillhandahålla en bostad som bistånd. Rätt till bistånd i form av en bostad som uppfyller kraven på skälig levnadsnivå har i rättspraxis rört situationer när en person eller familj är helt bostadslös och har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Att det generellt sett är svårare att få ett hyreskontrakt om man har skulder eller betalningsanmärkningar är inte skäl nog för att beviljas bistånd till bostad från socialtjänsten. Inte heller att det är brist på bostäder på den öppna bostadsmarknaden.

Socialtjänstens ansvar är snarare att bistå med olika former av akuta och temporära, men ibland mer långsiktiga, boendelösningar utifrån individuella behov och efter biståndsbedömning. Högsta förvaltningsdomstolen har bedömt det som godtagbart att boendestandarden då i vissa fall blir lägre än vad som anses skäligt på längre sikt. I en akut situation eller när ett lämpligt boende inte kan erbjudas till en rimlig kostnad kan boende på härbärge godtas under en övergångsperiod.

⁴⁰ https://marknad.brinova.se/ledigt/lagenhet?objectgroup=&selectedarea=Ort_16

Socialstyrelsen ger årligen SCB i uppdrag att ta fram statistik över hur det ekonomiska biståndet ser ut i de olika kommunerna. I nedan tabell ser vi siffror för Bromölla i relation till närliggande kommuner, Skånesnittet samt rikssnittet.

Statistiken över ekonomiskt bistånd grundar sig på uppgifter som socialnämnden eller motsvarande i kommunen lämnar årligen och som avser ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd enligt 6b § och 6g § socialtjänstlagen (1980:620).

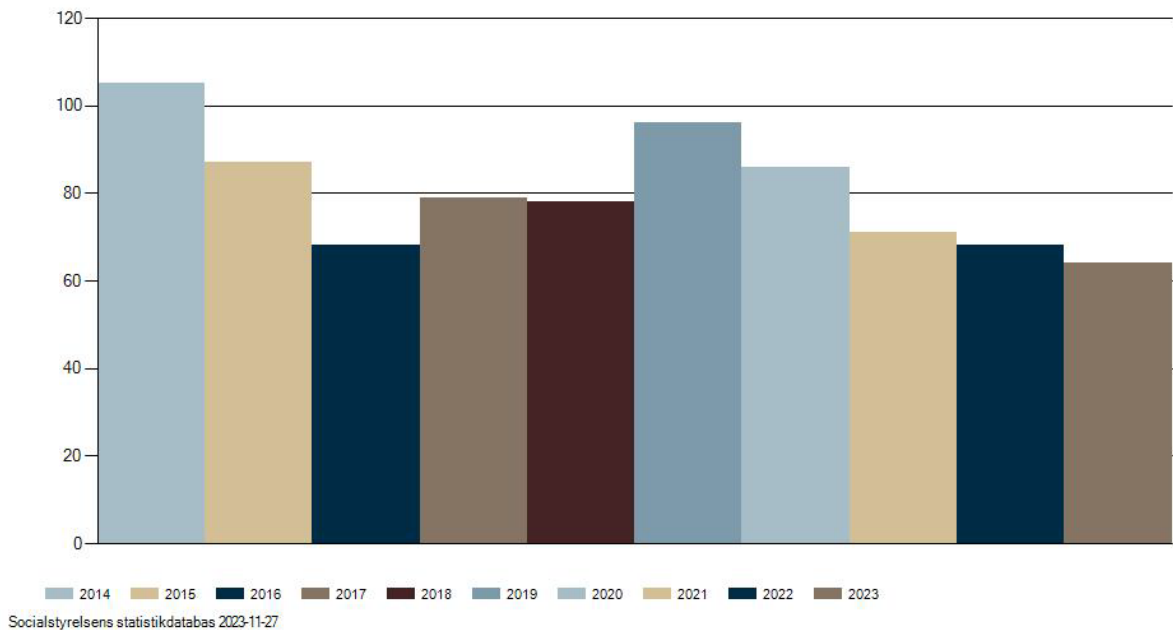
Ekonomiskt bistånd 2022				
Kommun/Region	Biståndshushåll	Utbetalt ekonomiskt bistånd (tkr)	Biståndsbelopp /hushåll (kr)	Kostnad per invånare kr
Bromölla	132	7 298	55 291	577
Hässleholm	993	61 387	61 820	1 173
Kristianstad	1 552	99 574	64 159	1 149
Osby	267	17 405	65 189	1 313
Östra Göinge	354	17 768	50 193	1 204
Skåne län	26 663	1 932 065	72 462	1 372
Riket	160 630	10 765 475	67 020	1 027
Källa: Socialstyrelsen				

De siffror som statistiken visar för Bromölla kommun är lägre än för närliggande kommuner. Även vid en jämförelse med Skånesnittet och rikssnittet så signifikant lägre siffror för Bromölla kommun. För att titta på hur det ekonomiska biståndet sett ut över tid, har ytterligare data hämtats från Socialstyrelsen öppna statistikdatabas, varifrån värden för månadsstatistik från 2014 – 2023 hämtats (avser september månad i respektive år). Socialstyrelsens statistik publiceras månatligen, men administrativa skillnader i hur ekonomiskt bistånd betalas ut och statistikförs, gör att siffrorna kan variera mycket mellan månader, beroende på hur helg- och vardagar fördelar sig över månaden. Till ekonomiskt bistånd räknas både rent försörjningsstöd ("socialbidrag"), och annat ekonomiskt stöd som socialtjänsten i kommunen kan ge, för exempelvis sjukvård, flyttar och begravningar.

Statistiken nedan är hämtad 2023-11-27 och avser september månad⁴¹.

⁴¹ [Statistikdatabaser - Ekonomiskt bistånd - Resultat \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socialstyrelsen.se/statistikdatabaser-ekonomiskt-bistand-resultat)

Ekonomiskt bistånd, Bromölla, Antal hushåll, September

Siffrorna för Bromölla kommun, från septemberavstämningen, visar de lägsta nivåerna sedan åtminstone 2014, vilket är så långt tillbaka Socialstyrelsens statistik sträcker sig.

Slutsatser gällande bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden

- Vad gäller de olika måtten på bostadsbrist så bedöms ca en fjärdedel av hushållen i kommunen ha en ansträngd boendeekonomi enligt mått 2. Detta ligger lite lägre än nationella snittet men lite högre än den genomsnittliga kommunen inom kommungruppen.
- Andelen unga vuxna som är hemmaboende hos sina föräldrar har ökat mellan mätåren 2020 och 2021 i Bromölla kommun. Även om vi inte med säkerhet kan säga att i vilken omfattning detta är önskat så visar undersökningar på att en merpart av hemmaboende unga vuxna vill förändra sin boendesituation.
- Det ekonomiska biståndet i Bromölla är per helår 2022 lägre än i samtliga angränsande kommuner, lägre än skånesnittet och lägre än rikssnittet
- Det ekonomiska biståndet per avstämningstillfället september 2023 är det lägsta septembervärdet sedan åtminstone 2014
- Vid kartläggningen 2024 kring hemlöshet fanns 10 individer rapporterade som hemlösa i Bromölla kommun. Det ska dock beaktas att det ekonomiska läget den senaste tiden, med svår bostadsmarknad, en svajig konjunktur och hög inflationstakt har varit påfrestande för människor som riskerar att hamna i hemlöshet. Att arbeta förebyggande blir därmed en mycket viktig parameter. Andra åtgärder kan vara att:
 - ✓ teckna överenskommelser om samverkan med aktörer på bostadsmarknaden i enskilda ärenden
 - ✓ erbjuda Bostad först
 - ✓ upprätta en rutin för att säkerställa att inga avhysningar av barnfamiljer med hyresskuld verkställs
- Under våren 2024 färdigställdes nya trygghetslägenheter (23 stycken) i Bromölla tätort. Sommaren 2024 finns 15 lediga lägenheter för uthyrning.
- Behovet av vård- och omsorgsboende med inriktning demens-kognitiv svikt ser ut att öka medan vård- och omsorgsboende för somatiska behov minskar. Det långsiktiga behovet av platser av vård- och omsorgsboende är svårt att beräkna då det finns ett flertal faktorer som påverkar behovet. Äldres hälsa är en stor faktor som påverkar behovet av boende där livslängd och förekomst av demensdiagnoser är viktig. Därför bör majoriteten av boende ha inriktning mot personer med demenssjukdom. I dagsläget har kommunen överkapacitet av vakanta lägenheter i vård- och omsorgsboende vilket också möjliggör att byta inriktning i befintliga boende med hänsyn tagen till den demografiska utvecklingen i kommunen. Verksamheten vidhåller att Bromölla kommun bedöms ha tillräckligt med samtliga varianter av boendeformer inom de närmaste fem åren.
- Antal dagar från ansökningsdag till första erbjudandet om ett särskilt boende uppgår (2023) till 39 dagar i Bromölla. Rikssnittet uppgår till 64 dagar.
- Social förtur tillämpas inte i Bromölla kommun. Däremot finns formulering för "personer för vilka Bromölla kommun har ett ansvar att bostadsplacera".

Ett utvidgat lokalt perspektiv kring regeringens mål för boende och samhällsplanering

En av grundpelarna för en hållbar samhällsplanering är rätten till en egen bostad. Definitionen av ett hem har utvecklats över tid och idag kan ett hem kan kännas igen vid en fästpunkt mellan identiteten och bostaden. Ens boendesituation påverkar den enskilde individens livssituation och möjligheter i livet. På så vis blir hemmet en symbol för individens position i samhället. Det har länge varit instabilt på bostadsmarknaden, men i takt med en växande bostadsbrist och ett ansträngt omvärldsläge är den nationella och lokala bostadsförsörjningen återigen i fokus. Med rättvisa i fokus är det därmed av betydelse att alla individer har möjlighet att bosätta sig i fullgoda bostäder för att främja den sociala hållbarheten i samhället⁴².

Regeringens övergripande mål för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Målet är också långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven⁴³.

På nästkommande sidor vill vi därför resonera lite kring de angelägenheter som berör oss, direkt eller indirekt, i kommunens bostadsförsörjning.

Integrationspolitik

Det nationella målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund⁴⁴.

I och med den internationella flyktingkatastrofen som inträffade i mitten av 2010-talet, främst orsakad av kriget i Syrien, fick Sverige ett kraftigt ökat antal asylsökande åren 2014 och 2015. I januari 2016 fanns cirka 100 000 asylsökande personer bosatta i Sverige. Majoriteten av dessa bodde i asylboenden av tillfällig karaktär. I samband med denna stora tillströmning av människor till Sverige fanns naturligtvis först ett stort fokus på att få fram asylboende⁴⁵. Men efterhand aktualiserades även frågan om hur kommunerna skulle klara av att ta emot alla nyanlända som fick uppehållstillstånd på ett bra sätt. Historiskt hade vissa kommuner tagit ett stort ansvar. En del för att de hade ett överskott på bostäder, andra för att trycket från egenbosättning, EBO, varit högt då både asylsökande och nyanlända ofta flyttar in hos släktingar och vänner. Samtidigt fanns det kommuner på flera håll i landet som inte ansåg sig ha möjligheter eller utrymme att ta emot nyanlända. När nu en så stor mängd människor hade beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller av

⁴² RÄTTEN TILL BOSTAD? Institutionen för geografi Examensarbete inom kulturgeografi, Sandra Gruffman, Examensarbete inom kulturgeografi, 15 hp Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp VT 2023,

⁴³ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/bostader-och-samhallsplanering/mal-for-boende-och-samhallsplanering/> (2023-09-25)

⁴⁴ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/integration/mal-for-integration/> (2023-09-25)

⁴⁵ sverigesallmannytta.se/wp/wp-admin/admin-ajax.php?action=sabo_download_secure_file&id=42423

andra skyddsskäl, så blev frågan om mottagande mer akut. Från politiskt håll hade olika ekonomiska styrmedel redan använts för att stimulera kommunerna att öka det frivilliga mottagandet av nyanlända men nu krävdes förändring av hela systemet. Bland riksdagspartierna och i samhället i stort fanns det också en bred uppslutning bakom Sveriges migrationspolitik med en rättssäker asylprocess baserad på internationella konventioner och juridiska riktlinjer. Arbetet med att ta fram förslag till ny lagstiftning påbörjades och hösten 2015 lämnades regeringens proposition (2015/16:54) "Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända" till riksdagen. Syftet med förslaget till ny lagstiftning motiverades med "att alla kommuner bör vara med och ta ansvar för mottagandet av nyanlända för att förbättra de nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet"⁴⁶. I mars 2016 trädde så Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning i kraft (även kallad bosättningslagen) och den gav alla kommuner ett ansvar för att ta emot nyanlända.

Bosättningslagen ställer inga särskilda krav på typ av bosättning, varken vad gäller tidsramar eller kvalitet i boendet. Enligt förarbeten till bosättningslagen var intentionen att kommunerna i så stor utsträckning som möjligt bör erbjuda anvisade nyanlända permanenta bostäder⁴⁷. Samtidigt menade regeringen att det inte var lämpligt att reglera typ av boende i lagen. Detta för att inte begränsa den flexibilitet som bedömdes nödvändig för att kommunerna vid behov ska kunna erbjuda boenden av mer tillfällig karaktär⁴⁸.

De nyanlända som kommer till en kommun tack vare bosättningslagen ska alltså betraktas som vilken befolkningstillväxt som helst. De är nya kommuninvånare som behöver bostadsförsörjning.

Bosättning i en kommun

Om en person som ansökt om asyl får uppehållstillstånd har han eller hon rätt att bosätta sig i Sverige. Det gäller även kvotflyktingar som får uppehållstillstånd innan de kommer till Sverige.

Många asylsökande som har fått uppehållstillstånd ordnar själva sin bostad. Det gäller framförallt de personer som bott i så kallat eget boende (EBO) hos släktingar eller vänner i väntan på sina beslut, men också de som bott i Migrationsverkets tillfälliga bostäder. Den som inte själv kan ordna sin bostad kan få hjälp och stöd med att bosätta sig i en kommun i vissa fall.

Hur många nyanlända varje kommun ska ta emot beror på kommunens befolkningsstorlek, arbetsmarknadsförutsättningar, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt hur många asylsökande som vistas i kommunen.

Migrationsverket är den myndighet som anvisar kommuner att ta emot nyanlända personer för bosättning medan det är Länsstyrelserna som varje år beslutar om fördelningen inom länet.

Bosättningslagen omfattar nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller andra skyddsbehövande enligt vissa bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) samt anhöriga till dessa personer om de har beviljats uppehållstillstånd och ingår i

⁴⁶ Regeringens proposition 2015/16:54 Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända

⁴⁷ Regeringens proposition 2015/16:54 Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända

⁴⁸ Rapport 2022:18, Länsstyrelsen Stockholm, Bostad eller arbete? Om bosättningslagen och flyttmönster ur ett socioekonomiskt perspektiv

samma hushåll. Av bosättningsförordningen framgår att anvisningar till kommunerna endast omfattar nyanlända som vistas i anläggningsboenden (tillfälliga bostäder) och kvotflyktingar.

Mottagande av asylsökande ensamkommande barn

Det är Migrationsverket som anvisar kommunerna att ta hand om ensamkommande barn. Kommunerna ansvarar för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn och ungdomar. Hur många anvisningar en kommun får, beror bland annat på hur stor kommunen är och kommunens tidigare mottagande. Det gäller även för ensamkommande barn som ansökt om eller beviljats uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet.

Massflyktsdirektivet⁴⁹

Med anledning av kriget i Ukraina aktiverades EU:s massflyktsdirektiv den 4 mars 2022. Massflyktsdirektivet ger personer som flyr från Ukraina rätt att få tillfälligt uppehålls- och arbetstillstånd inom EU. Massflyktsdirektivet innebär att ukrainska medborgare eller de som har skyddsstatus i Ukraina och har lämnat landet kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige. En person som har sökt eller beviljats uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet har rätt att få hjälp med kost och logi, rätt att arbeta, rätt att söka grundläggande vård, rätt till skolgång för barn och visst ekonomiskt bistånd i Sverige.

Sedan 1 juli 2022 ansvarar Sveriges kommuner för att ordna boende åt de skyddsbehövande som fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Migrationsverket får anvisa skyddsbehövande till kommunerna enligt utgångspunkten att anvisningarna ska fördelas jämnt mellan kommunerna. Kommunerna ansvarar för anskaffning och drift av boendet.

Fördelningstalen är det antal skyddsbehövande en kommun ska kunna ta emot. Fördelningstalen på kommunnivå utgår från kommunens befolkningsstorlek, arbetsmarknadsförutsättningar, antalet asylsökande (inklusive ensamkommande barn som vistas i kommunen) samt tar hänsyn till avräkning för de skyddsbehövande som redan vistas i kommunen. Fördelningstalen på kommunnivå är vägledande för hur en jämnare fördelning av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet ska uppnås över tid. En jämnare fördelning mellan landets kommuner ska även bidra till en jämnare fördelning av olika kostnader för kommunen (skolskjuts, tätare bussavgångar, öppna förskolor, sociala insatser, samordna civilsamhällets aktiviteter etc.).

När Migrationsverket har fattat beslut om en anvisning skickas anvisningsunderlaget till kommunen. I anvisningsunderlaget ska det framgå om personen anvisningen avser har särskilda behov. Kommunen har sedan en månad på sig att ta emot personen. Det är Migrationsverket som informerar den person som anvisningen avser om flytten samt hjälper till att ordna med flytt och transport. Kommunen ska meddela Migrationsverket

⁴⁹ Informationen kring massflyktsdirektivet är hämtad från migrationsverket 2023-08-22; <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-skyddsbehovande-enligt-massflyktsdirektivet/Anvisning-och-ordnat-boende-i-kommun/Fragor-och-svar-om-kommunernas-boende-till-skyddsbehovande.html>

när personen har kommit till kommunen. Det är upp till kommunerna att bestämma vilken bostadsform de erbjuder personer som omfattas av massflyktsdirektivet. Oavsett bostadsform är det kommunens uppgift att ställa i ordning boende, säkerställa drift och tillsynskontroller, säkerställa hälsoskydd samt garantera brandskyddet.

Eftersom hyresgäster i normalfallet har en underrättelseskyldighet gentemot fastighetsägaren om någon skada skulle uppstå i lägenheten rekommenderar Migrationsverket att löpande okulära besiktningar genomförs i lägenheterna som iordningsställs. Detta är ett bra sätt att åtgärda eventuella skador så snart som möjligt men även att försöka tillgodose de boendes behov. Migrationsverket kallar denna åtgärd för periodisk besiktning och de kan ske så ofta som varje kvartal.

Lokala premisser kring integration i bostadsförsörjningen

När detta skrivs har de preliminära fördelningstalen till Skånes kommuner nyligen kommunicerats från Länsstyrelsen⁵⁰. Det preliminära fördelningstal som är aktuellt för Bromölla kommun för 2024 utifrån Migrationsverkets fördelningsmodell är 0 (noll) anvisningar. På grund av föränderliga omvärldsfaktorer är det svårt att framställa en långsiktig prognos kring hur många skyddsbehövande som Bromölla kommun framåt har att ombesörja bostad åt. Med hänsyn tagen till oförutsägbarheten i omvärlden och den svårbedömda framtiden är det emellertid rimligt att anta att förvaltningens samverkan med det kommunalt helägda bostadsbolaget Bromöllahem kan borgen för att kommunen kan leva upp till massflyktsdirektivets "tak-huvudet-garanti" för skyddsbehövande framöver. Att samverka med andra aktörer, såsom privata aktörer, civilsamhälle/frivilligorganisationer och angränsande kommuner är sannolika framgångsfaktorer för att snabbt ställa om ifall förutsättningarna ändras akut.

Jämställdhetsmål

Det övergripande nationella målet för jämställdhetspolitiken⁵¹ innebär att kvinnor och män är lika värda och har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Målet konkretiseras i sex delmål:

- En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

⁵⁰ Fördelningstal för 2024 avseende skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet samt information om möjligheten att omfördela fördelningstal mellan kommuner inom länet, 851-26346-2023, diarienummer 2023/543

⁵¹ [Mål för jämställdhet - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/491177/1/1)

- Jämställd utbildning
- En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- Jämställd hälsa
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Det finns olika strategier för att uppnå jämställdhet. I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategin, som innebär att jämställdhet ska genomsyra hela verksamheten på alla nivåer. När vi talar om jämställdhet är det viktigt att jämte viljan att motverka könsblindhet, ha i åtanke att varken gruppen kvinnor eller gruppen män är enhetlig. Alla män, och alla kvinnor, har till exempel inte samma livserfarenheter eller levnadsvillkor. Ett träffsäkert jämställdhetsarbete inkluderar, förutom kön, alltid relevanta maktordningar som påverkar människors livsvillkor. Det intersektionella perspektivet blir således viktigt. Som en hjälp till Sveriges regioner och kommuner har SKR tagit fram en vägledning för att jämställdhetsintegrera en organisation⁵². Dessa är mycket tillämpliga vid all form av verksamhetsutveckling, också i arbetet med den fysiska samhällsplaneringen. För att den fysiska planeringen inte ska befästa strukturer för framtiden, måste den vara lyhörd för hur kvinnor och män vill leva både idag och i framtiden. Såväl bostadsort som arbetsmarknadssituation, boendeförhållanden och tillgängliga omsorgsformer för barn och äldre, medför både möjligheter och begränsningar för kvinnors och mäns vardagsliv.

Lokala premisser kring jämställdhet i bostadsförsörjningen

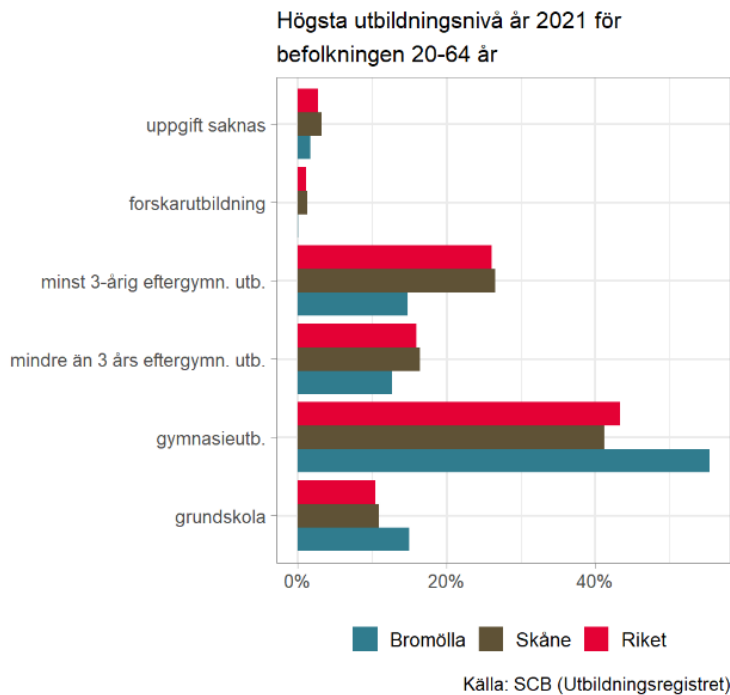
Befolkningens utbildningsnivå

På regional nivå har befolkningen i Skåne ungefär samma utbildningsnivå som i riket som helhet. Skillnaderna är främst att Skåne har något lägre andel med gymnasial utbildning än riket och en något högre andel av såväl högutbildade som personer med högst grundskoleutbildning.

Av befolkningen i Bromölla mellan 20-64 år hade år 2021 15,1 procent högst en grundskoleutbildning, 55,3 procent hade högst en utbildning på gymnasienivå, 12,8 procent hade högst en kort högskoleutbildning på mindre än 3 år medan 14,9 procent hade en lång högskoleutbildning och 0,2 procent hade en forskarutbildning.

⁵² [Vägledning jämställdhetsintegrering | SKR](#)

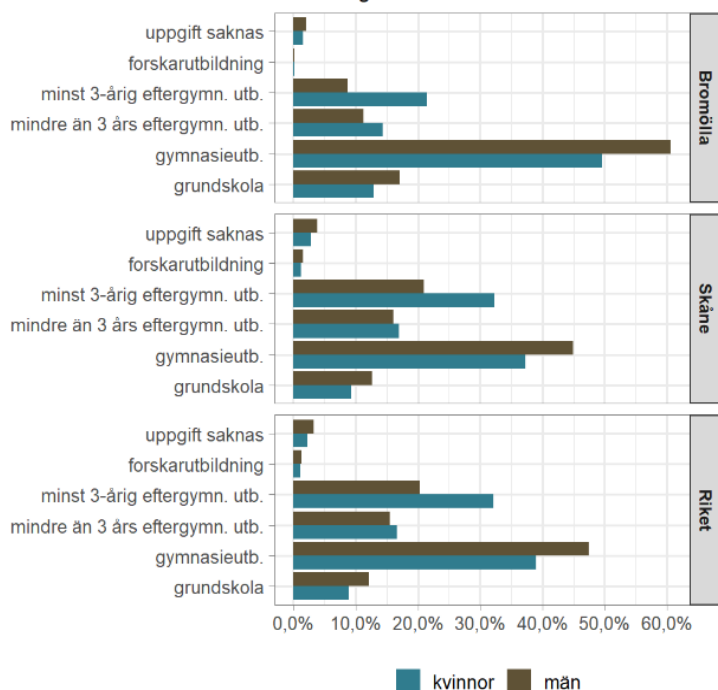
Statistiken nedan är hämtad från Region Skånes Näringsliv och arbetsmarknad i Bromölla⁵³ (Enheten för samhällsanalys)

Det finns avsevärda skillnader mellan mäns och kvinnors utbildningsnivåer. Kvinnor har en eftergymnasial utbildning i väsentligt högre utsträckning än män. En drivkraft bakom detta är att många traditionellt kvinnodominerade yrken inom offentlig sektor numera kräver en akademisk utbildning. Många kvinnodominerade yrken (till exempel lärare och sjuksköterskor) är legitimationsyrken som kräver en specifik utbildningsgång, vilket är mera ovanligt bland mansdominerade yrken.

⁵³ https://filer.skane.se/kommunrapporter/Kommunrapport_Bromolla.html#9_Utbildning

Andel av befolkningen i
åldern 20-64 år efter högsta
utbildningsnivå år 2021

Källa: SCB (Utbildningsregistret)

Den kraftiga utbyggnaden av antalet högskoleplatser, som skedde i samband med 90-talskrisen, har inneburit att befolkningens genomsnittliga utbildningsnivå stigit kraftigt under de senaste decennierna. De årskullar som flödar in på arbetsmarknaden har i genomsnitt väsentligt högre utbildningsnivå än de som försvinner från arbetsmarknaden av åldersskäl. Även om antalet högskoleplatser inte ökar i samma takt som tidigare kommer detta leda till en stigande genomsnittlig utbildningsnivå bland befolkningen i förvärsarbetande ålder under lång tid framåt.

Av männen i Bromölla hade 8,9 procent minst en treårig högskoleutbildning eller en forskarutbildning. Motsvarande andel av kvinnorna låg på 21,7 procent.

Högskolenybörjare fördelat på kvinnor och män läsåret 2022/2023

Kommun/Region	Antal högskolenybörjare			Andel högskolenybörjare per 1000 av befolkningen 18-64 år		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Bromölla	35	20	55	10,5	5,7	8
Kristianstad	333	219	552	13,7	8,8	11,2
Osby	45	21	66	13	5,8	9,3
Östra Göinge	36	17	53	9,4	4,1	6,6
Skåne län	5 400	3 598	8 998	13,1	8,5	10,8
Riket	38 816	26 732	65 548	12,9	8,4	10,6

Källa: Statistiska centralbyrån, Utbildningsstatistik

Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s medlemsstater Agenda 2030 för hållbar utveckling. Hållbar utveckling innebär att dagens behov för världens befolkning tillfredsställs utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna är en utgångspunkt för Agenda 2030⁵⁴.

På agendan för Agenda 2030 står att klara stora fyra utmaningar till år 2030: att avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen.

Kommuner och regioner är centrala aktörer i genomförandet av Agenda 2030 samt i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Många delar av kommuners och regioners välfärdsuppdrag överensstämmer med intentionerna i Agenda 2030 och hållbar utveckling. Agenda 2030 innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. Arbetet med Agenda 2030 i Sverige sker på kommunal, regional och nationell nivå. Sverige har höga ambitioner för att genomföra Agenda 2030 och för att uppfylla de 17 målen. Regeringen har gett Länsstyrelsen i uppdrag att arbeta med Agenda 2030, bland annat ska de samverka med länets aktörer, sprida information och bidra till genomförandet i länet.

Mål 11 – hållbara städer och samhällen

Över hälften av världens befolkning bor i urbana områden, och andelen väntas stiga till 70 procent år 2050. Växande städer kan skapa nya möjligheter för ekonomisk tillväxt, men kan också bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Den snabba och stora inflyttningen till städer ställer nya krav som behöver bemötas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt⁵⁵. Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer. Inkluderande och innovativ stadsplanering behövs för att göra städerna säkra och hållbara för framtiden.

Den nationella ambitionen kring mål 11

Regeringens ambitioner

Rådet för hållbara städer är ett forum bestående av tolv statliga myndigheter samt SKR och länsstyrelsen. Rådet har i uppgift att stötta kommunerna i arbetet med mål 11 i Agenda 2030 som behandlar långsiktigt hållbar stads- och samhällsutveckling.

⁵⁴ Globala målen för hållbar utveckling - Svenska FN-förbundet

⁵⁵ Mål 11: Hållbara städer och samhällen - Globala målen (globalamalen.se)

Hållbara städer är inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö. Närhet gör att det är enkelt att leva sitt vardagsliv och ta sig fram med hållbara transporter, som t.ex. gång och cykel. Helhetssyn i planeringen tillsammans med smarta lösningar bidrar till städer där människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt.

Regeringens ambition är att svenska städer och samhällen ska utvecklas till att bli både gröna, hälsosamma, inkluderande och klimatsmarta. Nyckeln till detta, står det i strategin, är att stärka och stötta kommunerna i deras arbete⁵⁶.

Men bostadsförsörjning handlar om mer än bara byggande av ett visst antal bostäder. Många människor kan inte efterfråga en bostad på den ordinarie bostadsmarknaden och att göra bostadskarriär är för många en omöjlighet. Mål 11 i Agenda 2030 är liksom övriga mål indelade i delmål, där 11.1 handlar om att Säkra bostäder till en överkomlig kostnad⁵⁷.

Lokala premisser kring Agenda 2030 i bostadsförsörjningen

Bromölla kommun har inget antaget styrdokument som uteslutande behandlar frågan om de globala målen. Hållbarhetsperspektiv och helhetssyn ska däremot ses som fundamentala grundbultar i alla beslutande sammanhang och återges i den interna styrmodellen.

⁵⁶ [Rådet för hållbara städer \(hallbarstad.se\)](https://www.hallbarstad.se)

⁵⁷ [Agenda 2030 | Mål 11 | Hållbara städer och samhällen - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/Agenda2030/Mal11/Hallbara-stader-och-samhallen)

Folkhälsomål

Det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation⁵⁸.

Våren 2018 antog Regeringen inriktningen för det nationella folkhälsoarbetet. De tidigare elva nationella folkhälsopolitiska målområdena omvandlades till följande åtta målområden och bygger till stor del på Agenda 2030, till varje målområde knyts också prioriterade fokusområden. De nya målområdena avser att förtydliga vilka bestämningsfaktorer som är väsentliga för att uppnå en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. Relevant för bostadsförsörjning är det femte målet, Boende och närmiljö som reglerar följande faktorer:

- Tillgång till fullgod och ekonomiskt överkombar bostad
- Bostadsområden som är socialt hållbara
- Sunda boendemiljöer på jämlika villkor

Lokala premisser kring folkhälsa i bostadsförsörjningen

Bromölla kommun har nyligen fastställt ny folkhälsostrategi som betonar kommunens ansvar för att medverka till att sluta de påverkbara hälsoklyftorna utifrån de förutsättningar som ställs på lokal basis. Verksamheterna ska beakta de folkhälsopolitiska målen, folkhälsostrategins prioriterade insatsområden och delta i arbetet utifrån fastställd handlingsplan.

⁵⁸ Prop. 2017/18:249, bet. 2017/18:SoU26, rskr. 2017/18:406.

Funktionshinderspolitik

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Av de elva övergripande målen är det följande tre som har tydligast samband med bostadsförsörjningen:

- delaktighet och inflytande i samhället
- ekonomiska och sociala förutsättningar
- barn och ungas uppväxtvillkor

Universell utformning

Ett hållbart samhällsbygge förutsätter arbete med tillgänglighet. Genom att utgå från principen om universell utformning kan samhällsbyggare möta krav på tillgänglighet och användbarhet, då en redan från början tänker på vilka användarna är utifrån deras olika behov, förutsättningar och önskemål. På så sätt kan vi bygga strukturer och hitta lösningar i våra städer och samhällen som är användbara för så många som möjligt. Genom att beakta mångfaldsperspektivet blir också behovet av särlösningar och individuella anpassningar mindre. Offentlig upphandling är ett bra verktyg i arbetet med att nå målet. Med hjälp av kravställning i upphandling kan offentliga aktörer se till att olika typer av service, tjänster och produkter håller hög kvalitet och är tillgängliga⁵⁹.

Så här kan universell utformning användas i offentlig upphandling:

- Krav kan ställas för att ta reda på behov hos grupper som sällan kommer till tals innan själva upphandlingen startar. Det blir en komplettering av de krav som redan finns i tillgänglighetsstandarder.
- Krav kan ställas på att leverantörer ska stämma av tillämpning av funktionella krav med möjliga användare.
- Krav på tillgänglighet ska ställas i tekniska specifikationer, men det finns även möjlighet att ställa krav på leverantörer genom att hänvisa till standarden EN17161 genom så kallade tilldelningskriterier. Standarden kan också användas i samband med innovationsupphandling om det saknas tillgängliga produkter och tjänster på marknaden

Universell utformning handlar alltså om att göra rätt från början, att redan från start involvera dem som tidigare inte kommit till tals i olika utvecklingsprojekt. Det gäller inte bara personer med funktionsnedsättning, utan även andra som kan riskera att utestängas. Kommuner, samhällsbyggare och beslutsfattare

⁵⁹ <https://www.mfd.se/kunskap/agenda-2030/malen-i-agenda-2030/11-hallbara-stader-och-samhallen/>

behöver se universell utformning som ett processtänk där användarnas - och icke-användarnas – upplevelse står i centrum. Med universell utformning kan fler inkluderas och ingen lämnas utanför⁶⁰.

En bostad för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, kan vara utformad på olika sätt. I huvudsak beskrivs tre former av bostäder i förarbetena till lagstiftningen:

- gruppboende
- serviceboende
- annan särskilt anpassad bostad

I gruppboende och serviceboende ingår fast bemanning och omvårdnad, vilket däremot inte ingår i boendeformen annan särskilt anpassad bostad. Alla dessa typer av bostäder är den enskildes hem.

Verksamheter enligt LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som omfattas av lagen. Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Därför är det också viktigt att bostaden ligger i en miljö som ger de boende förutsättningar att delta aktivt i samhällslivet.

I förarbetena till LSS framgår att gruppboenden bör ligga i vanliga bostadsområden. Undantag från detta bör dock kunna göras då det gäller bostäder för en mindre grupp personer, som är i så stort sjukvårdsbehov att det är nödvändigt att medicinsk vård är lättillgänglig.

För att undvika en institutionell miljö bör en bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS inte ligga i nära anslutning till en annan sådan bostad, eller andra bostäder som inte är ordinära så som till exempel korttidshem eller särskilda boendeformer för äldre personer. Som regel bör en bostad med särskild service för vuxna inte heller samlokaliseras med lokaler för daglig verksamhet. Det anger Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2002:9) om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

I nyligen presenterad undersökning från Hem & Hyra anges att nästan varannan kommun har brist på särskilda bostäder. Detta leder till att enskilda individer, med särskilda behov tvingas bo kvar hemma eftersom det inte finns anpassade lösningar. I de allra flesta fall resulterar det här i att personen bor kvar hos sina föräldrar, och inte får en chans att utvecklas och stärka sin egen förmåga.

Lokala premisser kring funktionsrätt i bostadsförsörjningen

I Bromölla kommun finns fem olika gruppboenden och en serviceboende.

⁶⁰ [Rätt-från-början-nulägesrapport-för-webb.pdf \(rattfranborjan.nu\)](#)

Enligt bostadsmarknadsenkäten 2023 råder balans på bostadsmarknaden i Bromölla kommun för personer med funktionsnedsättning, varvid inga nybyggnationer för målgruppen planeras under 2023 – 2024.

En viktig utvecklingsfråga för framtiden är frågan kring bostadskarriär för personer med funktionsnedsättning. Den enskilde som bor i bostad enligt LSS kan ha behov eller önskemål av att byta lägenhet över tid i takt med att unika livssituationer förändras. Den enskilde kan i vissa fall vilja att göra bostadskarriär eller så kan det finnas önskemål om att ett singelboende ändras till ett parboende, ett vanligt LSS-boende till ett äldreboende etcetera. Ett exempel på en livssituation vars förekomst ökar, är parrelationer och samboskap i LSS-boenden. Denna positiva utveckling innebär samtidigt en svårprognostiserad faktor som kommunerna måste ta hänsyn till i planeringen av LSS-boenden givet att situationer som dessa påverkar såväl behov av bostadsyta och bostadsutformning som antal personer i LSS-boendet, därför kan planering av behov av flexibilitet vara positivt. Inom ramarna för respektive kommuns möjligheter bör en kartläggning av individuella preferenser gällande önskemål om förändring av boende över tid bör inkluderas i prognosarbetet och kan göras i dialog med den enskilde, närstående och intresseorganisationer. Som inspiration och vägledning i detta arbete kan med fördel SKR:s metodbank och material vara till gagn⁶¹.

Barnrätt

Den 1 januari 2020 trädde lagen (2018:1197) om FN:s konvention om barnets rättigheter i kraft. Kommuner, regioner och myndigheter har en skyldighet att i sina verksamheter säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter utifrån barnkonventionen. En inkorporering av barnkonventionen i svensk lag synliggör barnets rättigheter och skapar en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Lagen ska till exempel beaktas när ett ärende enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag handläggs och när beslut i sådana ärenden fattas.

Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till en bostad. Barnkonventionen anger också att varje barn har rätt till trygghet, lek och vila. Möjligheterna till att säkra barns trygghet, lek och vila är delvis beroende av bostaden. Den strukturella hemlösheten ökar och drabbar i större utsträckning barn och unga. I brist på ändamålsenliga bostäder kan trångboddheten komma att öka. Trångboddhet kan leda till stress och psykisk ohälsa. Att leva tillsammans med andra på liten yta kan dessutom öka risken att det blir konflikter mellan föräldrar, syskon och grannar, eftersom det kan vara svårt att gå undan. När

⁶¹ [Stöd för prognos av boende enligt LSS \(skr.se\)](#)

barn inte har någon lugn plats för skolarbete och läsläsning kan deras resultat i skolan påverkas negativt. Om fler ändamålsenliga bostäder byggs skapas bättre förutsättningar för att minska trångboddheten och dess negativa effekter, framför allt utifrån ett barn- och jämställdhetsperspektiv.

I rapporten Trångboddhet i förhållande till barns hälsa, miljö och skolgång

– en intervjustudie, från Centrum för arbets- och miljömedicin definieras de olika begreppen enligt nedan⁶²:

- Barnperspektiv: Innebär att de vuxna sätter sig in i barnets situation för att kunna ta tillvara barnets intressen, behov och kunna agera för barnets bästa.
- Barnets perspektiv: Avser barnets egen berättelse, upplevelse och tolkning. Det är när barnet får ge sina perspektiv som en verksamhet kan säga sig ha levt upp till barnets rätt att komma till tals.
- Barnrättsperspektivet: Innebär att både den enskilda medarbetaren och hela verksamheten arbetar rättighetsbaserat och har strategier för att genomföra FN:s barnkonvention om barnets rättigheter i de beslut som skall tas

Lokala premisser kring barnrätt i bostadsförsörjningen

För hushåll som lever antingen trångbott eller i trångbodda områden framstår utemiljöer, allmänna platser och mötesplatser utanför hemmet som viktiga.

Att som barn och ung leva trångbott leder till att det blir krångligt att få egen tid och egen rymd i vardagslivet och åtgärder för att överbrygga hindren. En lösning är att använda natten för att hitta eget utrymme för studier, titta på en film eller prata i telefon utan att alla hör. Att ta hem vänner och kompisar är ofta uteslutet, integriteten störs och avsaknad på avskilda utrymmen för vila och återhämtning kan leda till stress och oro.

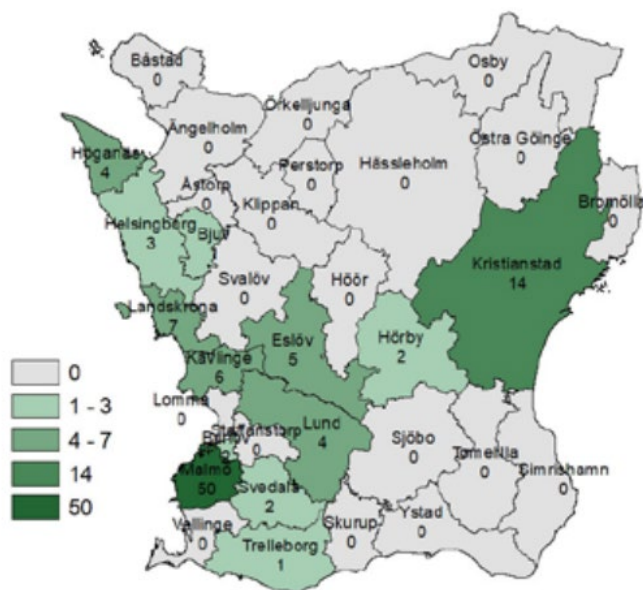
Att ta med barnrättsperspektivet i all fysisk planering är helt avgörande och bör få särskild uppmärksamhet vid medborgardialoger kopplat till fysisk samhällsplanering.

I tidigare avsnitt resonerar vi kring hemlöshet. Vi lever idag i ett samhälle med ett nytt socialt landskap med fler människor i en marginell position långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden. Särskilt allvarlig är den hemlöshet som drabbar barnfamiljer. När barn tvingas flytta från det ena korttidsboendet till det andra minskar möjligheterna till trygghet och fokus på skolan. Det i sin tur leder till sämre förutsättningar i framtiden och i livet som vuxen⁶³.

⁶² [CAMM Rapport trångboddhet webb.pdf \(sll.se\)](#)

⁶³ [Hemlös 2023 \(sverigesstadsmissioner.se\)](#)

Bilden nedan illustrerar antalet vräkningar för barn i Skåne 2021⁶⁴.

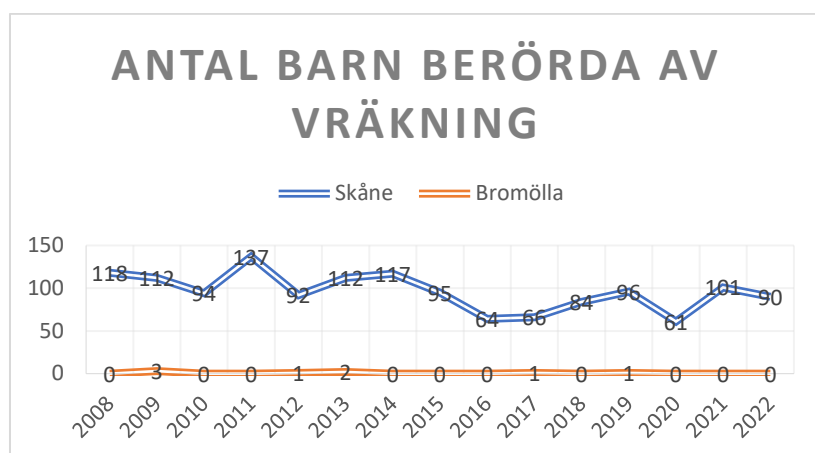

Antal barn som vräktes 2021, Källa: Kronofogdemyndigheten

Barnombudsmannen och Kronofogden⁶⁵ är överens om att barnskyddet vid vräkningar måste förstärkas med målet att förhindra att barn vräks. Hyresskulder är den främsta orsaken till vräkning. Socialtjänsten har ofta kontakt med de familjer som riskerar att vräkas. Det är mot den bakgrunden som det är så viktigt att socialtjänsten har en handlingsplan för hur de ska agera när ett barn riskerar att vräkas och ett tydligt barnperspektiv när man utreder en familjs behov av ekonomiskt bistånd.

Förebyggande insatser lönar sig alltid. Men fler aktörer behöver samverka när en barnfamilj inte klarar sin ekonomiska situation och riskerar att bli vräkt: bland andra hyresvärderna, socialtjänsten och Kronofogden.

I Bromölla kommun har inga avhysningar eller vräkningar som berör barn verkställts de senaste åren. Överlag ligger siffran mycket lågt sett över de senaste 15 åren. Att säkerställa dessa siffror framöver och införa nolltolerans mot att barn drabbas av strukturell hemlöshet är ett tillvägagångssätt som förordas av dessa riktlinjer.

⁶⁴REGIONAL BOSTADSMARKNADSANALYS FÖR SKÅNE 2022 (boverket.se)

Reflektioner kring ett utvidgat lokalt perspektiv kring regeringens mål för boende och samhällsplanering

- Förslagsvis påbörja arbetet med att implementera SKR:s vägledning för jämställdhetsintegrering. Dessa är tillämpliga vid all form av verksamhetsutveckling, också i arbetet med den fysiska samhällsplaneringen.
- Jämställdhetsintegrering bör vara en självklar aspekt i framtagandet av ny översiktsplan för kommunen
- Jämställdhetsintegrering bör få särskild uppmärksamhet vid medborgardialoger kopplat till fysisk samhällsplanering
- Agera på nyligen antagen folkhälsost strategi (januari 2024) med följsamhet gentemot aktivitetsplaner och planerade insatser för att skapa förutsättningar för att skapa socialt hållbara bostadsområden, med sunda boendemiljöer på jämlika villkor, inkluderat
- Anta styrdokument som korrelerar med de globala målen.
- Ge Arena 2030 särskild tyngd i medborgardialog kopplat till fysisk samhällsplanering
- Bostadskarriär för grupper inom Omsorg och funktionsnedsättning
- Universell utformning – beteendeförändring inom ramen för Inköpscentralen
- Att ta med barnrättsperspektivet i all fysisk planering är helt avgörande och bör få särskild uppmärksamhet vid medborgardialoger kopplat till fysisk samhällsplanering
- I Bromölla kommun har inga avhysningar eller vräkningar som berör barn verkställts de senaste åren. Överlag ligger siffran mycket lågt sett över de senaste 15 åren. Att säkerställ dessa siffror framöver och införa nolltolerans mot att barn drabbas av strukturell hemlöshet är ett tillvägagångssätt som förordas av dessa riktlinjer.

Referenslista/inspiration till vidare fördjupning

- ¹ Regeringsformen 1 kap. 1 § 2 st
- ² Med goda boenden avses hållbara, rymliga och ändamålsenliga bostäder till en rimlig kostnad
- ³ Bostadsförsörjningslagen, SFS 2000:1383
- ⁴ [Vision, prioriteringar och mål - Bromölla Kommun \(bromolla.se\)](#)
- ⁵ [Jämföraren - Kolada](#)
- ⁶ <https://utveckling.skane.se/digitala-rapporter/huga/befolkning/>
- ⁷ [Årsredovisning 2023 \(bromolla.se\)](#)
- ⁸ [Nytt verktyg visar demografiförändringar i 290 kommuner | SKR](#)
- ⁹ [Befolkningsframskrivning - SAS® Visual Analytics](#)
- ¹⁰ [Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2024–2040 \(scb.se\)](#)
- ¹¹ [Boendesegregationens utveckling och mekanismer \(boverket.se\)](#)
- ¹² Delmos och SCB, registret över totalbefolkningen (RTB).
- ¹³ https://filer.skane.se/kommunrapporter/Kommunrapport_Bromolla.html (ur rapporten Näringsliv och arbetsmarknad i Bromölla, Region Skåne, Enheten för samhällsanalys, 2023-02-09)
- ¹⁴ <https://skr.se/download/18.72b6d529184b917b263ba00/1669978244854/Kommungruppsindelning-2023-SKR.xlsx>
- ¹⁵ <https://www.borskollen.se/medellon-medianlon-sverige>
- ¹⁶ [Labbet - Segregationsbarometern \(boverket.se\)](#)
- ¹⁷ [Bostadspriser i Bromölla » Svensk Mäklarstatistik \(maklarstatistik.se\)](#), hämtad 2023-11-21
- ¹⁸ [Modell för bostadsefterfrågan 2022 \(skane.se\)](#)
- ¹⁹ Boverket (2023). Öppna data – Bedömning av bostadsbrist. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/oppna-data/bedomning-av-bostadsbrist/> Hämtad 2023-11-16
- ²⁰ "Sänk tröskeln till en god bostad" Betänkande av utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning, SOU 2022:14
- ²¹ [Banker sänker viktiga räntan för bolån | SvD](#)
- ²² [Rapport: Bankernas hantering av undantag från amorteringskraven \(fi.se\)](#)

- ²³ [Unga vuxnas boende - Hyresgästföreningen - Hyresgästföreningen \(hyresgastforeningen.se\)](https://www.hyresgastforeningen.se)
- ²⁴ [flyttrapporten svensk adressandring.pdf](#)
- ²⁵ [Juni Strategi \(regionblekinge.se\)](#)
- ²⁶ [Lag \(2000:1383\) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)
- ²⁷ Boverket (2023). *Om Boverkets bostadsmarknadsenkät*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsmarknaden/bostadsmarknadsenkaten/om-bostadsmarknadsenkaten/>
- ²⁸ [Fokus 22 – Ett liv som andras | MUCF](#)
- ²⁹ [Ekonomisk utsatthet på komunnivå \(mucf.se\)](#)
- ³⁰ <https://socialmedicinsktidskrift.se/index.php/smt/article/view/1200/993>
- ³¹ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-9-7582.pdf>
- ³² [Hemlösheten fortsatt kvar på hög nivå - Socialstyrelsen](#)
- ³³ [Bostadsmarknadsanalys för Skåne 2024 \(boverket.se\)](#)
- ³⁴ Billiga Bostäder? Bostadspolitikens konsekvenser för kommuners handlingsutrymme i den fysiska planeringen, Julia Frisk, Blekinge tekniska högskola: Institutionen för fysisk planering, Program: Masterprogram i strategisk fysisk planering
- ³⁵ [Bostadsförmedling, förtur och service - Boverket](#)
- ³⁶ [Social strategi - Sölvesborgshem \(solvesborgshem.se\)](#)
- ³⁷ [FULLTEXT02.pdf \(diva-portal.org\)](#) WORKING PAPER Tillträdeskrav i allmännyttan 2013-2022 Grander, Martin* Sjöland Kozlovic, Martina 2023-07-12
- ³⁸ [Öppna jämförelser av att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden - Socialstyrelsen](#)
- ³⁹ [Kolada](#)
- ⁴⁰ https://marknad.brinova.se/ledigt/lagenhet?objectgroup=&selectedarea=Ort_16
- ⁴¹ [Statistikdatabaser - Ekonomiskt bistånd - Resultat \(socialstyrelsen.se\)](#)
- ⁴² RÄTTEN TILL BOSTAD? Institutionen för geografi Examensarbete inom kulturgeografi, Sandra Gruffman, Examensarbete inom kulturgeografi, 15 hp Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp VT 2023
- ⁴³ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/bostader-och-samhallsplanering/mal-for-boende-och-samhallsplanering/> (2023-09-25)

⁴⁴ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/integration/mal-for-integration/> (2023-09-25)

⁴⁵ sverigesallmannytta.se/wp/wp-admin/admin-ajax.php?action=sabo_download_secure_file&id=42423

⁴⁶ Regeringens proposition 2015/16:54 Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända

⁴⁷ Regeringens proposition 2015/16:54 Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända

⁴⁸ Rapport 2022:18, Länsstyrelsen Stockholm, Bostad eller arbete? Om bosättningslagen och flyttmönster ur ett socioekonomiskt perspektiv

⁴⁹ Informationen kring massflyktsdirektivet är hämtad från migrationsverket 2023-08-22; <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-skyddsbehovande-enligt-massflyktsdirektivet/Anvisning-och-ordnat-boende-i-kommun/Fragor-och-svar-om-kommunernas-boende-till-skyddsbehovande.html>

⁵⁰ Fördelningstal för 2024 avseende skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet samt information om möjligheten att omfördela fördelningstal mellan kommuner inom länet, 851-26346-2023, diarienummer 2023/543

⁵¹ [Mål för jämställdhet - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/om-regeringen/om-politik-och-regeringens-arbete/mal-for-jamstalldhet/)

⁵² [Vägledning jämställdhetsintegrering | SKR](https://www.skr.se/om-skr/om-politik-och-regeringens-arbete/mal-for-jamstalldhet/)

⁵³ https://filer.skane.se/kommunrapporter/Kommunrapport_Bromolla.html#9_Utbildning

⁵⁴ [Globala målen för hållbar utveckling - Svenska FN-förbundet](https://www.svenskaforbundet.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/)

⁵⁵ [Mål 11: Hållbara städer och samhällen - Globala målen \(globalamalen.se\)](https://www.globalamalen.se/mal-11-hallbara-stader-och-samhallen/)

⁵⁶ [Rådet för hållbara städer \(hallbarstad.se\)](https://www.hallbarstad.se/)

⁵⁷ [Agenda 2030 | Mål 11 | Hållbara städer och samhällen - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/om-regeringen/om-politik-och-regeringens-arbete/mal-for-jamstalldhet/)

⁵⁸ Prop. 2017/18:249, bet. 2017/18:SoU26, rskr. 2017/18:406.

⁵⁹ <https://www.mfd.se/kunskap/agenda-2030/malen-i-agenda-2030/11-hallbara-stader-och-samhallen/>

⁶⁰ [Rätt-från-början-nulägesrapport-för-webb.pdf \(rattfranborjan.nu\)](https://www.rattfranborjan.nu/ratt-fran-borjan-nulagesrapport-for-webb.pdf)

⁶¹ [Stöd för prognos av boende enligt LSS \(skr.se\)](https://www.skr.se/om-skr/om-politik-och-regeringens-arbete/mal-for-jamstalldhet/)

⁶² [CAMM Rapport trangboddhet webb.pdf \(sll.se\)](https://www.sll.se/om-sll/om-politik-och-regeringens-arbete/mal-for-jamstalldhet/)

⁶³ [Hemlös 2023 \(sverigesstadsmissioner.se\)](https://www.sverigesstadsmissioner.se/)

⁶⁴ [REGIONAL BOSTADSMARKNADSANALYS FÖR SKÅNE 2022 \(boverket.se\)](https://www.boverket.se/om-boverket/om-politik-och-regeringens-arbete/mal-for-jamstalldhet/)